

Baaliichiweéítcheesh

MATTHEW huaa

al ii Baalaáche

Jesus Christ is ílannee hinné koók.

- 1** 1-16 Jesus Christ huaa is ílannee hinné koók.
Hinna Jesus Akhuuwíash Akbaatatdía balee héelass
húuhchewiash koók.
Isahké Mary huaa koók.
Marysh chilée Joseph huaa koók.
Joseph iilápxe Jacob huaa koók.
Jacob iilápxe Matthan huaa koóm chiikúss Matthan
iilápxe Eleazar huaa koóm chiikúss Eleazarsh iilápxe
Eliud huaa koók.
Eliud iilápxe Achim huaa koóm chiikúss Achim iilápxe
Zadok huaa koóm chiikúss Zadok iilápxe Azor huaa
koók.
Azorsh iilápxe Eliakim huaa koóm chiikúss Eliakim
iilápxe Abiud huaa koóm chiikúss Abiud iilápxe
Zerubbabel huaa koók.
Zerubbabelsh iilápxe Shealtiel huaa koók.
Koottaléesh hileen Jews kootéesh awaasúualahum
Babylon huuash koolúuash it dússhipissaa
Shealtielsh koon bishík.
Shealtielsh iilápxe Jechoniah huaa koók.
Jechoniahsh dak akúpbatchee dak Babylon kuss
aaláak koon dáacheehkuuash koók. Iilápxuaa
Josiah huaa koók.

Josiahsh iilápxe Amos huua koóm chiikúss Amos iilápxe
Manasseh huua koóm chiikúss Manassehsh iilápxe
Hezekiah huua koók.

Hezekiahsh iilápxe Ahaz huua koóm chiikúss Ahaz
iilápxe Jotham huua koóm chiikúss Jotham iilápxe
Uzziah huua koók.

Uzziahsh iilápxe Joram huua koóm chiikúss Joram
iilápxe Jehoshaphat huua koóm chiikúss
Jehoshaphat iilápxe Asa huua koók.

Asash iilápxe Abijah huua koóm chiikúss Abijahsh
iilápxe Rehoboam huua koóm chiikúss Rehoboam
iilápxe Solomon huua koók.

Solomon aksée Bacheeítchikaashe David dak Bathsheba
huua dak koók. Hinna Bathshebash chiláawasse
Uriah huua shéem kalakoon David áxpak. David
iilápxe Jesse huua koók.

Jessesh iilápxe Obed huua koók. Obed iilápxe Boaz
huua koóm isahké Ruth huua koók. Boaz iilápxe
Salmon huua koóm isahké Rahab huua koók.

Salmon iilápxe Nahshon huua koóm chiikúss Nahshon
iilápxe Amminadab huua koóm chiikúss Amminadab
iilápxe Ram huua koók.

Ram iilápxe Hezron huua koóm chiikúss Hezron iilápxe
Perez huua koók. Perez dak Zerah huua dak iilápxuua
Judah huua koóm isahkúua Tamar huua koók.

Judahsh dak akúpbachee dak iilápxuua Jacob huua
koóm chiikúss Jacob iilápxe Isaac huua koóm
chiikúss Isaac iilápxe Abraham huua koók.

Heem Jesus koóm Abraham dak David dak is ílannaau
ko hawák.

¹⁷Heem Abraham ichíssaannee an dáalawe ii axpíshoope koon
David bishík. Kalakoon David kúh ichíssaannee an dáalawe ii
axpíshoope deéla hinna Babylon it kuss aaleessáush koók. Hinna
Babylon kuss aalaáush ichíssaannee an dáalawe kala chii ii
axpíshoope koon Akhuuwíash Awóonmakaash bishík.

Jesus anmishé

¹⁸⁻¹⁹Jesus Christ anmishé is baaaliichiweé hinné
koók. Isahké Mary huuash dak Joseph huuash dak

bach áxpahchewioom kalakoon it bach axpassáau Marysh dáakapaalik. Heem Joseph iisáakshe íttak baa annawéewialassheen Marysh daásdeeak baa ilusshítchewiassaam daasalakooté chitchéesh áxpawiassaak. Hinna íwahkooteesh Baleiláaxbaaxpee koóm ko ii kootéesh alaaxták. ²⁰ Joseph baa chilassihchikaásak heelem kalakoon iháwak baashíalim bilaxpáakiaxpawishim koóm Joseph dáasaasak kuss ilíik. “Joseph David is ílannee alaxaxíssaak Marysh áxpak aaláakuah. Baleiláaxbaaxpee ko baa hilím ii Marysh dáakapaalik. ²¹ Shóon Marysh dáakbishdak shikáakkaatiihmaachik. Dáashdialaalak “Jesus” hehkaah. Is bilaxpáake kulustakuuák iléewiak ammaa ala kxawíihiluaa ak iháaxiiakuuihmaacheesh koók.” hek. ²² Hinna Marysh ammaa ala kootdawéesh xaxúa kalako ii iíschiiisaa Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhchem ammaa ala sheéhcheesh kuhtaa kooták. Hilíashkek.

²³ “Bíakalishtakaatam baawalookám dáakapaalak dáakbisak shikáakkaatam dáasaasak “Emmanuel” heohmaachik.”

(Hinna bale dáashe “Akbaatatdía balee áxpalahko” huuk.) ²⁴ Heem Joseph iháweesh ittáak hinna bilaxpáakiaxpawisheesh baa ala chiwéesh díak Marysh áxpak aaláakuak. ²⁵ Kalakoon hinna bach áxpuuash Joseph hinna úash chikittaakuúm kootáa Marysh dáakbasse bishík. Heelak Joseph shikáakkaateesh dáashdiak “Jesus” hek.

bacheéom akbinnawóoush anmílasia kukaa duúosh

2 Awám Judea huuash koon Bethlehem kuhtée Jesus ko koon bishík. Heem koottaléesh is bacheeítchikaasua Herod huua koók. Heelak bacheéom akbinnawóoush anmílasia alápasshiko kukaa awaasúalahum Jerusalem huuash kuss duúok. ² Baa báxxak hilíashiik. “Anmílasia balee koolám kalakoon ihkám báakukkoon táachiiatak ii baa xíassaam awákuum hinna hilaa ak bishé Jews kooté is bacheeítchiwaakkussahkuua koóihmaachik. Heem bahchikittaák awákaawuuk. Shóohteela?” huuk. ³ Bacheeítchikaashe Herod hinna bale iichiwéesh iikukkák daaséen daaták ii ítchissaak. Jerusalem bilaxpáake ak kooléesh ihkalaaxtáahak “Hinna baa kooté ala hutaaché

shóotdaht bíilun bulutchíwohmaachik.” hiliatuuk. ⁴Herod hileen bilaxpáakeesh is akchiwakiíwacheeitchikaasua dak baleilíiaakaxpissee ak éhchekaashe dak xaxúa iláak bach aahiiák baa báxxak “Akhuuwíash Awóonmakaasush shóohteen bishík he?” hem ⁵hilíashiiok. “Awám Judea huuash koon Bethlehem kuhtée koóihmaachik. Deéla Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhcheesh hawátam balee iíschiiisaataahilia baalaátak balee chiweék.

⁶ “Bethlehem kuss hilíasheek.

“Hinna bacheeítchiwaakkussahkam dii héeleen bishbíak.

Bas bilaxpáakam Israel huuash akúuxchilicheesh íkaakuuwiash koóihmaachik.

Heem awám Judah huuash koon ashalakuluuá baatcháacheesh díik.” heesh koók.”

⁷Kalakoon hinna Herod hileen akbinnawóoush aák ittáchiiak chitchéesh baa báxxak “Hinna íhkám táachiiatam ii baa xíasseesh shóolichiileesh koon así?” hem bakálee hilíashiiok. ⁸Herod hileen akbinnawóoush báasak “Dalííolak hinna baakáateesh chichíilikaasak shóon alóolapuulak kootáa chissáak duúak bii chiwáalah. Heelak bíh baaláak an bahchikitchéesh ii awákaawiik.” haak Bethlehem kuss déehchek. ⁹⁻¹⁰Hileen bachéesh Herod al ílíia iikukkák kalakoon kan déelom hinna íhkám iischiisáa íkaak písshelaaliosh kala chii íkuum ii baaihkammáatak baatcháattuuk. Hinna íhkéesh písshelaaliiak hinna baakáateesh ala kooléesh báakukkoon óochiak táachiiatak xíassaalaachik. ¹¹Hileen bachéesh duúlaaliosh awaasúua díiak kootáa hinna baakáateesh dak isahké Marysh dak íkuulak kala kookaásheen hinna baakáateesh chikittaák ko ii kuss ishúushpattak axxió awé aaliíok. Hileen bachéesh is baa íssua aaluúla sáhchiiak kuúok úuwatshiile dak baalakhápe dak iawaapáachisua dak. ¹²Hinna íwahkooteesh kalakoon hileen akbinnawóoush hawátam iháwak baashíalak “Kan dalaákaawialuulak Herod díissaalah. Dalííolak ítchissaaíhmaachik.” hem iháahtaa daákaauk.

Joseph uá dak dáakuua dak dúttak kuss kalúuk.

¹³Hileen akbinnawóoush kan daúlak Joseph koóm iháwak baashíalak bilaxpáakiaxpawishim íkaam kuss iláak “Chilaák eek

Matthew 2:11

baakáate dak isahké dak chiléhkaak dúttak awám Egypt huuash kuss kaláalah. Koon káalah. Heelak shóon dii baachiweelák hilaal kan daákkaalah. Herod koóm eek baakáate chichíilak ólapdak dappeewíak.” hek. ¹⁴ Joseph chilaák baakáateesh dak isahké dak óotchia héelapeen aák kaláak Egypt kuss aák dúachik. ¹⁵ Heem kuhtée koon kaáu aa Herod shéek.

baakáatkaate an dappíosh

¹⁶ Herod sáhkaatchelem hileen bacheéom akbinnawóoush koóm kúakaassuum daaskawíi ii baa íkuchkak Bethlehem kootáataahilia baachilaxché shikáake is báalaau dúupe kalakoon awássee xaxúa dappeéhchek. Kal ii éhche hileen akbinnawóoush ihkéesh al íkuuwassee kalakoon doosássee ala chiwaáu ko íkuxxaatchek. ¹⁷ Iwak ammaa ala kootéesh Akbaatatdía ammaihchiláakuuhchem Jeremiah huuash íischiisaa ammaa ala shéesh kuhtaa kooták. Hilíatchesheek.

¹⁸ “Ramah kuhtee baa iikukkúlom kan baalapammúua baatcháachik.

Rachel dáake kal ak koónneetam baalapammák aleekaássaak chilaschiwóoom díassaak.” hek.

Egypt kukaa chissáak daákaauk.

¹⁹Hinna Herod shéesh piishchiisaa Joseph Egypt kooléesh iháwak baashíalak bilaxpáakiexpawishim ²⁰kuss hilíasheek. “Chilaák eek baakáate dak isahké dak awám Israel huuash kuss aachissáah. Hinna baakáateesh ak dappeewíash kala shéek.” ²¹Heem kalakoon chilaaláwak hinna baakáateesh dak isahké dak áxpak Israel kuss chishshíik. Kalako ii iíschiisaa Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhcheesh an baalaácheesh kuhtaa kooták. Akbaatatdía hilíatchesheek.

“Balaakbacheé Egypt kukaa balíik.” hek.

²²Joseph baa iikukkúlem Herod dáakbachee Archelaus huaa iilápxe annaachíssache Judea is bacheeítchikaasuaa koók. Heem Joseph kuss chishshíiwia chiliik. Heelak Joseph iháwak baashíalak Judea kuss déehchessuum kalakoon alaxaxxák Galilee ko kuss déek. ²³Deéla ashalakuluúm Nazareth huuash ko koolíok. Hinna íwahkoooteesh kalako ii iíschiisaa Akbaatatdía akiláakuum an baalaácheesh kuhtaa kooták.

““Nazarene ko kooták.” heohmaachik.” hek.

John Akbaawilihpihchesh ala hawass dáawak an baa baachimmíhche dak an baa baalíiliia dak

3 Koottaléesh John Akbaawilihpihchesh huaa koóm awám Judea huuash koon awalashiipéesh kuhtaa hawass dáawak baa baachimmíhkaak ²hilíasheek. “Akbaatatdía an bacheeítchikaashbiash kala hiitáahilim daláskulussaak baa ala kxawíannualuua ii díhkulupiak dúusaalah.” hek. ³John íwahkoocheesh kalako ii kushko Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhchem Isaiah huuash ammaa ala shéesh kuhtaa kooták. Hilíatchesheek.

“Baapiisahkússaa hinné kootíihmaachik.

Awalashiipéesh koon sapéelak
ashappéelilalatchiihmaachik.

“Akbaatatdía is díianne tátchiiak ítchikaassaak ákkuuwiakuualah.””

⁴Hinna John baaaxúassee baalúulaxisshe iiá ko ii díak bishéelaxpilak ii baleiipáhpaatdiak. Haak bísshuuke dak akihchilakkaashtalée dak ko duushíik. ⁵Heelak awaasúualaho Jerusalem dak Judea kuhtaa kootáa Jordan

áashawuua bilaxpáake ak koolé John iikukkuwíak kuss daáuk. ⁶Kuhtée díiak baaalaxxawíichiwaaulak ii ihkulupíoom kalakoon John áashe Jordan koon bilihpíhchek. ⁷Heehtaa Pharisees dak Sadducees dak iahúum duúla dííahkak ihchi bilihpíhchewioom íkaak kuss hilíasheek. “Sáapass daluúo? Disákkupeek íxassee ko kan dii kala kootúuk. Hinna Akbaatatdía an daaskawíikaasheesh ii ammaa an díawiash dii chiwaáulak ii dakálaawialaalitdelelo? ⁸Baa ala kxawíiannialuua dúusaak Akbaatatdía ko díiskussaak dalátaawuua dak an díhchi dilúttuua dak ii baa xíassaahkaalah. ⁹“Biilápxisaahkuua akúkussahke Abraham koóm biiluk shóotdahtaa ii bánmohmaachik.” diliachissalah. Hinné dii baachiweéwiiluk. Jews kooté biiluk biixaxúa biilápxuua Abraham koóhtaa Akbaatatdía kuk hileen biiá koóuhtaa kummíiliak bilaxpáakahchewialak kooták Abraham is ílannee koóhchewialak kúh kootíihmaachik. ¹⁰Hilaaktáahile balapáale buluhpé al apáale ítchissuulak saskáat báatchipe ii ichíhchissíia koon dappaxák bilée awúuass shítak aláxiiohmaachik. An dii bilaxpáakuua ítchilaassuulak ko dii koochéehmaachik. ¹¹Baa ala kxawíiannialuua ii díhkulupiak an díhchi dilúttuua dáhkulussaak ítchiluulak áashe koon dii bilihpíwahchewohmaachik. Heehtaa bii piishchiiséekaattaa hawátam huuwíam bii annaachíssachiihmaachik. An baaxpéesh an baatcháacheesh baa iíschiiisaaleetam isahpéhtaa bahkulaawakbíawaalak bii anníihiissaak. Baleiláaxbaaxpee ii dii bilihpíhcheohmaatak haak bilée kúh ii dii bilihpíhcheohmaachik. ¹²Iiwikkaapássatuua kulaák hileen baaxawuá paláhpaak talíahkaak kulutták iichíilaasua ishkawúusseewiak hileen alakukkó bikkaaashihché kuk hawátxiik biláam ii baa koochihtéesh koon aláxiiaihmaachik.”

Jesus John ihchi bilihpíhchek.

¹³Koottaléesh Jesus koóm awám Galilee huuash kukaa huuák áashe Jordan kuss dáak John ihchi bilihpíhchewiik. ¹⁴John Jesus hiléessaawiak hilíasheek. “Diiléen bii bilihpílahcheliish daatchichéek. Sáapii bii bíss dalóo?” hem ¹⁵hilíasheek. “Bii chishíassaah. Baa annawikaáshbaawiiilush daachik. Koótbuulak Akbaatatdía ammaa íkuchke kuhtaa kootíihmaachik. Baa ala koottáahinniawuuk.” hem “Kootdák

díawaawiik.” hek. ¹⁶Hinna Jesus bilihpihkuuash iikusták binnáskeen iluuák kala kookaásheen awáxe dúuptasaalem Akbaatatdía Iláaxbaaxpee awáss huulák íkaalak kúmmaam baafíphachkeem chíakaateem awáss huulák ko kala kooták húula hiiák áakeen awáachik. ¹⁷Báakukkoon bale áapchím kuss iláak hilíasheek. “Hinné bii balaaké koóm awáchisshik. Baa an día ii balasé ítchikaashik.” hek.

Chíisbishe Jesus an daásbaheelaaleewia

4 Hinna Jesus bilihpihkuuash piishchiisaa Baleiláaxbaaxpee koóm Jesus awalashiipím anneettáahileesh kuss aaláak Chíisbishe daásbaheelaaleelak hiliachik. ²Koon Jesus baa duushíssee baáhko kala shuhpáa pilakám kalakoon kal alíishik. ³Chíisbishe ak baa daásbaheelaalewíash húula hiiák hilíasheek. “Diah Akbaatatdía dáakbachee díik. Hileen biiá kuss diláak kummíilak baaxawúhkaah.” hem ⁴bakálee díak “Baawaalaáchim Baaxpéesh awuuá kan baalaátak hilíashiiook.

“Bale ammaa duushé kuttáchkaat bilaxpáake ii bilaxpáakassaaohmaachik.

Akbaatatdía al ilfía xaxúa ko ii bilaxpáakuua koók.”” hek.

⁵Kalakoon Chíisbishe Jesus awaasúualahum Jerusalem huua baaxpéesh kuss aaláak aaléela alachiwakáauashbaakkussahkeesh aahiiák an báakkaashe áakeen iluúhkaak ⁶kuss hilíasheek. “Diah Akbaatatdía dáakbachee díik. Kan díhch ammuúass shíchih. Hinné kan baalaátak hilíashiiook.

“Biiláhtaa díchuhpe ílitdaak ii dii iáxxowialak Akbaatatdía is bilaxpáakiaxpawishe istúua ii dii dúttak dii báaxxiak dii hiléessaaohmaachik.”” hem ⁷hilíasheek.

“Hinné kúh kan baalaátuuk.

“Dáxxiilaache díis Akbaatatdía chikittaakuuák chilassihchíssaataahilih.”” hek.

⁸Oolia Chíisbishe Jesus dúttak aaléela awaxaawé an báakkaashe aahiiák awé kootáataahilia xaxúa al ítchikisshe dak an baatcháache dak íkaahkaak ⁹kuss hilíasheek. “Hawáttaakaatdahtaa bíss dishúushpattak bíss dáhchiwakiilak hileen ammaa dii íkaawahcheesh xaxuatáahilia balákbiik.”

hem ¹⁰kuss hilíásheek. “Chíisbishe bii híissaa akukkóon dahkúh. Hinné kúh kan baalaátak hilíashiok.

“Dáxxiilaache díS Akbaatatdía kuttáchkaat kuss chiwakáak baa hilakuúh.” hek.

¹¹Aalahkúuan Chíisbishe iísxaak déelem bilaxpáakiaxpawishe duúla Jesus díak íkaakuuk.

Awé Galilee kuhtée Jesus an baachimmíhchewassee dak an baa hinmassée dak koók.

¹²“John daxtúuk.” haak Jesus chiwaáulak baannátchiihaak awé Galilee kuss dáakuak. ¹³Aasúua Nazareth ko kooléesh awaasúualahum Capernaum huuash kuss kashík. Capernaum bilichkisée binnáaskeelak áaxxee awúum ashammaléaxxiio Zebulun huaa dak Naphtali huaa dak Akbaatatdía kon kúuash koolúuk.

¹⁴Jesus íwahkoocheesh kalako ii kushko Akbaatatdía akiláakuum Isaiah huuash ammaa ala shéesh kuhtaa kooták. Hilíatchesheek.

¹⁵“Awám Galilee huuash Jews ak kootásseesh ala koolúua koók. Bassáako Zebulun dak Naphtali dak bilaxpáake ala koolúua koók.

Deéla áashim Jordan huuash akchiisáa bilichkisée ala kuss daáu koók.

¹⁶Hileen bilaxpáakuum ala chihpashé koolúua ko kala kooták an baa kuss kalúuleetak

“shóhtannak baasúulak” hiliachkaash ala sáashiiash íkaak kalakoon ishtatáachissuuk.” huuk.

¹⁷Koottaléesh Jesus kalakoon kala hawass dáawak bilaxpáake baa chiwaák baa baálilaak. “Hilaakée Akbaatatdía an bacheeítchikaasak an baa hawasséesh kan dii koosáhtakaatuuk. Heem baa ala kxawíannialuuash ii díhkulupiak an dii bilaxpáakuuash kulussáak ítchiiaalah.” hek.

Jesus akbualaxxéé iishoopúum iláak ihchi písshe déehchewiak.

¹⁸Baapím Jesus koóm bilichkisée Galilee huuash binnáaskeetaa déelem bacheéom ak bach akúpe iilápuum íkaak Simon huaa dak ichuuké Andrew huaa dak. (Hinna Simon daachéeta Jesus dáasaasak “Peter” hek.) Heem hileen akbualaxxaám is iiwualaxxaáu binmúuass shítuum húula hiiák ¹⁹kuss hilíásheek. “Bii písshe dalúúolak bilaxpáake an daxxaáu aalaluúo ko dii awóowiawohmaachik.” hem ²⁰kala kookaásheen hileen bach akúpeesh is iiwualaxxaáu akúss

shítaahak Jesus kalako píisshe daáuk. ²¹Heem dáalaaliiosh kala chii ak bach akúpuum James huua dak ichuuké John huua dak íkaak. Iilápxuua Zebedee áxpak is báasheeo awúuáliiak iiwualaxxáau hawassíiak áaahkuum Jesus hileen ak bach akúpeesh ílím ²²kala kookaásheen kúh is báasheesh koon chilahpák iilápxuuash íhchish dáak Jesus áxpak daáuk.

**Jesus an baa baachimmíhkaak an baa
baálilaak an baa óochiahcheesh**

²³Awé Galilee koon Jesus hawass dáawak alachiwakáuashe iháata hiiák koon baa baachimmíhkaak Akbaatatdía an baa hawassíakuuash áppaa baleiichiweéitcheesh ko ii iichiwaakuuák baa anneéwishe dak baa baakuhpée dak óochiahchek. ²⁴Jesus is baa al iichiweé awám Syria huuash kootáa aláxalaa déelak bilaxpáake anneéo shíishiaahe dak baailíshekaasuaa dak baleiláaxxawíia axúa awúualak axúa dúhpupeek ak saáhaatdahkoosh dak axúa chússaasheesh dak kuss aaluólak xaxúa óochiahchek. ²⁵Awé Galilee huua dak awé Decopolis huua dak awaasúualaho Jerusalem huua dak awé Judea huua dak áashe Jordan anmílasiia alápasshiko bilaxpáakahkaashim Jesus píisshe daáuk.

Hinna shichím héelahkeen Jesus baa baachimmíhchek.

5 Jesus koóm hawass íkaalem bilaxpáakahkaashim iiwátxaaum kalakoon shiché héelahkeess déem hileen akáxpawassdaaweesh duúla díom kalakoon awáatak ²baa baachimmíhchewiak hilíasheek.

Akbaatatdía an daásitche al ítchikaateesh bilikkuúk.

- ³ “Hilaakée baa baatcheeshkáatum Akbaatatdía kuttách bíakaasak is bilaxpáake kala hawúum baa áatchinnaachihchem ko ii an daásittuuash óhchikaapiohmaachik.
- ⁴ Hilaakée baa iháate ak ii ihchi daáxawíihcheesh ko ii chilastakuúohmaachim ko ii an daásittuuash óhchikaapiohmaachik.
- ⁵ Ak cheéshdee hinna awé ko kuhchisaáohmaachim ko ii an daásittuuash óhchikaapiohmaachik.

6 Hilaakée awé áakeen Akbaatatdía daasalakooté ak kootáhchewiakaasheesh ammaa daasio kuúihmaachim ko ii an daásittuuash óhchikaapiohmaachik.

7 Ak baa daásdeeak ak baa kalaaxtakúuash Akbaatatdía ii daásdeeak kúh chilaschíihmaachim ko ii an daásittuuash óhchikaapiohmaachik.

8 Bilaxpáakuum al attúuleetam Akbaatatdía kuttách daasúua awúuannak ii íkaaohmaachim ko ii an daásittuuash óhchikaapiohmaachik.

9 Ak baa daáschiaxxape “Akbaatatdía dáake koóuk.” heohmaachim ko ii an daásittuuash óhchikaapiohmaachik.

10 Bilaxpáakuum baa tátchikaatak baa annawíiak Akbaatatdía ak ilíiikukkoosh dúttak díakxawiikaassuulahtaa kootáa Akbaatatdía is bilaxpáake kala hawúum ko ii an daásittuuash óhchikaapiohmaachik.

11 An bii dáhkalattuua kalako ii dii inníikxawiikaassaak ii dii an díakxawiikaassaak bale bísshe ii dii baáf shífook. 12 Hileén an dii díakxawii dii íschiisaa Akbaatatdía ammaihchiláakuuhcheesh kúh kootúuk buh. Heem Baaiiwaakoochiitteesh daliíolak bakálee ítchikaassaalakuohmaachim ko ii an dalásittuuash alóhchikaapdohmaachik.

awaxóose dak ala sáashiia dak

13 Awaxóose ala kupé íttuuk. Heem bilaxpáake héeleen awaxóose ko kan dii kala kootúuk. Awaxóose ala kupé haamnák shóotdaak kaka awaxóoskupdahkuuk he? Kal annúuleetam hawáxiialuulak bilaxpáake alashíschichiohmaachik. 14 Bilákisshe ala sáashiia ko kan dii kala kootúuk. Hinna awé áakeen bilaxpáake ii sáashiia díiluk. Shitbáakoom áakeen awaasúalahoom koolák aaxuawíoolak aliilúuleetak. 15 Heem kala chihpashdák bilaxpáakeem biláakissheem aláxiiak baa áakeen al íkuuan dúusaam awaasúua ishkawuuá bilaxpáake ak koolé xaxúa ii sáashiiiluk. Baaleettaa baatóhkapeem biaxséen dúushiisaaohmaachik. 16 Heem díiluh kan dii kala koottáhiliilush daachik. Ammaa

an díaluua al ítche ii dii áake déaxalaatdahkulak bilaxpáake íkaak ii báakukkoon Díilapxuua kuss “Ahóoh.” heoh.

Jesus baleilíiaakaxpissee al ii baa baachimmíhcheesh

¹⁷“Baleilíiaakaxpissee dak Akbaatatdía akiláakuua ammaa ala shíio dak haawéewiak ii húuk.” bii hilíachissalah. Kootássaak. Hinna ammaa ala shíioosh ala koottáahileesh éhchewahchewiawaak ko ii boók. ¹⁸Hinna ala koottáahile dii baachiweéwiiluk. Awáxe ala kooléesh dak awé dak haawúulahtaa baleilíiaakaxpissee bale ilíia an baalaátuua shóohkakaatdaht an baatcháache kal ii haámneettaahilik. Baa ala shíio xaxuatáhilia Akbaatatdía kon kuhtaa kootáhcheihmaachim iháaliihmaachik. ¹⁹Hinna bale baa íkuchkim díash shóohkakaatdaht ak dússhisak bilaxpáake ihée ham óowiak kúh koochéehchelak Akbaatatdía is bilaxpáake héele ii háakkaashe koóohmaachik. Heehtaa hileen baleilíiaakaxpissuua ak díaitchiiak ak ii bilaxpáakak ak ii baa óowia ítcheelak Akbaatatdía is bilaxpáake héele bilaxpáakbaalisaaohmaachik. ²⁰Hinné dii baachiweéwiiluk. Baleilíiaakaxpissee ak éhchekaasheesh dak Pharisees kootéesh dak ammaa an díoosh diiluk an dii baa tátchikaatuush iischiiséluulak koók. Baaleettaa díalaassuulak Akbaatatdía an baa hawasséesh dii dashpúulak dii baa átdeettaahilak daliíoleettaahiliihmaachik.

Jesus bale daásbahte al ítchissee ii baa baachimmíhchek.

²¹Baa uhpawassáako kukaa bilaxpáake an baáililaush hilíashiiook. “Bilitchilappeéssaah.” huuash dífikukkuuwishik. “Ak bilitchilappéesh dúttak kuss baa iláak daxchikaáshiohmaachik.” huuk. ²²Bik ala sheewée hinné koók. Díis biipúleettaa dakúpuua kuss baa daláskawaaulak Akbaatatdía dii chilassihchíohmaachik. Dakúpeem kuss dilíikxawiikaashdaak iáxxolahkaak kuss “Dii ahpaláaxxeetak.” duulak akbaailíia anmaailáau Sanhedrin huua ishóocheen díss baa iláak dii daxchikaáshiohmaachik. Haak ittákkaa dakúpeem dáanniikxawiilaak “Baa élahchewaxxialeetak.” duulak ii Bilée Isée dii héelass déehcheohmaachik. ²³Hinna íwahkooteesh kalako ii baa sáapeem Akbaatatdía dákbialuulak ishóoche aalaláak kalakoon dakúpuua dii

iitchúlem dáhchichelahkuulak ²⁴kala kookaásheen dúusaak kuss dáak baa daáschiaxxapiiak hilaa ammaa dátcheewialuuash Akbaatatdía kuuáalah. ²⁵Ak dii iitchúle anmaakussbaailáau dii kuss aalaáulak it dii aahíissaa diliitchiiaak baa daáschiaxxapeewiakaasaalah. Koótdaassuulak aaláa akbaachilasshihché ishóoche dii aaliíolak kúh akbaalaxché ko dii kukúulak anmaalaxtúuashe ko dii kuss aaléeihmaachik. ²⁶Hinna ala koottáahile dii baachiweéwiiluk. Anmaalaxtúuashe dii koolúulak dii iikuschíhchessaataahiluaa aa díis baa íiwishdeetuaa ímmiluulak kala hilaa dii iikuschíhcheohmaachik.

Jesus bale bach kataalúua ítchissee ii baa baachimmíhchek.

²⁷Baa uhpawassáako kukaa an balee baálilaaush hilíashiiok. “Bach kataalíssaalah.” huuash díikukkuuwishik. ²⁸Bik ala sheewée hinné koók. Bachéem bíam ko uássaataahilia íkaak daasawuúko óolitdak kataannák ko kala kooták. ²⁹Díshte dilápako ii baa kxawíalialaalak dúxtak duskúak hawáxiiah. Daxúia iakáateem xapíilaalak ko heetashtáak baaleettaa daxúia koochihtáa Bilée Isée dii héelass shít dak kuk ko kxawiikaaséeihmaachik. ³⁰Dísche dilápako ii baa kxawíalialaalak dappaxák hawáxiiah. Daxúia iakáateem xapíilaalak ko heetashtáak baaleettaa daxúia koochihtáa Bilée Isée dii héelass shít dak kuk kxawiikaaséeihmaachik.

an bach ápassuua

³¹Hinné kúh hilíashiiok. “Bachéem uá ápassaawialak baa baalaátduttak ii ápassaaihmaachik.” huuk. ³²Bik ala sheewée hinné koók. Bachéem uá baawalookdák kootáa ápassaalak hinna bíash baa kataalíhchek. Bachéem hinna bíam ápassuuash ápalak bach kataalúuk.

Jesus al ihchi baa ímmitee al ii baa baachimmíhcheesh

³³Baa uhpawassáako kukaa hilíashiiok. “Ammaa sheeléesh ii Akbaatatdía kusseé díhchi baa ímmitaalaalak dússhishissaah.” huuk. ³⁴Bik ala sheewée hinné koók. Baaiiwaakoochihtéesh Akbaatatdía al awáacheesh kan baa baaxpéesh koóm kusseé ii diliíwaalaaxassaalah. ³⁵“Awé kootáa koó xuh Jerusalem koó xuh kusseé ii

dilíiwaalaaxassalah. Awé kootáa Akbaatatdía kon is balealawáache koók. Haak ko awaasúalahoosh Akbaatatdía bas bacheeítchikaasuua kóosh an baaláhke koók. ³⁶Dáashuua kusseé ii dilíiwaalaaxassalah. Haak dísshíia hawáttaahilikaatdaht al iilúa dáhkulusshiiwialuulak annúuleetak. Sáapdahtaa kusseé ii dilíiwaalaaxassalah. ³⁷Baam díalaawialuulak “Eeh” duu xuh “Baaleetak” daahuulak kala koowikáatak. Aalaasshíhpuulak akbaakxawíash kon kan dii hawassiíok.” hek.

Jesus baa bakánniassuua al ii baa baachimmíhcheesh

³⁸Jesus kúh hilíashheek. “Hilíashiiom díikukkuuwishik. Díshite díakxawiiolak díh bakálaa kala koottáahiliih. Diiá dashkáahuulak díh bakálaa kala koottáahiliih.” huuk. ³⁹Bik ala sheewée hinné koók. Bilaxpáakeem díiluss batshúalak diláhpishissalah. Díisalaxaau dilápako koon ditdák bakánniassaak díishaweessaak díischuoo kúh dichíhkaalah. ⁴⁰Bilaxpáakeem díittaashteeo dii áhkachiahmioolak díassaassaak díittaashteeo áakaako kúh kuuáhaalah. ⁴¹Bilaxpáakeem dii aáchiahak dii baa chíihkuulak baleannílawateem dii aaléehkuulak áatche dáak baleanníle dúupeem aaláakuuaalah. ⁴²Sapéelahtaa díss baa kaalúulak chishshíassaak kuuáhaalah. Sapéelahtaa baa daáu ii díawialak chishshíassalah.

Dís kootáau íchissalah.

⁴³Hilíashiiom díikukkuuwishik. “Aláxpiilaasshíia íchissakuuak dís koochíia dúupiah.” huuk. ⁴⁴Bik ala sheewée hinné koók. Dís kootáau íchissakuuakaak ak díiluss iihunmisúuash daásdeeakuuak ak dii dúupioosh díaitchiakuuak ak dii díakxawiiash chiwakáakuuahkaalah. ⁴⁵Koótduulak báakukkoon Díilapxuua ala kooté ko kan dii kala kootíohmaachik. Ilak ii baa xíassaahchek. Akbaatatdía koóm áxxaashe ala sáashíia bilaxpáake al ítcheesh dak bilaxpáakbatshua dak xaxúa híihchek. Xaleé kúh kala koottáahilak bilaxpáake ak baa annawéesh dak ak kootásseesh dak kúh xaxúa xaleé ílichihchek. ⁴⁶Ak dii íchissuua kuhkaa aláchissuulak dís baa bíwittuuleetiimaachik. Bálee ii baakakíiwishdío

akkulutchéehntaa ak íchissuua kúh koochéeiluk. ⁴⁷Dís bilaxpáakuua kuttáchkaat dáanniitichiluulak al ii dii ítche shóota? Jews kootásseesh Akbaatatdía ak alaaxtéesh koóuhtaa kúh kootúuk. ⁴⁸Heem an dii bilaxpáakuua an dii ala kxawíileettaahiliik ítchiiakaalah. Báakukkoon Dáksaau ala kxawíileettaahilak ítchikaatak. Díiluh kootáalah.

Jesus bale baa íchisse al ii baa baachimmíhcheesh

6 Jesus hilásheek. “Díhch íassiiak baa an dáluua al ítche ii díhch iiláxiassaalah. Bilaxpáake ko íkaalahchewialaak díhch iiláxiiluulak Díilapxuua Akbaatatdía díiluss baa bakánneetcheihmaachik. ²Baa isakkupéisee baa baatcheeshkáate kuxsúulak ii ashappéelilaak ihch iiláxiik alachiwakáauashe ishkawúualiik ashhéeleetiik al íkuuash ko ii díak baa baaleettáhinniook. Ala koottáhile hinné koók. Bilaxpáakuum ihch iiláxiiosh kooté is baa íwittuuash bilaxpáake al íkaak ala chikittúuash kuttáchik. Baa baatcheeshkáate dáhkuusuulak íwahkoocheessalah. ³Heehntaa baa baatcheeshkáate dáhkuusuulak díiluttachkaat éhkaalah. ⁴Heem chitchéesh díaalah. Heelak ak éhcheleetioh. Heelak Díilapxuua ak baa íkaalaacheesh bakánnialakuohmaachik.” hek.

Jesus ala chiwakáau al ii baachimmíhcheesh

⁵Jesus hilásheek. “Baa isakkupéiseaam ihch íkaahchewiak ashhéeleetiik alapáashoot koon iluuák kúh alachiwakáauashe biléelak iluuák koon chiwakáak al íkuuash ko ii kootúuk. Ala koottáhile hinné koók. Bilaxpáakuum ihch iiláxiiosh kooté is baa íwittuuash bilaxpáake al íkaak ala chikittúuash kuttáchik. Dáhchiwakaaulak íwahkoocheessaak ⁶díttachkaattaak Díilapxuua alákaawialuulahtaa annúuleeteesh ko kuss chiwakíiah. Heelak Díilapxuua baa ala sáapannialuua dii íkaakaak dii iikukkalaachéesh bakánnialakuihmaachik. ⁷Haak dáhchiwakaaulak ittákkaa diláaaatchissalah. Jews kootássee ala chiwakáau koók. “An bahchiwakíia baláawaakaak an balíia ákahchiia kaka sheewáawaakaak kal ii bii iikukkó koók.” hiliatuuk. ⁸Koochéessalah. Díilapxuua Akbaatatdía ammaa ii dii

bilaxpáakiilush daache it dachíweessaa kal éhkaak daachík.
 9Dáhchiwakaaulak hilfásheelaaliilush daachik.

“Axéekaataa báakukkuleen Akbaatatdfakaataa
 daláshe bahchikitcheekaásuuk.

Bilaxpáakkootaa kúh koochéeh.

10 Dalóolak bilaxpáakkootaa hawassáalaalak
 ítchihmaachik.

Baaiwaakoochitéesh kuhtée dilíiikukkak ammaa
 dalásalakooteesh kuhtáakaattaa kootúuk.

Hilíssheekaateen hinna awé áake kootdák bilaxpáake
 kúh dilíiikukkuulak ítchihmaachik.

11 Hinna baapé ammaa buúshbiilush daache bilikkuúh.

12 Ak balee díakxawiiash xaxúa biiluk an
 bahkalaaxtawakúuash hilaakée dii baawáxxak
 bíiluh balee kootáawilikkuuh.

13 Baa al iháateesh balee ímmiilihkaawilikkuuh.

Akbaakxawíash balee híhchessaawilikkuuh.

Baatách xaxuatáhile diiléen hawassáalaak.

Kan baa baaxpée baa baatcháache díik baa
 baa íschiisaaleettaahileesh.

Baa ii baa koochihté díik. Ahóoh.”

14 Ala koottáhile hinné koók. Bilaxpáakshoolah an dii an
 díakxawiiio dáhkalaaxtalakuulak báakukkoole Díilapxuua
 Akbaatatdía dáawakaaulak díiluh baa ala kxawíannialuua dii
 kalaaxtalákuohmaachik. 15 Baaleettaa dáhkalaaxtalakussuulak
 díilapxuua Akbaatatdía díiluh baa ala kxawíannialuua
 kalaaxtalákussaaohmaachik.” hek Jesus.

Jesus an bilishshíissaaannuua al ii baachimmíhcheesh

16 Jesus kúh hilíshheek. “Bilishshíissaaannuulak isakkupéee
 daasawuúko díataahilissuuash diiluk koochéessaalah.

Bilaxpáake al íkuua ko bassáhkaak iiskummíilak
 baatcheeshkáatdeetdelelok. Ala koottáhile hinné koók.

Bilaxpáakeesh al íkaak ala chikittúuash is baa íwittuuash
 kuttáchik. 17 Heetaa diiluk bilishshíissaaannuulak dísshiia
 kuluxáchitchiiaak díise ísshiwak díhch ítchikaassaalah.

18 Heelak bilishshíissaaannuulak bilaxpáake dii áaxxee alaaxtíoh.
 Heelak Díilapxuua kuk dii íkaalaatak baa ala xíakaate xaxúa
 éhkaalaachim bakálee ítchikaassaalakuohmaachik.” hek.

**Ammaa ítchikaashdahcheesh ala kooléesh
daláse kúh áappaa koolák.**

¹⁹Hinna awé áakeen dís baaxéhme al íiwishahkaashe kulusáak áxpíhkaalahkussalah. Ammaa dáhkulusaau báheelia xúhtak íschiwisak baapúxte duushíohmaachik. Haak akbaaataalé dáasuaa biléelak ataalíohmaachik. Awé áake baa baa koochihtáleetak. ²⁰Heem Baaiiwaakoochihtéesh kuttáchik. Ammaa dáhkulusaau ko koon dilúsaaulak íschiwishe dak íisuukaate dak haawéessaak akbaaataalé kuk biléelak ataalíssaohmaachik. ²¹Ii kootéesh ammaa ítchikaashdahche an dii baaláhkeesh ala kooléesh daláse áappaa ala koolatáhileesh kúh koóihmaachik.

Daxúa awuúá ala sáashiia ílutchikdak.

²²Díshte biláakisshe ko kala kooták. Ala sáashiia díshte ko koon biléelik. Heem díshte xawíileetdak ii daxúa awuúko ala sáashiia ílutchikiihmaachik. ²³Heem díshte xawíilak daxúa awuúko kootáa ala chihpashé ílutchikiihmaachik. An dii ala sáashiia hámneettaahinnak ala chihpashé akúkussahke daláalak xawíiwík.

Akbaatatdía dak bale baa eé dak

²⁴Dii sapéolahtaa dís bacheeíttuaa dúpkaashdaawialuulak annúuleettaahilik. Hawáteem dáhchikittaalakak baa

Matthew 6:24

díalaalakak hawáte kuk kuss alákaassaalohmaachik. Heem Akbaatatdía dak bálee dak dúpte bach kuxxáalahchewialuulak annúuleettaahiliihmaachik. ²⁵Heem hinné dii baachiweéwiiluk. Ammaa dilúshbialuua dak baalaxuásseeo dak ammaa ii dii bilaxpáakuua kusséesh kuttát dasshihtakaák ii díhchi baailísheakaassalah. An dii bilaxpáakuuash kuk baa íischiisaaleetak óossee kuk kootássaak. Haak daxúoosh kuk baa íischiisaaleetak baalaxúasseeo

kuk kootássaak. ²⁶Dakáakkaate alákuulak ii baa xíassuuk. Kuk baa awuússeessaak baa talíahchessaak eekulushíissuuahtaa báakukkoko Dáksau Akbaatatdía baa duushíhchek. Diiluk dii bilaxpáakuum dii iiwishahkaasáauk. Kuk kootássaak. ²⁷Dii sapéolahtaa baam ii daláseen daatdák díis baapúua baleannílawatkaateeht kuk ii áxpilahchewialuulak baaleetiihmaachik. ²⁸Sáapii baalaxuásseeo ii díhchi baailísheluu? Baaapáalikisshe íkaak al apáaluua ii baa xíassuum chilasshihtáalah. Akbaatatdía kon apáalihchem kuk iichikáatak baa hilák ii ihchi baashitchéessuuk. ²⁹Heehtaa hinné dii baachiweéwiiluk. Solomon koóhtaa baatcheeshíssaakaasak baa al ítchitkaashe ko ii díahaa hileen baaapáalikisshe al ítchikishikaasuuash kooxíssaak. ³⁰Akbaatatdía hileen baaapáalikisshe ko ii bikkée ihkulutchíhkaak ítchikaasshek. Iwahkoocheelahtaa hinna baapé hileelák chilaákshilak kan baa hamneetéohmaachik. Hinna bikkée al ihkulutchíhcheesh diiluk dii iischiiséohmaachik. Kootáa an dáhkalattuuua iakaáshkaatahtaa dii kootáalakuohmaachik. ³¹Heem hilaakée “Sáapbuushbiawuu?” duu xuh “Sáapiishbiiwiawuu?” duu xuh “Baawaxuásseeo shóotdak ko ii díawaawiawuu?” diliatuuhata baatách dasshihtakaák ii díhchi baailísheakaassalah. ³²Jews kootássaak Akbaatatdía ak alaaxtéesh kuk hilíate ii ihchi baashitchíiakaak ii daaséen kaakaáuk. Heehtaa diiluk báakukkoko Díilapxuua ammaa dakúuwuuua xaxúua ii dii bilaxpáakuua kal éhchek. ³³Heem koochihkáa Akbaatatdía is bilaxpáakeesh héeleennekaashbiak baa tátchikaatdewiak an baa hawassíakuuash ii díhchi baashitchíiakaak bassáhkaalah. Is díianne baaxpéesh kuhtéetaa dáalah. Heelak ammaa dakúuwuuua dak ammaa ii dii bilaxpáakiilush daacheesh xaxuatáahilia dákuohmaachik. ³⁴Baaptatchée ammaa al íiskussee iháatiohmaachim hinna baapé baa al ii daláseen kaáu áxpíhchessaalah. Chilaákshilak kúh baa al ii daláseen kaáush kala hilaa élahchelohmaachik.”

Baa ihée ala kootúua ítchi xuh xawíilak dasshihchíssaalah.

7 “Bilaxpáake ala kootúua ítchi xuh xawíilak dáalaaxtuuk. Heem chiweewíassaalah. Koótduulak díiluh díiluss koochéohmaachik. ²Ammaa dáanniitichilaa xuh ammaa dáanniikxawiilaalak xaxúua díiss chisaáihmaachik. Bilaxpáake

an dáhchilasshihche ala kooté Akbaatatdía an dii chilasshihché kúh koochéihmaachik. ³Sápii bannatchiikáatam dakúpe ishté awuúss déem kuk alákaalaalítak diilaxúa díshite balisáakaashim awúualam dik díhchi dáasshihchissaak. ⁴Dik díshite balisáakaashim awúuannak kootáa dakúpe kuss hilíashheelaak. “Bannatchiikáatam díshite awúualeesh bii dúschihkaah.” daak. ⁵Disákkupeeisaak díshite ammaa awuúss déesh koochihkáa dilústak kal an baa alákee ítchilak hilaa dakúpe ishté ammaa awuúss déesh dústah. ⁶Daxpitcheeúuxe baa dákuulak baaló íiwisaho kuússaalah. Al ítchi dak al íiwisaho alaaxtúum alahchíhchichiohmaachik. Ammaa bahchikittúua bishkakaáshe kuússaalah. Aaláa daasáakaak dii dáaxeexawiioh.

Akbaatatdía kuss chiwakáakaak koowíssaalah.

⁷Akbaatatdía kuss dáhchiwakaaulak baa dakáalaalahkuulak háaksee dákuohmaachik. Baa dáhchichiinnakaaulak kúh alóhchikaapdohmaachik. Bilía dáalítak koómnaassuulak dústalakuohmaachik. ⁸Bilaxpáaksapeeolaht ammaa kaalúuash ákahchiia kaaláaahkuulak kuúohmaachik. Deéla ammaa chichíiluash chichíilakaaulak háaksee óhchikaapiohmaachik. Haak bilía diták koowéessuulak háaksee dústakuohmaachik. ⁹Dii sapéeolahtaa daláakuuua óossheem díiluss kaalúulak bale ammaa duúshxawiiam ko duúshdahkuuk he? Baaxawuá díiluss kaalúulak bíiam ko dákuuk he? ¹⁰Ta xuh búam díiluss kaalúulak íaxasseem ko dákuuk he? ¹¹Heem dii ala koottáahile dii batshúoohtaa baa al ítche élahkuum ko daláakuua dákuuk. Báakukkoole Díilapxuua Akbaatatdía kuk dii íischiisaataahiluuk. Heem baa al ítchikaashe kuss dakáaluulak kuk ko dákuohmaachik. ¹²Heem baa sáapeem bilaxpáake díawakdak diliatdak diichihkáa díakuuh. Kal íwak baleilíiaakaxpisseesh dak Akbaatatdía akiláakuuash kal ammaa balee chiwaáu koók.

an biléeluaa chúakaateesh

¹³⁻¹⁴Baa ala kxawíia kusseé ala kuss daáu dak Bilée Isée an biléeluaa dak shúhkakaasak baalúussaakaatiohmaachik. Heem ak kuhtáa dée íahkaáshiohmaachik. Baaiiwaakoochihtéesh an biléeluaa dak al ilúua alíiannee dak chúakaatum

baalúukaasak ak koon biléele iikooshtakáatuum iléohmaachik. Hinna alíannee chúakaate ko kuhteetaa dáalah.

Balapáale koóum buluhpé ala koon apáale ko ii éhcheiluk.

¹⁵ Díhch íassiaalah. Chíisbishe akiláakuua úuxe an baaliíttammaatak baa iáxxohchewiassuua ak kootaátdelelook. Hehtaa baa héeleetiak cheéte ko kala kooták ditchiláatuuk.

¹⁶ An bilaxpáakuua dak baa an díoo dak ii ihch áakass dústuuash ii élahcheloohmaachik. Hinné ii baa xíassaak. Balapáale koóum buluhpé ala koon apáale ko ii éhcheiluk. Daxpitcheeishtásshe koóum baa attáche ko koon dútchissuuk. Baáchuua koóum baaxxée ko koon apáalissuuk. ¹⁷ Ala kooté balapáaleem ítchilak buluhpé ala koon apáaleesh ítchiohmaachik. Haak balapáaleem xawíilak buluhpé ala koon apáaleesh xawíiohmaachik. ¹⁸ Balapáaleem ítchilak buluhpé ala koon apáaleesh xawíiwialak baaleetiihmaachik. Balapáale xawíilak ala koon apáaleesh kúh ítchiwialak baaleetiihmaachik. ¹⁹ Balapáale buluhpé ítchissaalak hinna baaapáaleesh dappaxák biléé héelass shíchiohmaachik. ²⁰ Buluhpé ala apáale itchi xuh xawíilak balapáaleesh ko ii éhcheiluk.

Dii sapéolak dii baalaaxtatáahiluuk.

²¹ Bii dáanniitichikaashdaak “Baxxiilaachée díshkawaashitche ko bii hawák.” daalitdohtaa Biilápxe al ilíiash kootáa díikukkussuulak ala koolé dalíssaalohmaachik. ²² Baapiiháakdak bilaxpáake ahóom bíss duúak hilásheehmaachik. “Baxxiilaatúua baa díawaawalakak daláshe ii díawaak baa ala koottáhile ii baláauk. Haak daláshe balasásak ii baleiláaxxawíia bashílaak baa baatcháache ii ahnáfawuuk bah.” huulak ²³ baachiwaák xíassaawaawihmaachik. “Dii sapéolak dii baalaaxtatáahilak dii bii baaláhkassuuk. Dáalah. Bii axíssaalah ak baa kxawíihileen.” baawihmaachik.

Bacheé dúupdak ílala aasúuliook.

²⁴ Hinna íwahkooteesh kalako ii bilaxpáakeem bii iikukkák an balíiash díalak bacheelák baa dasshihtéelak aasúua chínnelak ko kala kooták. Biixáape áakeen aasúuliak ítchikaattaa chínnelak ²⁵ kalakoon xalaák baatcháatak

bilíhuuak baatát biléetaa dáak hutbaatcháacheem ii baa dashkaáhak heelahtaa hinna awaasúuash kuk dashkússaaihmaachik. Ii kootéesh chínneitchikaattuum ii kooták. ²⁶Baaleettaa bilaxpáakeem bii iikukkák kootáa an balíash díssaataahinnak bacheewaaláaxdak biichiliá áakeen aasúuliak baa shóotaachiht chínnelak ko kala kooták. ²⁷Kalakoon xalaák baatcháatak bilíhuuak baatát biléetaa dáak hutbaatcháacheem ii baa dashkaáhak hinna awaasúuash íhchilahpiliálaak dashkúalak xawuá xapíihmaachik.” hek Jesus.

Jesus ii baa baachimmíhkuua kuóok.

²⁸⁻²⁹Jesus al ilíiash ii baa baachimmíhcheesh Akbaatatdía kon kuúm baa kootkaásuum baleilíiaakaxpissee ak éhchekaasheesh kuk ilappahkássaataahiluum bilaxpáakahkaasheesh ak iikukkóosh éhkuum iláalatcheesh koowéelak chilásuuk.

**Jesus bacheém baapúaoochiassee
óochiahkaak hoowéetchek.**

8 Jesus baa baachimmíhcheesh iháalak awé báakum koon an bikéess huulák hileen bilaxpáakahkaashim píisshe daáuk. ²Bacheém baapúaoochiassee kooták kalako ii baa ashíchim bilaxpáake kooxiíssuuk. Húula Jesus hiiák ishóocheen ishuushpattáak bakáak hilíasheek. “Jesus bii íkaawakuh. Bii baa ashíche haámnaawiilakbialaalak dik kootíihmaachik.” hem ³isché déehkaak hinna bachéesh dússhihtak kootáa kuss hilíasheek. “Eeh kooták díawaawalakbiik. Kan dii baa ashítdeetak. hem kala kookaásheen hinna isaannéesh oochiáhik.” hek. ⁴Kalakoon Jesus kuss hilíasheek. “Hinna baa kooté ii dilíissaataahilih. Koochihkáa dáak akchiwakíiwacheeitchi hiiák daxúa chichíkaahkaak an dii óochiash íkaahkaah. Kalakoon ammaa dákbialaam Moses balee chiweetáhileesh koon dúusaah. Kalako ii éhcheohmaachik.” hem koochéek.

**Roman akíssatdeewacheeitchim an
baa kalátche baatcháacheesh**

⁵Jesus awaasúualahum Capernaum kuss dáak daxxootdák akíssatdeewacheeitchim húula Jesus hiiák bakáak. ⁶“Jesus

ashíko bashkawáashe anneéwishe baa baatcháatdiak al axúassaashee awéetaa baachík.” hem. ⁷“Dii awáxp baaláak óochiawahchewiik.” hek Jesus. ⁸Hinna akíssatdeesh hilíasheek. “Jesus baasúua dii biléenmahchewiawaalahtaa bii anníihiissaak. Heem bas baa anneéwisheesh hileelássaalahtaa bale ilíia ítcheesh sheeláalak óochiaihmaachik. ⁹Biiwaxúa bas bacheeítchiwishik. Haak akíssatdee ham is bacheeíttuua bíik. Hawáteem kuss baláak “Dáah.” baat díaik. Haak “Húuh.” baat kúh díaik. Bashkawáashe kuss hilíasheewaak. “Hilíatah.” baat kúh díaik.” ¹⁰Jesus iikukkák chilásak ak píisshe dáalaaliiosh kuss hilíasheek. “Ala koottáhile dii baachiweéwiiluk. Hinna bacheé an bii kalátchekaashe Israel bilaxpáakeehtaa héele ak ilappahkáleetak. ¹¹Baam dii baachiweéwiiluk. Anmílasiaa dak anmíliiwaxpe dak ashbaaihéé ahóom kukaa duúak Baaiiwaakoochihtéesh koon Abraham dak Isaac dak Jacob áxp awáatak baa duushíohmaachik. ¹²Heehtaa Akbaatatdía koochihk Israel bilaxpáakuum chilakappák ilíash ala chihpashé kuss isshíalaak déehkuulak íchilapaxak íiwuua baatcháatcheohmaachik.”

¹³Kalakoon akíssatdewacheeitchesh kuss iláak. “Dáah. Ammaa dáhkalatche baa dakáale ii kootíihmaachik.” hem kala kookaásheen ishkawáasheesh óochiak.

Jesus bilaxpáake ahúm isaanneéo óochiahkaahik.

¹⁴Jesus koóm Petersh aasúua biléennak Petersh usshikáale baakuhpáak axúa tawéek awéetaa baachím íkaak. ¹⁵Jesus húula isché dússhihchilelak axualatawéesh haawaáhnak chilaaláwak is ak ashbiléeleesh aáu díakuuak baa duushíhchek. ¹⁶Ko áhpee bilaxpáake ahúm kuss aaluúom baleiláaxxawiia axúoo awúualuum al ilíash ii isshíalem iikustáahuuk. Haak ak anneéwishe xaxúa kúh óochiahkaahik. ¹⁷Jesus íwahkoocheesh kalako ii kushko Akbaatatdía akiláakuum Isaiah huuash ammaa ala shéesh kuhtaa kooták. Hilíasheek.

“An balee anneé xaxúa bitáaxiik.” hek.

Bilaxpáakuum Jesus píisshe déewioohtaa áakaawachissuuk.

¹⁸Jesus kala chii kal óoshtatuulak akáxpawassdaaweesh chiweetaahiláak “Dáawaan hinna bilichkisée áakuhchiss

beéwook.” ¹⁹Kalakoon baleilíiaakaxpissee ak éhchekaashim húula Jesus hiiák “Jesus bii baachimmílahchelak baliachim shóoss daléelaht dii písshe baaléewihmaachik.” hem ²⁰bakálee díak hilíashseek. “Íaxuhke is awusúuwisak dakáakkaate kúh is ihchíssheewishik. Heehtaa Bilaxpáakdaakbacheesh kuk ala xápdeetak kootáa al ihchissíleetak. ²¹Akáxphawassdaawe iháam koóm kuss hilíashseek. “Jesus koochihkáa baakuák ashíko ammaa díawaawiiish daache ítchiwaak shóon biiláppe koolássaak hila boówiik.” hem ²²bakálee díak hilíashseek. “Akbaatatdía ak alaaxtéesh kuk súulak ko kala kootúum íltaa is bilissheéo dúushiiilush daachik. Heem dik bii bii písshe húuh. Kan baa bassáakaashe koók.”

Jesus hutbaatcháachim chitchísseetak daachíhchek.

²³Kalakoon Jesus koóm báasheesh dahpilák akáxphawassdaaweesh áxpak daáuk. ²⁴Hinna bilichkiséesh it áakkee diissáau al akúkaa húuleettaa hutbaatcháache ii binnaxxiché báakkaasak bilé hinna báasheesh assahké áatche déelem Jesus kuk iháwak daachík. ²⁵Akáxphawassdaaweesh Jesus xachíak kuss hilíashiiok. “Jesus balee kulustawilikkuúh. Balee chipbíak.” huum ²⁶hilíashseek. “An baa dáhkalattuuash shóo? Sáapii baalilíssuu?” kalakoon iluuák hinna huchéesh dak binnaxxichéesh dak kuss iláak aliláshim koowaáhuum baatát chitchísseetak daachík. ²⁷Heelak hileen bachéesh Jesus chilásak íin bat shéess iláak hilíashiiok. “Kuk kala shóotaatdak ii huché dak binnaxxiché dak koóuhtaa hinna bacheé al ílíia díook.” huuk.

Baleiláaxxawíia bacheé iilápuum axúu awúualuum Jesus isshíalaak déehchek.

²⁸Bilichkisáam Galílee huuash áakkaass dáak Gadarene bilaxpáake al áaahkuua dííok. Kuhtéen bacheé iilápuum baleiláaxxawíia axúoo awúualuum anmilissheelúusaau kuhtée al áaahkuua koók. Hileen bachéesh xawáau ii bilaxpáake chiláak hinna anmilissheelúusaush bakúttaa déessaa alaxaxxák iháahtaa dééiluk. Jesus báasheesh koon iikuxpúalem anmilissheelúusaush kukaa iikusták duúla dííok. ²⁹Hileen bachéesh koóum hiisáa iláak

“Kan balee an dilútchishootdaawialaa? Akbaatatdía dáakbachee díim éwahkuuk. It al íkuxxee híissaa dalóola balee iáxxolahchewialaa?” huuk. ³⁰(Heemmisáa koon daxpitcheeúuxe ahúm baa duusák áaahkuum is akchilitúuwishim íassiiok.) ³¹Baaaxualeetxawáaush Jesus bakáak “Balee dísshialelak balee iháass déehchessaah. Akian daxpitcheeúuxe axúoo ko balee dahpíhkaah.” huum ³²“Dáalah.” hem iikusták daxpitcheeúuxeesh axúoo dahpáahuum kalakoon iluúhkaak binnáaske amnía báakum ammuúss dáak bilé awuúikkaa dáahak bilichkiséesh dahpáahak xaxúa koon chipák súuk. ³³Hileen daxpitcheeúuxeesh akíasseesh kaláak deéla ashalakuluuá kuss dáak daxxooták hinna Jesus ammaa díash dak hileen bacheéom íisko baleiláaxxawiia axúoo awúualuum ala kuxsakúuash dak ii iichiwaáuk. ³⁴Hinna ashalakuluuá bilaxpáake iikuschitáahilak daámna Jesus díiak bakáak is awuuá koon daachíhchessaa “Dáawilikkuuk.” huuk.

Jesus bacheém axúassaasheem al óochiahcheesh

9 Jesus báasheem dahpák bilichkiséesh áakkaass chissáak dáakuuk. ²Bacheéom koóum bacheém axúassaasheem alaxapaatdíak áttattiiak aaluúla Jesus aaliíolak baa óochiahchewialak kootíhmaacheesh hileen bacheésh baa kaláttuum ehkaáhim hinna bacheém axúassaasheesh baa baatcheeshkáateesh kuss hilíasheek. “Balaakkáataa daláse kxawíihchessaah. Baa ala kxawíiannialeesh kan bahkalaaxtawalákuk.” hek. ³Baleilíiaakaxpissee ak éhchekaasheesh ham iikukkák íin bach kuss iláak “Hinna bacheelichkáate baa kxawíikaashdiak Akbaatatdía ala kooté kootaátdelelek. Baa ala kxawíianniawuuu Akbaatatdía ak kalaaxtawilikkuúuash kuttáchik. Ihée hámnentak.” huuk. ⁴Jesus ammaa dasshihtúua éhkaak daachím kuss hilíasheek. “Sáapii baa ala kxawíia ko dalásawuuannuu? ⁵Kooták. Sapélahtaa baa ala kxawíiannia kalaaxtakuúo xuh shóotdak dáalaaxtuuk. Heem kuss hilíasheewaak. “Baa ala kxawíiannialeesh bahkalaaxtawalákuk.” baalak kuk baalúussaak. Heehtaa óochia xuh shóotdak iixaxúa éhcheohmaachik. Heem kuss hilíasheewaak. “Kan dii óochiak chilaák kan díilih.” baalak kuk baalúuk.

⁶Heehtaa Bilaxpáakdaakbacheesh hinna awé áakeen baa ala kxawíannioosh ii kalaaxtakuuá Akbaatatdía kon kuúm hinné ii élahchelohmaachik.” hek. Kalakoon ak axúassaasheesh kuss hilíasheek. “Chilaáh.” hek. “Eek annaxápaache kulutták kan dáakuah.” helak ⁷hinna bachéesh koochéek. ⁸Hinna hilíateesh ak íkee chiláshkaasuuk. Akbaatatdía an baaxpéesh an baatcháacheesh bilaxpáake hawa kúuash ii Akbaatatdía kuss “Ahóoh.” huuk.

Jesus Matthewsh iláak ihchi píisshe déehchewiak.

⁹Jesus koóm kan daáhe kalakoon bacheém dáashe Matthew huum awaasúukaate an bálee ii baakakíwishdioo kulutchíash koon awáatak daachím íkaak kuss hilíasheek. “Bii píisshe húuh.” hem iluualáwak píisshe déek. ¹⁰Ko áhpee Matthewsh aasúua koon Jesus dak akáxphawassdaaweesh dak deéla bach áxp baa duusúulak bálee ii baakakíwishdioo akkulutché dak bilaxpáake ak isítchiioleete dak ak ihch alíinneete dak iiahúum kúh duúla áxp baa duusúuk. ¹¹Hinna íwahkootesh Pharisees kooté hinna baa duusúuash ehkaáhak Jesus akáxphawassdaaweesh díiak báxxak hilíashiiok. “Sáapii ak dii baachimmíhkuuash hileen bálee ii baakakíwishdioo akkulutché dak ak baa kxawíihile dak áxp baa duushíi?” huuk. ¹²Jesus iikukkák hilíasheek. “Baa baakuhpée dak baa anneewishé dak akbaalía ak kuss déeilush daache koók. Ak alíatdeete kuk ii kuss déeilush daatdeetak. ¹³Heem dáak hinna Akbaatatdía ammaa ii ilíia ala kootáhcheesh ko éhkaalah. “Al ii ihchiwaailíshehkuua ítchihtaa an bat dalásdeolak ko itchikaaséek.” Bilaxpáakuum baa tátchikaatak baa annawéesh ko balíssaak. Baaleettaa ak baa kxawíihileesh ko ihkulupíawahchewiawaak ko ii hinna awé kuss boók.

Jesus akáxphawassdaaweesh bilishíissaanneelush daachi?

¹⁴John akáxphawassdaawe hawa duúla Jesus díiak báxxak “Shóotaatdak ii Pharisees dak biiluk bilishíissaanmaaaawahkuilum dik akdiiáxphawassdaaweesh kuk koochéessaailu?” huum ¹⁵Jesus ihchi kuhtaak bakálee díak kuss hilíasheek. “Bachéem uawishbíak

heelak bilikkusséesh it áxpak koonnák kootáa battáauk he? Eehkootassuuk. Ii kooté hinna akuawishbíash kúh koochéessaahmaachik. Heehtaa al íkuxxawishim hiilák hinna akuawishéesh áachiahak aalaáulak bilikkusséesh íhchish déelak koottannák hilaa kan bilishíissaanneohmaachik.” ¹⁶Jesus ii baa xíassaahkaak hilíashheek. “Hilíachessaailuk. Bale íttaashtee kala shíam ilúxeecheem bikkaasapíihilaakeem ii chipiák kuss chikáachissaailuk. Koótduulak hinna bikkaasapíihilaakam ialichéesh ilúuppaak hinna al ilúxeecheesh kannaa isaáhiihmaachik.” ¹⁷Haak baáchuuwilaxxee hilaa díoo ísshe baattáche al ii díoowishe awuúss dápaxxuulak hinna baattácheesh ilúpatak baáchuuwilaxxéesh kúh xaák haawáak ko ii íssheesh kúh xawáak daachíihmaachik. Baaleettaa baáchuuwilaxxee hilaa díoolak ísshe baattáche hilaakéem ii díaluulak kan dáhkulusaau shíakaashiihmaachik.

**bacheeítchem dáakbia dak bíam Jesus
íttaashtee dússhihchim dak**

¹⁸Jesus it iláalatchilelak akbaaxalússhihchem húula ishóocheen ishúushpattak hilíashheek. “Balaakbía kala hilaa saáhik. Heehtaa dalóoak dísche ii dússhihtawiilakdak kaka chiléihmaachik.” hek. ¹⁹Jesus iluuák áxpak déem akáxpawassdaaweesh kúh áxpak daáuk. ²⁰Kalakoon heelem bíam Jesus píishko huuáhak íttaashtee assahké dusshihtéek. Hinna bíash anneéwishim íle ala xapíialahkoosh ii baa ashíche kan báalee xpíluupak. ²¹“Íttaashtee assahkakáatdahtaa bulusshíhchilak bii óochiaihmaachik.” hiliatak kaláttaak kal ii koochéek. ²²Jesus iikussáak íkaak kuss hilíashheek. “Bíakaataa daláse kxawíihchessaah. Dii óochiawahchewiawaalak kootíihmaacheesh dáhkalatche baatcháachim kal ii dii alíatdeetak.” hem kala kookaásheen annéesh óochiak. ²³Jesus hinna akbaaxalússhihcheesh aasúua biléennak ak kóosaachkissheesh dak bilaxpáakalahum saxpikaássuum íkaak. ²⁴“Dáalah. Shéessaak. Ittákaa iháwikaatchek.” hem ilikkákkaahiluuk. ²⁵Jesus hileen bilaxpáakeesh xaxúa awéelass isshíalahkaak déela hinna bíakaateesh hiiák ischéeteem chilaák kaka bilaxpáakak. ²⁶Heelak hinna íwahkooteesh éetko ii iichiwaáulak aláxalaa déek.

Jesus bacheé ishtáleete iilápuum al óochiahcheesh

27 Jesus koóm dáalamnak bacheé ishtáleete iilápuum píisshe basáak áapchalakukussahkuua aaliíak hilíashiiok. “David is ílaannee balee baatcheeshík. Balee íkaawilikkuuh.” huuk. 28 Jesus píisshe dáak ashéesh biléeluulak hilíasheek. “Dii balásdeewalakak kaka dii baa íkaawahchewiawaalak kootíihm diliatuu?” hem. “Eeh dii bahkaláttuuk.” huuk. 29 Jesus hileen bachéesh ishtúua dússhihtak kuss hilíasheek. “An baa dáhkalattuuash shóohkalak íkuxxakaattaa kala kootéek.” hem 30 baa íkuulak Jesus hileen bachéesh chiweetaahiláak hilíasheek. “Hinna baa kooté kalakoon ii dilíissaataahilaalah.” hek. 31 Heehtaa hileen bachéesh asaalúua kootáa hinna baam ii ilíihchessuuash kala kootáa ii iichiwaáulak aláxalaa déelak bilaxpáakkootaa iikukkúuk.

Jesus bacheém ilíissaam al óochiahcheesh

32 It iwahkootasséesh asaalúua héelapko kalakoon baleiláaxxawiim bacheém axúa awúualam ilíissaam aaluúla Jesus aaliíolak 33 Jesus hinna bachéesh axúa awúuan baleiláaxxawiash isshíalaak déehchelelak kala kookaásheen hinna baam ilíisseesh kak ilíik. Bilaxpáake ak íkee chilásak. “Hinna awé Israel awúuan hilaa baa hilíatawakuua koók.” huuk. 34 Heehtaa Pharisees hilíashiiok. “Itchilak Baleiláa xxawíwacheeitchikaasheesh Chíisbishe huua koólem an baatcháache hinna bacheelichkáate ii dáhchem ii hileen baaaxualeetxawíia isshíalaak déehcheik.” huuk.

Jesus bilaxpáake daásdeekuuk.

35 Jesus ashalakuluuá xaxúa aláachkis dáak alachiwakáauashe koon Akbaatatdía an baa hawasséewiash áappaa baleiichiweeítcheesh ko ii iichiwaák baa anneewishé dak baa baakuhpée dak óochiahkaakuuk. 36 Jesus koóm hawass dáaweesh bilaxpáakahkaashe an baatcheesúua dak al is dáattuuu dak al ihchi kuxsúleete dak íkaak daasxawaáhak daásdeekuuk. Kúmmaam iisaxpúatahchewishke is akchilitúuleetak ihch aliilúuleetam ditchitcheeshíiom hawass dashkák áaahkuuash ko kala kootúuk. 37 Akáxpawassdaaweesh kuss hilíasheek. “Baaxawuá ala talíahchewioo ahák baatcháachihtaa ak baa

hilé iikooshtakáatuuk. ³⁸Hinna íwahkootesh kalako ii baa talíahkuuwacheeítche chiwaák “Dís ak baa hilé an baa talíahkuua kuss déehkaak kulutchíhkaah.” haalah.” hek.

Jesus bacheé iiaxpílupeesh chilakappík.

10 Jesus koóm akáxpawassdaawe iiaxpílupeesh iláak baleiláaxxawíia bilaxpáake axúa awúualuuash ii issíhíalaak déehkaak baa anneéwishé dak baa baakuhpée dak xaxúa ii óochiahkuua kón kuúk. ²Hileén bacheeiiiaxpílupeesh dáasuaa koók koochiik Simon huuash kúh dáasaasuut Peter heiluash dak ichuuké Andrew huua dak Zebedeesh dáakbachee James huua dak ichuuké John huua ³haak Philip huua dak Bartholomew huua dak Thomas huua dak Matthew huum bálee ii baakakíiwishdío akkulutchéesh dak Thaddaeus huua dak Alphaeus dáakbachee James huua dak ⁴Simon huum Cananaean alaxuáhcheesh átbisheesh dak Judas Iscariot huum Jesus ak iháass kéesh dak. Iwakalachilakappé iiaxpílupeesh koók.

Jesus alachilakappé iiaxpílupeesh báasak déehchek.

⁵Hileen iiaxpílupeesh báasak kuss hilíashheek. “Jews kootássee dak Samaritans kooté dak héelass déessaak kooxiíssaalah. ⁶Baaleettaa Israelites kooté úuxkaate xapáak hawass dashkák áaahkuiluash ko kala kootéesh ko aláachkis dáalah. ⁷Hilaakée kan daláaulak bilaxpáake baachimmíhkaak baánnilaak hilíashíiaalah. “Saskáat Akbaatatdía an bacheeítchikaasak an baa hawasséesh kal éhkookaateelak.” ⁸Baa anneéwishe dak baa baakuhpée dak baapúaoochiassee dak óochiahkaak bilaxpáake kala súuash kaka chiléhkaak baleiláaxxawíia issíhíalaak déehkaalah. Akbaatatdía baa al ítche baa baatcháache ko dákdakuuk. Chiwakálaa díiluh baa daásdeek baa kuxsakuuáalah.” ⁹Hinna hawass dalaáwuua bálaa dak ¹⁰baa ísshe dak huupá dak bale iitché dak bale íttaashtee alakúke dak kuleéssaalah. Ak baa hilé shóoteht ammaa duusúua díakuuiluk. ¹¹Ashalakuluuam daliífolak bilaxpáaktaahileem chíilak aasúua dii ishkawuúhkuulak koon kaáu aa shóon ko awaasúualakuluua dáakkatbialsuulak hilaa dáalah. ¹²Hinna ashéesh bínnaaluulak ak koolé kuss “Shóotaachi?” haalah. ¹³Hileen bilaxpáake annawikaásuulak

al íttaahkuuash koochihtíihmaachik. Heehaa koochéessuulak hinna al íttaahkuuash kootássaaihmaachik. ¹⁴Ko ashéesh dak ko awaasúualakuluuash dak dalíiolak dii íáhaahak ammaa dachíwaaú iikukkuwíassuulak koon kaássaalah. Disáhpuua dústak puuxké chilappiliák dípatchissaa kootáa dáalah. ¹⁵Ala koottáahilim dii baachiweéwiiluk. Baapanmaachilasshihtúuash koottannák awaasúualahuum Sodom huuash dak Gomorrah huuash bilaxpáake ala chilasshihchéesh kuk doosaléihmaachik. Iwak ashalakuluuá bilaxpáakuum dii íáhaahuuash iischiisaataahiléihmaachik.” hek Jesus.

An díakxawii kootíohmaachik.

¹⁶Jesus kúh hilíasheek. “Díhch íasseekaasaalah. Dii hawass déewahkaak iisaxpúatahchewishkeem cheétahkaasheem héelass bulusshípuulak ko kan dii kala kootíohmaachik. Baa élahcheliilush daatak kootáa kúh dii al attáleetdiilush daachik. ¹⁷Bilaxpáake dii aliit chíilíohmaachik. Díhch íasseekaasaalah. Dii dúttak dii daxták alachiwakáuashe ishkawúuan díss baa iláak dii dachúshiohmaachik. ¹⁸Deéla baa biipé bíim ko ii bacheeítchi dak bacheeítchikaashi dak ishóoche dii aaliíohmaachik. Koottannák baleiichiweeítcheesh bii ala kootéesh dak dachíwaaalakuulak koóihmaachik. Jews kootássee kúh kuss koótdaalihmaachik. ¹⁹Heem shóon dii dúttak díiluss baa iláak dii daxchiwíoolak an díláau dak sáakdaaliilush daatdak ii díhchi baailíshessaalah. Koottannák an dílíwialuua dákuohmaachik. ²⁰Heelak Díilapxuua Akbaatatdía Iláaxbaaxpee an dii baa sheéhchewia dalásawuusseeihmaachik. Kuss sáakdaawialuulak an dílíwialuua déelahkuulak Baleiláaxbaaxpee kon ilíihmaachik. ²¹Ak bach akúpe bach kaák kalako ii dappeéhcheohmaachik. Bacheéom dáake kúh kaák chiikúss dáakuua kúh aksáau iitchúulaak bat dappeéhcheohmaachik. ²²Baa biipé bíim bilaxpáake shóoleeht ii dii dúpiaohmaachik. Heehaa hawátuum ak daasátchutak ak bii íhchish kaláassuua aa uhpatáahile aaliíosh kuk Akbaatatdía dii kulustalákuohmaachik. ²³Awaasúualaho hawáteem koon dii baa chúuss déehkuulak kookaásheen díikustak awaasúualahihéem kuss kaláalah. Ala koottáahile dii baachiweéwiiluk. Israel awaasúualakulukuluuaaheesh

chúuss dalaáu it uhpé daliíssuua Bilaxpáakdaakbacheesh báakukkoko chishíihmaachik. ²⁴Akbaawaachimmíhcheesh ko baatchaatáak akbaachimméesh kuk baheeléek. Bacheeítche ko baatchaatáak ishkawáashe kuk baheeléek. ²⁵Heem hinna akbaachimméesh kooxaalawák is akbaawaachimmíhcheesh ala kooté kootdák kal ítchik. Bale baa ishkawáasheesh kúh kala kooták. Kooxaalawák is bacheeítche ala kooté kootdák kal ítchik. Hinna ashishkawuuhawáte is bassáau dáasaasak “baleiláaxxawiiwacheeítcheesh” huulak kootdák hawé an dáasaasuush kala kannaa xawiikaaséihmaachik.” hek.

**Bilée Isée ak dii héelass déehchewioolak
kootíihmaache kuttách chiláalah.**

²⁶Jesus kúh hilífasheek. “Heem ammaa dachílaauleetak. Hinné kúh kala koottáahilik. Baa sáapkaatdahtaa aláaxuawialaalak anneéleetak puuxké alíaxualahtaa háaksee baapéem áakass iikuschíihmaachik. Bilaxpáake baa sáapkaatdahtaa ammaa aaxuawíoo Akbaatatdía áakass dúschíihmaachik. ²⁷Heem óotchia ala chihpashéen baa an dii baachiweé baapé ala sáashiia hiisáa diláak shiiáalah. Bíilaahkaattaa an bahchitchiláak an baa ii baláaush bilaxpáakkootaa ii ashippéeliláalah. ²⁸Daxúoo dappiíolahtaa an dii bilaxpáakuua kuk dappeewíoolak aliilúuleetiimaachim chilíssaalah. Baaleetaa ammaa dachíliiliilush daache kuk daxúoo dak an dii bilaxpáakuua dak koóuhtaa Bilée Isée héelass ak déehchewiak koon haawéewialak kootíihmaacheesh koók. ²⁹Dakáakkaate dúupkaasheem bálaahishshikaatam iwaaiáschiluuk he? Hileen dakáakkaateesh íiwishdeetahtaa hawatkaatdahtaa shéessaaihmaachik Díilapxuua Akbaatatdía kootáhchessaalak. ³⁰⁻³¹Heem diiluk ammaa dachílaauleetak. Akbaatatdía diiluk dii ichissáak díiluss baailishekaasáak dakáakkaate ahkaáshdaht kuk doosaléek. Heem díhchi baailíshessaalah. Kootáa dáashuua áake dísshio koóht sáamnak Akbaatatdía kúh éhkaalaachik.” hek.

Jesus dilússhichissaak alaaxtálessuulak koók.

³²“Bilaxpáaksapeelahtaa al íkuuan bísee íisaaxuassaak bii ilusshíchissaalak bíh báakukkoko Biiláppe ishóocheen koótbaawakbihmaachik. ³³Baaleetaa al íkuuan bii

éhchelessaak bii ilusshít dak bíh báakukkoko Biiláp xe ishóocheen koótbaawihmaachik.” hek Jesus.

**Baa chiaxxápbaawiwaassaak baaleettaa
baa bach ílapeewahchek.**

³⁴ Jesus kúh hilí Asheek. “Baa chiaxxápbaawiwaak baa ítchiwaawiwaak bach áxpahinmahchewiwaak ko ii hinna awé kuss boók.” diliachissalah. Baaleettaa bilissheechúttacheem ko bahkulaák boóm kalako ii bilaxpáakkootaa baa bach ílapeek. ³⁵ Hinna awé kuss bóosh kalako ii hilíatíohmaachik. Isáaksheem iiláp xe iitichúleihmaachik. Bíkalishtem kúh isahké dak is káale dak iitichúleihmaachik. ³⁶ Heem bilaxpáakeem is koochíitaahile aasúuishkawualíohmaachik. ³⁷ “Díishooulahtaa dáksaau ko alachissihikaasáak bik bii akxiíluulak bii dii anníhiissuuk. Díishooulahtaa daláakuua ko alachissihikaasáaulak bik bii akxiíluulak bii dii anníhiissuuk. ³⁸ Dii sapéolahtaa dí baawatbakálee dáchiissaak bii aláxpak baa chúuss daléessaak kootáa dáshbiilakbialaassuulak bii aláxpak dalúussuulak ak bii píssheleesh dii anníhiissaam dii akxiíwaawohmaachik. ³⁹ Hinna awé áakeen an dii bilaxpáakuua ko aláchissak áakiluuxiipduulak kalako ii an dii bilaxpáakuua ii baa koochihtéesh xapílaalohmaachik. Baaleettaa an dii bilaxpáake háakdahkaak díhkulupiak bii bassáalahkuulak an dii bilaxpáakuua ii baa koochihtéesh dáhkuleelohmaachik.

Ak baa annawéesh is baa bakálee baatcháachiihmaachik.

⁴⁰ Ak dii sapíhcheesh dii áappaa bíh bii kootúulak ko kala koottáahilik. Heem ak bii sapíhcheesh koóum ak bii húuhcheesh bii áappaa kúh sapíhkuulak ko kala koottáahiluuk. ⁴¹ Akbaatatdía ak iláakuuam sápdahkuulak chiwakálaa Akbaatatdía akiláakuua is baa bíwittuua kala koottáahilim dákuohmaachik. Deéla bilaxpáake baa annawéem sápdahkuulak kúh chiwakálaa ak baa annawéesh is baa bíwittuua kala koottáahilim dákuohmaachik. ⁴² Akbiiáxpawassdaaweesh baa sáapeem ítchim díalalakuulak bilishílahkuulak ko bilaxpáakeesh iiháakkaashkaateesh kooláhtaa Akbaatatdía bakáleesh ítchika assaalakuohmaachik.

**John Akbaawilihpihchesh akáxphawassdaawuum
Jesus kuss déehchek.**

11 Jesus bacheé iiaxpíluupeesh baa chiweeítchiiakuuak koowíiak kalakoon déehchek. Heehtaa Jesus déela awé Galilee kuhtée ashalakuluuá shíishiaahe koon baa baachimmíhkaak baa baáliliik. ²John koóm anmaalaxtúuiseesh ishkawúualeesh Akhuuwíash Awóonmakaauush baa an díalahkoosh iikukkúk. Heem akáxphawassdaaweesh ham iláak báasak Jesus kuss déehkaak ³hilíashchek. ““Akhuuwíash Awóonmakaauush díi xuh baa ihéem it awóonmiilu?” haalah.” hem kootúuk. ⁴Hinné baa báxxuuash Jesus bakálee díak hilíashchek. “Chissáak dáak John díiak baa an díawee ammaa díikukkak ammaa alákuua ii áxp iichiwáalah. ⁵Baa ishtáleetehtaa baa íkuuk. Ak díiliseehtaa díiluuk. Baaalapúaoochiassee óochiook. Baa ahkúxdeetehtaa baa iikukkúuk. Hawátuum kala súuhtaa kaka chilúuk. Baa baatcheeshkáate Baleiichiweeítcheesh ii baachimmíhkuuk. Ammaa an díaweesh ii bii élahkuuk. ⁶Haak ak bii kaláttaalaatak ak bii aashtáchisseesh Akbaatatdía kon baa áatchinnaachihcheihmaachik.” ⁷Heelak hileen John akáxphawassdaaweesh kan déewioolak kalakoon Jesus hileen bilaxpáakahkaashim ak kooléesh hinna John ala kooté ko ii iichiwaák hilíashchek. “Kootaléesh sáapass dalaáu? Awalashiipím anneettáhileesh kuss sáapalakaa dalaáu? Bilaxpáakalataamneetkaateem kúmamaam huché héeleen bikkaakáateem hawass dashkák dahkulák ko kala kootdák ko alákaawialuu? ⁸Baaleetak. Daléela sáapalakaawialuu? Bacheelák ihkulutchikaáshdak ko alákaawialuu? Baaleetak. Ak ihkulutchikaásheesh bacheeítchikaashaasua ak kooléesh koóuk. ⁹Heem daléela sáapalakaawialuu? Akbaatatdía akiláakuum koó? Kooták hinné dii baachiweéwiiluk. Kala héele baatcháachkaashe koók. Baa íischiisaaleetak. ¹⁰Íischiisaa Baawaaláachim Baaxpéesh awúuan an baalaátuash John ko kuhkuuk.

“Dishootchiisáa ak iláawakoosh báawasak
déewahchewiim an daléewialeesh baa
ákkuuwiialakuihmaachik.” huuk.

11 Ala koottáhile dii baachiweéwiiluk. Ak awé alashihchéesh kala héele baatcháache John Akbaawilihphíchesh koóhtaa Akbaatatdía hawátuum hawassíakuuash héeleen ii háakkaashkaate dak hawéese dak baatchaachkaasáak John kuk doosaléek.

12-14 Akbaatatdía akiláakuua xaxúa Akbaatatdía an baa hawasséewiash ii iichiwaák baleilíiaakaxpisee kúh ii baalaátuua aa John húuk. Heem hinna ammaa ala sheewée kaláttaalah. Ak huuwíam Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhchem Elijah huuash ko kala kootéesh John koók. John Akbaawilihphíchesh baa baachimíhkaak baa baáliliash kukaa Akbaatatdía hawátuum hawassíakuuash bilaxpáakbatshuoom baa chilastúuleeteesh iichúulaak baa haawéewiook.

15 Dáhkuxuuwishdak díikukukchiiaalah.” hek. 16 Heem iiluk Akbaatatdía an baa íkuchkakuua ak díawiasseesh ala kootúua shóotuu? Ko bilaxpáake ala kootúuash hinné ii baa xíassaawahchewiik. Baakáate ko kan dii kala kootúuk. Anmaaiiwaafaschiluuua koon awáatak iiwaanníak baa dáasaasak hilíashhiok.

17 “Iiwaanmíakissak ii bach áxpuaa buúm iikóoshkissuua baa kóoshbalakuuhtaa dáalissawaleelakussuuk.

Iiwaanmíakissak bilishhée bulushíikissak ii dúusaa buúm dáammuuhtaa díshamneeleetak baa dáawatchiissuuk.”

18 Eeh hileen bilaxpáakeesh iwak baakáateesh ko kala kootúuk. John kuk awalashiipéesh koolíiak óossheetaahile duushíssaak baáchuuwilaxxee iss híssaam hilíashhiok.

“Baaláaxaachik. Baleiláaxxawiim axúa awúualak.” huuk hileen bilaxpáakeesh. 19 Bilaxpáakdaakbacheesh kuk húula baa duusák baa iss híim hilíashhiok. “Baa duúshisaak baa ishhiiták kootáa bálee ii baakakíiwishdioo akkulutché dak ak baa kxawíihile dak ko héeleen dahkúk.” huuk. Baa an díawuuu sáapdahtaa isítcheessuuk. Heehtaa sáaptaa sáapdaht ammaa ala shíío John dak balee akáxphawassdaaweesh Akbaatatdía is díianne kuhteetaa an dáalaaliiosh ii an baa baánmalaau baa annámmaak ítchikaashbuuash ko ii baa xíassaak.”

awaasúualahuum koon bilaxpáake ak baa kalátcheleeteesh

²⁰Awaasúualaho shíishiaahe kuhtáa Jesus baa baatcháache ahúm díash bilaxpáake ii ihkulupíassaak an bilaxpáakuua ítcheessuum Jesus baa ala kxawiiannioo áakass dústak hilíasheek. ²¹Chorazin bilaxpáake tak baa baatcheeshdíalaaliiluwík. Bethsaida bilaxpáake tak baa baatcheeshdíalaaliiluwík. Díhchi baa chúuss déelahchelohmaachik. Baa baatcháachkaasuum díawaawalakuuash baaleetdak Tyre dak Sidon dak kuhtee koon koótbaalak koottaléesh kukaa daáxawaau ii ak batchíkaasheetak bale is bíwaaisshe ko ii baaaxúasseeliak bilápche ihch ii díaohmaachik. Kal ii hilíatuuash ihchichéhkaak ammaa kxawiihiluuash haawéewiak ko ii koochéehmaachik. ²²Heem hinné dii baachiweéwiiluk. “Baapanmaachilasshihtúuash koottannák Tyre dak Sidon dak bilaxpáake kuk ala chilasshihták al ihch iáxxokaasshewioosh kuk baheeláak diiluk baatchaatéihmaachik.” ²³Haak díiluh Capernaum bilaxpáake “Balee báakuss báaxxiak ii balee chikittaawilikkuúohmaachik.” díliataatdelelo? Baaleetak. Diiluk bale shéesh ala koolúua Hades huua ko kuss daléelohmaachik. Baa baatcháatum alákuuash baaleetdak Sodom ak koolé kúh íkuulak hinna baapé it hileelíohmaachik. ²⁴Heem hinné dii baachiweéwiiluk. “Baapanmaachilasshihtúuash Sodom bilaxpáake ala chilasshihchéesh kuk baheeláak diiluk baatchaatéihmaachik.”

Bíss duúak díhchissalah.

²⁵⁻²⁶Koottaléesh Jesus chiwakáak hilíasheek. “Axée dii ala koolé dak hinna awé áake bacheeítchikaasheesh díik. Bilaxpáakuuum al attúuleeteesh baa ala koottáhile ko éhchelahaak hawátuum íilaa baa éhchekaashdom baa ala koottáhile éhchelahchessaak. Axéekaal al ítchilahcheesh koóm díaleesh ii dalásheesh báaxxiwaak “Ahóoh.” baak. ²⁷Kalakoon Jesus hilíasheek. “Biilápche baatách xaxúa bakák bii hawasséehchek. Biilápche ak bii éhchekaashe ittáchkaatak. Biilápche ak éhchekaashe bittáchkaatak hawátuum bahchilakappák Biilápche kúh éhchewahkaawakuk. ²⁸Díixaxua bíss duúalah. Kala chia dii haawitáahilak kan baalúuak alíaxiissaak kan dalúuhaawaak bíss díikussaak bii dáasaasaalah.

Heelak dii ihchishíwahchewohmaachik.”²⁹ Baa balásdeek bii cheeshík. An díhchi dilútchiliilush daacheesh an dii baánmalaauush ko éhkaak ko díalah. Kalako ii díhchissak baakoon ítche áalahkulohmaachik. ³⁰ An dii baánmalaau an dii díawahkuua dappiáxkaatak baalúussaakaatbaak.

**Bilaxpáakdaakbacheesh baapchikittúuash
ko baapé ak íkuchke koók.**

12 Koolaléesh baapchikittúum ko baapé koon Jesus dak akpíisshelaweesh dak baaxawuá alatshíia héeleeta deélom hileen áxpeesh alíisuulak baaxawuá uhpé dúttatak duusaáhuuk. ² Heem Pharisees kootéesh hinna íwahkootuuash íkaak Jesus kuss ilaáhak hilíashiiok. “Akdiipiísshelawe íkaah. Hileen baapúum chikitchéessuuk. Baapchikittúua ko baapé koon íwak kootúulak kuk baa iháattuuk.” huum ³ bakálee díak hilíashheek. “David is baa al iichiweé dáamnuuleeta xuh sáapa? áxpeesh dak alíisuum ammaa koochéesh. ⁴ Akbaatatdía aasúua biléelak héelem baaxawuóom chikittaák Akbaatatdía kuss áaleoosh koolúuk. Hileen akchiwakíwacheeitchesh kuttát hileen baaxawúash duushíluhtaa David dak áxpeesh dak hileen baaxawúash dúttak duusúuk. ⁵ Haak Baawaaláachim Baaxpéesh awúuan baalaátak baapchikittúulahtaa ko baapé alachiwakáauashbaakkussahkeesh koon akchiwakíwacheeitchee baa hinnák baleilíiaakaxpisseesh ii dússhisuum alíipdeetahkuuash dáamnuuleeta? ⁶ “Baam dii baachiweéwiiluk. Baa baaxpaakaáshim balee héelelam ko baatchaatáak alachiwakáauashbaakkussahkeesh kuk kootássaak. ⁷ “Bale bat daásdee ko balásbaawalakuuk. Alihchiwaailíshehkuua ko baa kaalíssaak.” Iwak bale ilíia baaleetdak sáapahkuulak élahkuulak baa iháatdialeete baa aalalíiwialaassaak haámnaawialaassaalohmaachik.” hek Jesus. ⁸ Heem Bilaxpáakdaakbacheesh baapchikittúua ko baapé ak páchkiisak ak íkuchkeesh koók. An baa dáhchikitcheeiliilush daache bacheéitchee koók.”

bacheém áale kuluhpúpak ii baa hilíssaam

⁹ Hileen bilaxpáakeesh kuss ilíiash kalakoon déela alachiwakáuashe biléennem ¹⁰ bacheém áale kuluhpúpak

xachíssaam ishkawúualak. Jesus baa aaliíwioo ii baa báxxak “Baapchittúua ko baapé kootáa koon baa óochiahkuua baa ala kootá?” huum ¹¹hilílasheek. “Dii héeleeluan dii sapéelahtaa baapchikittúulahtaa ko baapé dís iisaxpúatahchewishke hawátkaatdahtaa awushéem awuúss passhilák kootáa kala kookaásheen dahkuluttéelohmaachik. ¹²Akbaatatdía bilaxpáake ko ichishhikaasáak kuss baailishekaasáak iisaxpúatahchewishke kuk doosaléek. Heem baapchikittúulahtaa ko baapé baa ítche díalalak baa ala kooták.” hek. ¹³Heelak hinna bachéesh kuss iikussáak. “Dáale tátchiih.” hem koochéelem kootáa áale alíatdeettaahilak daaták áale hawáte ala kootéesh kooták. ¹⁴Hileen Pharisees ak kooléesh asaalák dáak baa kulushpíak Jesus an dappeechíluuk.

Akbaatatdía Jesus chilakappák baa ishkawáashihchek.

¹⁵Hinna íwahkootuuash Jesus éhchelak daásbaannatchiilhaak iháass déek. Ak píisshe dée iiahúulak héele ak baailíshe xaxúa óochiahkaak. ¹⁶“Dii óochiwahcheesh ii dilíssaah.” hek. ¹⁷Jesus íwahkoocheesh kalako ii kushko Isaiahsh Akbaatatdía akiláakuua ammaa ala shéesh kala kootúuk. Hilíatchesheek.

¹⁸“Bii bashkawáashik hinné.

Bíilaa bahchilakappák awáchishshikaashik.

Baa an día ii balásitchim baláaxbaaxpee axúa awuússaawaawiawaam awé kootáa

“Akbaatatdía ammaa an día koottáahilik.” heihmaachik.

¹⁹Baa ilíitaahissaak al iikukkúuan ihch ii iláxiak hiísáa iláalattaachissaihmaachik.

²⁰Baa baatcheeshkáate iáxxohchewiassaak kúmmaam bikkaashúam dúttachissalak ko kala kooták.

Baa baatcheeshkáate al ihchi kuksúuleetak baa áapshiichihchewiassaak biláaxahchikaateem chíáhissalak ko kala kooták.

Baa ihkúanneete aa bilaxpáakkootaa kuk Akbaatatdía baa íkuchkitche dak baa chilassihché dak ihch isaawiaxséen déehchek.

Heelak baa an díahche díahmaachik.

²¹Heelak bilaxpáakkootaa dáashe dáasaasuum ammaa bíoo kuttáchkaatiihmaachik.” hek Akbaatatdía.

**Baleiláaxbaaxpee an baatcháache
Jesus ii baa óochiahcheik.**

22 Baapím hinna baleiláaxxawiim bacheém axúa awúualam kón ishtáleettaak ilíihchesseesh aaluúla Jesus aaliíolak óochiahchelak kalako ii hinna bachéesh iláak baa íkaak. 23 Bilaxpáake ak koolé íkaak chiláshkaasuuk. “Hinna David ichíssaanneem awóonmakaash koówissaak.” huuk. 24 Heehtaa Pharisees iikukkák hilíashiiok. “Hinna bacheeichkáateesh baleiláaxxawiiwacheeitchikaasheesh Beelzebul huaa Chíisbishe koólem an baatcháache ko ii baleiláaxxawii isshíalaak déehcheik.” huuk. 25 Heelom Jesus ammaa an dasshihtúuash éhkaak daaták kuss hilíasheek. “Awé shóonnahtaa bilaxpáake bach áxp baa hilíssuulak baa bach ílapeeak baa haawíihmaachik. Haak awaasúualahu xuh ashishkawuuhawáte bilaxpáake bach iitchúuluulak iluukaássa xapíihmaachik. 26 Haak Chíisbishe kúh kala koottáahilik. Iiléen baleiláaxxawaaum bilaxpáakeem axúa awuússiak ílaa bitáaxiialak dúuppeelaak ich iitchúuleihmaachik. Chíisbishe an baa hawassíiak ammaa kxawíiawish shóotaak iluualaatbíalak kooták he?” hem. 27 “Beelzebul an baatcháache ko ii díak ii baleiláaxxawii isshíalaak déehcheiluk.” bii deesh hileen aláxpaatuua shóotaak baleiláaxxawii isshíalaak déehcheilu? Heem ammaa an díailuash ammaa bii sheelúua baaleettáahileesh ii xíassaakaashim ko ii díhchi baa aalaliíok. 28 Heehtaa baaleettaa Akbaatatdía Iláaxbaaxpee ii baleiláaxxawii basshíalaak déewahcheik. Heem Akbaatatdía an bacheeitchikaasheesh dii héeleelua ko ii baa xíassaak. 29 Kalakoon Jesus ii baa xíassaahkaak hilíasheek. “Bachéem baa ataanmíak ko ii awaasúuam biléenmialak ak eé itchíakaashdak koochihkáa dúttak hawass daxché isshéhilak ich alfinneettaak kala hilaa ammaa ataanmíash dútchiihmaachik. 30 Ak bii óhchipchissee ak itchúuwiissiiosh koók. Ak bii kuxshíssaak ak bii áxp baa hilísee kan bii iitchúuluuk. 31 Heem hinné dii baachiweéwiiluk. Baa ala kxawíiannioo dak baa ala kxawíikaasuum shiío dak xaxúa kuk kalaaxtakuúlewioolak kootíihmaachik. Heehtaa Baleiláaxbaaxpee baa an díash Chíisbishe kon díak huulak ka

laaxtakuúoleettaahiliihmaachik. ³²Bilaxpáakdaakbacheesh al ii iláau ítcheessuulak kalaaxtakuúlewíoolak kootíihmaachik. Heehtaa Baleiláaxbaaxpee baa ala kxawíikaasuum ii iláaulak hinna baapé kalakoon iisássee aa shóotkalaht kalaaxtakuúole ettaahiliihmaachik.

Balapáale koóm buluhpé ala koon apáale ko ii éhcheiluk.

³³“Balapáaleem itchilak buluhpé apáalitchiohmaachik. Baaleettaa balapáaleem xawíilak buluhpé apáalikxawiiohmaachik. Buluhpé ala apáale itchi xuh xawíilak balapáaleesh ko ii éhcheiluk. ³⁴Iaxassee ko kan dii kala kootúuk. Baatách ii dii batshúoo kootáa sáapitcheem sheelúuk he? An dalásalakootuua ítche xuh xawíilak an diláau kala ko ii xíassaak. ³⁵An bilaxpáakuua dak baa an díoo dak ihch áakass dústuuash ii élahchelohmaachik. Sapéelahtaa alataáwittak baa an daasawuúko ítchilak ii an bilaxpáake ítchiihmaachik. Heem sapéelahtaa alataawíkwawaak baa an daasawuúko xawíilak ii an bilaxpáake ítchissaaiahmaachik. ³⁶Baam dii baachiweéwiiluk. Baapanmaachilasshihtúulak Akbaatatdía ishóoche daláalak an dífia íassaalaasseesh xaxúa ii dii chilasshihchíihmaachik. ³⁷Akbaatatdía ishóoche daláalak an dífia an délahche ii dii kuluschí xuh ii dii xapíihmaachik.

Dáalammaahile ii baa xíassee ham balee íkaahkaah.

³⁸Pharisees dak baleilíiaakaxpissee ak éhchekaashe dak ham Jesus kuss hilíashiiok. “Jesus balee baachimílahcheitchileesh hilaakée dáalammaahile ii baa xíassalahche dífalaalak awákaawiwuuk.” huum ³⁹bakálee díak hilíasheek. “Hinna baapé bilaxpáake ak baa kxawíihileesh baa iháatdiak baa baaleete kuss chiwakáush kootáa bale áalammaahile ii baa xíassaahche íkaawiook. Heehtaa baaleetiihmaachik. Akbaatatdía akiláakuum Jonah huush ii baa xíasseesh kuttáchik. ⁴⁰Jonahsh is baa al iichiweé élahkuuk. Buá isáakaashim koóm Jonahsh appéem íshpuuale baáhko dáawiik. Heem Bilaxpáakdaakbacheesh awé awúuale baáhko dáawiilak iikusták huulák kaka bilaxpáakiihmaachik. ⁴¹Nineveh bilaxpáake Jonah al ilíiash iikukkák baa ala kxawíiannioosh ii ihkulupíak al ihchi an

dúttuua kulussáak ítchiiok. Haak baapanmaachilasshihtúuash hiilák iluuák hinna baapé bilaxpáake ak baa kxawíihileesh ko baa aalfíohmaachik. Heehtaa hilaakée Jonahsh kuk baatchaachkaashissáak hawátam baa baatchaachkaaséem kala héeleen dahkúhtaa it kootáa ihchichéhchewiassuuk. ⁴²Bíawacheeitchikaashim uhpássee ak kooléesh awé hawatéem kukaa húula Solomon ammaa éhcheesh ko iikukkuwíak. Heem baapanmaachilasshihtúuash hiilák hinna bíawacheeitchikaasheesh kúh iluuák hinna baapé bilaxpáakeesh ak batshúash ko dii baa aalfíohmaachik. Heehtaa hilaakée Solomon kuk baatchaachkaashissáak hawátam baa baatchaachkaaséem kala héeleen dahkúhtaa it kootáa bii iikukkuwíassuuk.” hek Jesus.

Baleiláaxxawíia chissáahkuiluk.

⁴³Kalachii Jesus baa baachimmíhkaak hilífasheek. “Baleiláaxxawíiam bilaxpáakeem axúa awúuan iikusták déelak hawass dáawak awúum an bínneettaahileesh shíishiaahe chúuss dáak al ihchishichíilak baa óolapdeetdak ⁴⁴hilífasheehmaachik. “Hilósh ashé an bii kooléesh kuss bahchishshíwiik.” haak dáak ala kooléesh híilelak ak koónneetak ashím ishkawuuá kala chilakaxxák baa hoowéetak chúhkeettuulak ko kala kooták. ⁴⁵Kalakoon dáak baleiláaxxawíia xawiikaasée sáhpuakaashim dúttak óola ala kooléesh chimmíchiilak áxpalahkulak ko bachéesh an bilaxpáake xawiikaaséeihmaachik. Dii bilaxpáakbatshuoolak íwak ala kootéesh díluh dii kootíohmaachik.”

Baapím Jesus isahké dak akúpbatchee dak duúak inníwiook.

⁴⁶Awaasúum ishkawúuan bach ílutchikiiom Jesus kuss iláalatchilem awéeleen isahké dak akúpbatchee dak ilíwiak óoluuk. ⁴⁷Sapéelak Jesus chiwaák “Awéeleen disáhke dak dakúpbatchee dak dii óoluuk. Dii inníwiook.” hek. ⁴⁸Jesus baaleettaa hilífasheek. “Basahké sapée? Bakúpe sapéeo?” ⁴⁹Akáxpawassdaaweesh óowíiak hilífasheek. “Hileén basahké dak bakúpeesh koóuk. ⁵⁰Iwak ii sheewée sapéelahtaa báakukkoon Biilápke ak iikukkák al ílfia ak díash basahkéesh dak bakúpeesh dak koóuk.” hek.

bacheém baaapáalawuussiio dúhkaak déhcheesh

13 Ko baapé Jesus awaasúum koon asaalák déela bilichkiséesh dáaskeen awáatak baa baachimmíhchewialem ²kalakoon bilaxpáake duúla áaxxeetiom iahúua ii Jesus déela báasheem dahpák awúuan awáachim hileen bilaxpáakeesh binnáaskeetaa iluúok. ³Hileen baleiichiweé shíishiaahe ii Jesus hileen bilaxpáakeesh ii baachimmíhkaak hilíasheek. “Hawáttaa bacheelák is awé kuhtéetaa baa awuússiak ⁴hileen baaapáalawuussiio dúhkaak shóohcheleht déhchelak alíanneekaate hám kuhtaa xapáahuulak dakáakkaate kon duúla duusúuk. ⁵Awé an bíiwishe hám kuhtaa xapáahuulak puuxké dáawuussaam baaapáaluua saskáat asaáhuulak ⁶áxxaashe kal asáak tawéealamnak hileen baaapáliiosh chóosaahuuk. Heem apáaluuhataa heelolak ichíhchissaauleetam ko ii apáalissaa úutak chóosuuk. ⁷Hám awé awuuá baaxxée ichíhchisshiiia koolúum héelahchiichia xapáahuulak apáaluuhataa ítchissuuk. Ii kooté baaxxée al apáaluua ahó ii háaksee baaapáalithe úutak kaáuk. ⁸Hám awé al ítche kuhtaa xapáahuulak apáalittak baatcháachkaashe ii al áhchapaale ahkaásak hawá kooshtáauk.” ⁹Dáhkuxuuwishdak díikukkukchiiaalah.” hek.

**Baleiichiwaáum ii baa baachimmíhcheesh
Jesus ii koochéé hileén koók.**

¹⁰Píishchiisaa hileen akáxphawassdaaweesh duúla Jesus dífak báxxak “Sáapii hileen bilaxpáake kuss dilíit baleiichiweé ko dachiweei?” huum ¹¹hilíasheek. “Akbiíáxphawassdaaweesh díiluk. Akbaatatdía an bacheeítchikaasheesh dak an dii hawassíialakuuash dak baa al aaxuá an balíia ko ii dii baa éhchehchek. Heehtaa hawé kuk kootáakuussaak. ¹²Bilaxpáakeem baa ala koottáhile éhchekaasak kalátchekaashdak ammaa éhcheesh Akbaatatdía áatche áxpilhaakuuihmaachik. Deéla bilaxpáakeem baa ala koottáhile éhchewiassaak kootáa baa iikukkuwíassaalak ammaa éhcheesh shóohkakaatdahtaa kulutchíohmaachik. ¹³Heem baleiichiweé ii awáxp biichiweésh koók. Ishtúuwisheht baa íkaassaak ahkúxbisuuhtaa baa iikukkússaak baa éhchessuuk. ¹⁴Iwahkootuum kalako ii

kushko Akbaatatdía Isaiah huuash chúuss ilíim ammaa ala shéesh kala kooták. Hiliatchesheek.

“Baam díikukkaalahkuuhtaa sáapahkuulak dáalaaxtak alákaaalahkuuhtaa sáapdak élahchessuuk.” hek.

¹⁵Hileen bilaxpáake daasúua kúh chichútuum baa iikukkússaak baa íkaawiassaak kúmmaam ishtáxpúuolak ko kala kooták. Baaleetdak baa ala kootéesh íkaak iikukkák daasawuúko bii éhkaak bii kaláttaak bíss iikussáaulak óochiawahchewihmaachik. ¹⁶Heehtaa diiluk baalíhkamaataalah. Ammaa alákuua dak ammaa díikukkuua dak kalako ii an dalásittuuash alóhchikaapdohmaachik. ¹⁷Baa ala koottáhile dii baachiweéwiiluk. Baapbaawassáako Akbaatatdía akiláakuua dak bilaxpáake baa tátchikaatak baa annawéesh dak ahúm koottaléesh hilaakée hileen ammaa alákuua íkaawialohtaa áakass dúschissuum ii íkaassuuk. Hilaakée ammaa díikukkuua kúh iikukkuwíalohtaa áakass dúschissuum ii iikukkússuuk. Oolituuhtaa it baaleetak.”

**Bacheelák baaapáalawuussiio dúhkaak déehchelak
ii baleiichiweéesh Jesus chiweéitcheek.**

¹⁸“Heem hilaakée bacheém baaapáalawuussiio dúhkaak déehcheesh al ii iichiweéesh iisalakusseé hinné koók. Díikukkaalah. ¹⁹Akbaatatdía an baa hawasséesh bilaxpáakeem iikukkák sáapahkuulak alaaxtalák ak baa kxawíihileesh Chíisbishe húula hiiáhak daasé koon hinna baam iikukkóosh kulushkúak aaléek. “Hileen baaapáalawuussiio ham alíianneekaate kuhtaa xapáahuuk.” beesh íwak koók. ²⁰Deéla “Hileen baaapáalawuussiio ham awé an bífwishe kuhtaa xapáahuuk.” beesh hinné koók. Akbaatatdía al ilíia bilaxpáake ak iikukkák kootáa baaihkammáachihtaa ²¹an baa kalátche xéepkaatak ichíhchisshiileetdassheen Akbaatatdía al ilíia kalako ii díaxxawiiio dak ammaa chúuss dée dak shíassaa an baaihkammáacheesh ii xapíak ii koowéek. ²²Deéla “Hileen baaapáalawuussiio ham baaxxée ichíhchisshiia koolúum héelahchiichia xapáahuuk.” beesh hinné koók. Baleiichiweéitcheesh ak iikukkák éhkaak isítchiiiohtaa baaík ihchi baashitchíiak “Bas bálee hammiséelak ítchiihmaachik.” hiliataatuuu kalako ii al ilíiash ipúalitak áhchapaalissuuk.

²³Aaleéla. “Hileen baaapáalawuussiio ham awé al ítche kuhtaa xapáahuuk.” beesh hinné koók. Akbaatatdía al ilíia ak iikukkák éhchekaasheesh baaapáalawuussiiosh apáalittak baaxawuá al áhchapaale háw ahkaásak hawá kooshtéelak ko kala kootúuk.

Jesus baaapáalikxawiiam ii baa xíassaahcheesh

²⁴Jesus koóm Akbaatatdía an baa hawasséesh ii baa xíassaahkaak baleiichiweé iháam chiwaakuúk. “Bacheelák is datshíia baaapáalawuussiio al ítche ko dúhkaak déehchek. ²⁵Iháalal iháamnolal kalakoon hinna is koochíia húula baaapáalawuussiio xawáaulak óola dúhkaak hinna baaxawúash héeleen déehkaak íhkashiak déek. ²⁶Baaapáalikxawiiia dak baaxawuá bach áappaa apáalal kalakoon ala kuhké kan dííolal al ítche dak ala xawíia an dúuppee kala xíassaak íkuuk. ²⁷Kalakoon hinna alatshíia ak éesh ishkawáasheesh hilíashiiok. “Baaxawuá awuússaalaak buh. Shóotaachim baaapáalikxawiiia áappaa apáalu?” huum ²⁸hilíasheek. “Bas koochíia hawátam kon balee hilíachek.” hem báxxak hilíashiiok. “Baaapáalikxawiiia buluchítbiilu?” huum ²⁹“Baaleetak aaláa baaxawuá al apáale áappaa dilúchiitdoh. ³⁰Baakoon bach áappaa apáaluulak baa talíawahkuulak ak baa talíahche baachiwaák “Baaapáalikxawiiia koochihk iháaxiiak daxtáahak aláxiiialah. Heehtaa baaxawuá kuk bach aalííak baaxawuá iichíilaasuaa ishkawuússiialah.” baawihmaachik.” hek hinna alatshíia ak éesh.

baapáalawuussiio kala héele iakaáshkaateesh

³¹⁻³²Jesus kala chii iháam chiwaák hilíasheek. “Akbaatatdía ammaa hawasséesh shóotdak hinna baleiichiweém ko ii baa xíassaawahchewiik. Baaapáalawuussiio kala héele iakaáshkaateesh ko kala kooták. Bacheelák dúttak is datshíia koon awuússeelak háaksee baaapáale kala héele balaxaawé isáatkaashe koók. Dakáakkaate duúak alaakaashúua héelahchiia ihchíssheliailuk.”

Jesus iiwaaxawuapúalioo ii baa xíassaahcheesh

³³Jesus koóm baleiichiweé iháam ko ii baa xíassaahkaak hilíasheek. “Akbaatatdía ammaa hawasséesh

iiwaaxawuapúalioolak ko kala kooták. Bíalak baaxawualíawiak iiwaaxawuapúalioo dak baaxawuachía ahkaáshdak bach íhkashiak dúxsache aa íhkashiaitchiik dúushiit dappóxiik.”

Jesus baleiichiweé ii baa xíassaahcheik.

³⁴Hileen bilaxpáakahkaasheesh Jesus kuss ilíit baleiichiweé kuttách ko chiweéik. ³⁵Jesus íwak baleiichiweé chiweelák kushko Akbaatatdía akiláakuuash ammaa ala shéesh kal ii kuhtaa kooták. Hilíatchesheek.

“Balíilak baleiichiweé ko ii balíwihmaachik.

Hinna awé díash kukaa baa alaaxtúuash ii biichiweéwihmaachik.” hek.

Baaapáalikxawaaulak ii baleiichiweésh

Jesus chiweéitcheek.

³⁶Jesus iichiweésh koowíiak ak baa iikukkóosh íhchish dáak ik awaasúua bilíchiilim akáxpawassdaaweesh duúla Jesus díiak baa báxxuuk. ““Baaapáalikxawíia dak baaxawuá bach áappaa apáaluuk. deesh iisalakusseé balee chiwaawilikkuúh.” huum ³⁷bakálee díak hilíashesheek. “Baaapáalawuussiio al ítche ak baa awuússeesh Bilaxpáakdaakbacheesh koók. ³⁸Alatshíash kuk hinna awé koóm baaxawuá baaapáalawuussiiosh Akbaatatdía hawátuum hawassíakuuash ak aché koók. Baaapáalikxawíia kuk Chíisbishe ak písshe dée koók. ³⁹Is koochíash baaapáalikxawíia ak awuússeesh Chíisbishe koók. Baa talíahkuua baapiiháake koók. Ak baa talíahche bilaxpáakiexpawishe koók. ⁴⁰Baaapáalikxawíia koowátiik aláxiom baapiiháakdak Chíisbishe ak písshe déesh hilíatíohmaachik. ⁴¹Koottannák Bilaxpáakdaakbacheesh báakukkoko húuash is bilaxpáakiexpawishe déehchelak kuluchíshia dáak bilaxpáake ak baa baa kxawíihilihche dak bilaxpáakbatshua dak dashpák ⁴²Bilée Isée héelass shítuulak íiwuua baatcháattaak hawa ilísuua ii saxpák ii íchilapaxak baa baatcháatdío aaahkuua ii baa koochihtíihmaachik. ⁴³Aksáau Akbaatatdía shóon awé kootáa bacheéitcheikaashdak dáake xaxúia baa tátchikaatum áxpak koolák sáasaahuua ii áxxaashe ala sáashiia ko kala kootíohmaachik. Dáhkuxuuwíshdak díikukkukchiiaalah.” hek.

baa íiwisahkaashim alatshíia héeleen aaxuóosh

⁴⁴ Jesus koóm hilíasheek. “Akbaatatdía an baa hawasséesh koóm baa íiwisahkaashdak alatshíia héeleen aaxuóolak ko kala kooták. Hinna baam aaxuóosh bacheelák ólapak puuxké kak íaxuak daásitche ii baa eé xaxúa iiwaaíaschilak bálee dúttak hinna alatshíiash ii íaschilik.” hek.

baaló kala héele íiwisahak ítchikaasheesh

⁴⁵ “Akbaatatdía an baa hawasséesh koóm kúh baaló ko kala kooták. Ak baa ii baa íaschinnak baaló kala héele íiwishahak ítchikaasheesh ko chíilik. ⁴⁶ Daachían hawátdak ólapdak íiwishe ahkaasák ítchikaatdak baa éesh xaxúa iiwaaíaschilak bálee dúttak baalóosh ii íaschilik.

Jesus iiwualaxáaum ii baa xíasseehcheesh

⁴⁷⁻⁴⁸ Akbaatatdía an baa hawasséesh kúh hinné ko kala kooták. Bilichkisée koon bacheéolak iiwualaxxáau binmúuass shítuum hinna iiwualaxáaush ílutchikiim binnáaskass dúuxalioom buá shíishiaahe koolúuk. Heelak awáatak al ítchite kulutták ísshiliak buá al ítchissee kuk hawáxiok. ⁴⁹ Heem baapiiháakdak íwahkootiihmaachik. Bilaxpáakiapawishe duúak bilaxpáake ak baa annawée dak ak batshúa dak dúuppeelehkaak ⁵⁰ ak batshúash kuk Bilée Isée héelass shítuulak íiwuua baatcháattaak ílsuua ii íichilapaxuua ii baa koochihtíhmaachik.” hek.

**Baleilíiaakaxpissee dak baleiichiweéitche
dak bach áxp baa hilúuk.**

⁵¹ Kalakoon koóm Jesus hilíasheek. “Hileen baleiichiweéesh iisalakussaalitúua élahkuu?” hem áxpeesh “Eeh Jesus.” huum ⁵² kuss hilíasheek. “Heem hileen baleilíiaakaxpissee ak éhchekaashim Akbaatatdía an bacheeítchikaashbia is baa al iichiweé ítcheesh ii baachimmíhkuuash ashéem ak eém ammaa eé ítchikaashihcheesh íiskokaate dak ala hilaaké dak kuluschéesh ko kala kootúuk.”

Hawáttaa Nazareth koon Jesus baa hilíkalatchessuuk.

⁵³ Jesus iwak baleiichiwaáum chiwaák koowíiak déek.
⁵⁴ Aasúuanmishe kuss dáak alachiwakáauasheesh koon

baa baachimmíhchek. Ak iikukkóosh chiláshkaasuuk. “Shóotaatdak ii hinna bacheé ammaa éhchekaashe dak baa baatcháacheesh ahnía? ⁵⁵Ala hinné sapéekaatdak akbaachínneesh dáakeesh koochichéehilak. Isahké dáashe Mary huuk. Akúpe James dak Joseph dak Simon dak Judas koóuk. ⁵⁶Haak is bíash iixaxúa kúh balee héeleeluuk. Hinna bacheé an baa éhche shóohteen dútchi?” haak ⁵⁷ii baa hilíkalatchessuuk. Heem Jesus kuss hilíasheek. “Akbaatatdía akiláakuua awé iháatdelak bilaxpáake ak iikukkóosh chikittaakuúok. Heehtaa aasúuanmishe dak aasúuishkawuush dak kuhkáa chikittaakuússuuk.” hek. ⁵⁸Hileen bilaxpáakeesh baa kalátchessuush kalako ii kuhtee koon Jesus áalammaahile kooshtakáatak.

John Akbaawilíhpíhchesh an dappíiosh

14 Koolattéesh Jesus is baa al iichiweé asítidak awéesh ak xalússhihchem Herod huuash iikukkalaaták ²baa dassihkaáhak ishkaáashe áxp iláak hilíasheek. “Eek bacheé John Akbaawilíhpíhchesh koóm kaka bilaxpáakam kalako ii baatcháatak ammaa hilé baa íischiisaaleetuuk.” ³⁻⁴Íischiisaa Herod akúpe Philip uá Herodias kataalím kalakoon John koóm Herod kuss shiialahkúik. “Duákdahkatdaalak aláxpe kalako ii Akbaatatdía is baleilíiaakaxpissee dilússhishim ko ii baa kxawíilialaalaalichik.” hek. Heelak John koóm Herod dak Herodias dak ammaa ala shéesh Herod isítcheessaam ko ii dáacheehkaak áale daxchíhkaak anmaalaxtúuashe ishkaúússeehchek. ⁵Herod John dappeéhchewiaht bilaxpáake “John Akbaatatdía akiláakuuk.” haak ilíikalatchekaasuum alaxaxxíik. ⁶Deéla Herod anmishé hiilák bilikkussáak baasaxphilúulak Herodias dáakbiakalishte hileen bachéesh ishóocheen dissakuulák Herod isítche ii ⁷kuss ihchi baa ímmítiak hilíasheek. “Akbaatatdía an biikukkóon sáapdaht deewíalaalak balakóowiik.” haak dakkachéek. ⁸Hinna bíakalishte isahké ammaa sheéhche sheék. “Hilaakkaáshe John Akbaawilíhpíhchesh aashúua baleeewiixsaaiséem áakeeliak ko bakúh.” hem ⁹Herod iikukkák itchisséek. “Hilaák kala sáapdiawaa?” hiliatak. Heeht hileen baa kusséesh ishóotuuan shiíák ihchi baa ímmiteelassheen ammaa kaaléesh díakuuhchek. ¹⁰Heem baa báasak anmaalaxtúuasheesh

kuss déehkaak kuhtéen John áape dappaxíhchelak
 11 kootáak baatám aashúuash áakeeliak aaluólak hinna
 bíakalishteesh kuulák chiikúss aaléela isahké kuúk. 12 John
 akáxphawassdaaweesh duúla axúa kulutták aaleéla dúusaak
 kalakoon Jesus dífak hinna baa ala kootéesh chiwaáuk.

Jesus bilaxpáakahkaashim baa duushíhcheesh

13 Hinna íwahkooteesh Jesus chiwaáulak
 daásbaannatchiilhaak ittách báasheem dahpák déela
 ammaa ala hámneetam kuss dáak koon daachík.
 Hileen bilaxpáakahkaashe ala koolé ehkaáhak
 ashalakulukúlúuaaheesh kukaa iikuschitáahilak deéla
 binnáaskeetaa awán dáak Jesus píisshe daáuk. 14 Jesus
 binnáaske híilem bilaxpáakahkaashim óolak kaáum íkaak
 daaxawaáhak daásdeekuuak chilahpák is baa baakuhpáau
 dak is baa anneewisúua dak óochiahkaahik. 15 Kal áhpa
 aaléelak akáxphawassdaaweesh duúla Jesus dífak hilíashiiok.
 “Kal áhpaalawak kootáa hilihtée baa hámneetak. Hileen
 bilaxpáake kan déelahchelak ashalakulukúlúuaahe kuss dáak
 óossee íschilioh. Ko ítchiihmaachik.” huum 16 baaleettaa
 kuss hilífasheek. “Baakoon hileén kaúlak alífatdeetak. Dílaa
 baa duushíhkaalah.” hem 17 hilíashiiok. “Kala shóotbaak
 koótbuuk he? Bas baaxawuaóosuaa chiaxxukáatak bas buá
 dúupkaatak ammaa buusúua kala koowikáatak.” huum
 18 “Bíss aaluúalah.” hek Jesus. 19 Hileen bilaxpáake xaxúa
 chiwaák bikkaashúa koon awáachihkaak kalakoon baaxawuá
 chiaxxukaásheesh dak buá dúupkaasheesh dúttak báakuss
 íkaak chiwakáak Akbaatatdía kuss “Ahóoh.” haak kalakoon
 hileen baaxawúash dúusheesheetaak akáxphawassdaaweesh
 kuuák dúmmachihchelem 20 bilaxpáake iixaxúa baa
 duusák iaxpásuum ammaa duusúua alaxpé hileen
 akáxphawassdaaweesh chilakappúum baaísshe xpilúupam
 ílutchikiok. 21 Hileen ak baa duushéesh bacheé kuttáche
 pilakisáa pilaké iichiaxxaatúuk. Bia dak baakáate dak kuk
 chimmíssuuk.

Hawáttaa Jesus bilichkisée áakeen díilik.

22 Kalakoon Jesus hileen akáxphawassdaaweesh báasheesh
 dahpíhkaak iisalakusáa bilichkiséesh áakuhchiss déehkaak

ik déessaa hileen bilaxpáakahkaasheesh kuk dáakuahchek. ²³Heelak kan baa kuluhchiáxuulak déela shiché héelakhass dáak chiwakiíwiak. Kala chihpasaá aaléem ittáchkaatak. ²⁴Hileen akáxphawassdaaweesh kuk kan báasheesh ii awateé daáuk. Huchíss daáum kalakoon huché dak binnaxxiché dak kan baatcháatdawik. ²⁵It chilaákshissaa it chihpashím kalakoon Jesus bilé áakeetaa díilak áxpeesh kuss déek. ²⁶Hileen akáxphawassdaaweesh Jesus bilichkiséesh áakeetaa díilim íkaak dúhpupeeo ii baa ehkuuleettaahiláak “Eek ahpaláaxak.” haak ilísuaa baatcháattuun ²⁷kala kookaásheen Jesus hiliashiiáhik. “Ammaa dachílaauleetak. Bíik bah. Dúhpupelessaalah.” hek. ²⁸Petersh bakálee díak kuss hilíashéek. “Jesus koolíash díish he? Diah bilé áakeetaa bíh bii díilihkaah. Heelak díss baaléewiik.” hem ²⁹hilíashéek. “Húuh.” hem Petersh báasheesh koon chilahpák bilé áakeetaa díilak Jesus kuss déek. ³⁰Hinna huché hiisáakaasheesh Petersh éhkaak chilaáhnélak kalakoon binmuúss déek. Ilísaak “Jesus bii kulustawakúh.” hek. ³¹Kala kookaásheen Jesus isché déehkaak Petersh dúttak “Baa dáhkalatche shóo? Sápii dalásduupa?” hek. ³²Báasheesh díiak kal aáchiwak dahpílom kootáa hinna huchéesh koowaáhhik. ³³Hileen báasheesh ak awúualeesh hilíashiiok. “Akbaatatdía dáakbachee díim koottáahilik.” haak kalakoon kuss ishúushpattak chiwakáauk.

**Hawáttaa awé Gennesaret huua koon Jesus baa
baakuhpée dak baa baailíshe dak óochiahchek.**

³⁴Bilichkiséesh áakkee díiak hinna awám Gennesaret huuash koon iikuxpúuk. ³⁵Heelak hileen bilaxpáake Jesus íkaak sapéelak ehkaáhak bat chiwaaláaliolak kootáa aláxaliia déelak is baa baakuhpée dak is baa anneewishé dak xaxúa éetko aaluúak ³⁶bakáak ittákkaa íttaashtee háchkam assahké annappíia dússhihchiwiolak koochéehchelak ak dússhihche xaxúa anneéo óochiok.

bas baaxaalíoo an baa baálilaau

15 Jerusalem kukaa Pharisees dak baleilíiaakaxpísee ak éhchekaashe dak ham duúla Jesus díiak báxxak hilíashiiok. ²“Kala sáapeesh ko ii akdiipísshelaweesh bas baaxaalíoo ammaa kaláttuuash koochéessuu? Istúua

fiisshiwissaa baa duusák ii ihchi baa ashíttuuk.” huum
³bakálee díak hilíasheek. “Sáapii Akbaatatdía ammaa
 íkuchkeesh dilússhisak an baa dáhkalattuu kuttách ko ii
 díaluu? ⁴Iwak ii baa xíassaawaawiik. Akbaatatdía ammaa
 balee díahche “Dáksaau chikittaakuuáalah.” haak “Aksée
 ak báahche dúttak dappeéohmaachik.” hek. ⁵Heehtaa diiluk
 ala sheelúua “Bachéem aksée kuss hilíasheek. “Baa al ii dii
 bahkuxshíwiilush daacheesh kal Akbaatatdía bahkukúk.”
 helak” ⁶kalako ii aksée kuxshiwíalal kuk baaleetak.” daailuk.
 Akbaatatdía al ilíia bitáaxiilaak díilaa ammaa dáhkalattuuash
 ko ii díalahkuuk. ⁷Disákkupeeisaa kushkotáahilia Isaiashh
 dii ala kootúua éhkaak hinné baalaáchik.

⁸ “Hileen bilaxpáake iio ii bii chikittúuhtaa al iláau
 awuúleetuuk.

Daasawuúko bii kalátchessuuk.

⁹ Ammaa ii baa baachimmíhkuua dak ammaa
 íkuchkuua dak bilaxpáake íilaa díoosh
 kalako ii bíss chiwakáauhtaa báheelia
 baa hámneetuuk.” hek Akbaatatdía.”

bilaxpáake ii baa ashíche

¹⁰ Jesus bilaxpáakahkaasheesh kuss hilíasheek. “Duúak
 hinné díikukkak éhcheitchiiaalah.” ¹¹Bilaxpáakeem baam
 úuwuusseelak kuk ii baa ashíchissaaihmaachik. Heehtaa
 bale ilíixawíia íia koon iikuschíhche kuk ii ihchi baa
 ashítcheihmaachik.” hek. ¹²Kalakoon akáxphawassdaaweesh
 duúla Jesus díak “Eek baa sheelée Pharisees iikukkák
 iáxxolitdelituuash élahche?” huum ¹³hilíasheek. “Báakukkoole
 Biiláppe baaapáaleem kon awuússeessaalak xaxúa
 dúuchiichihmaachik. ¹⁴Eek bilaxpáake kuss dasshihchíssaalah.
 Baa ishtáleeteem baa ishtáleete ihéem dúuxaasak aák hawass
 daáhmialak ko kala kootúum iilápta xakúpeem awuúss
 passhíohmaachik.” ¹⁵Peter koóm hilíasheek. “Eek dilíia
 sáapdahchelak balee chiweéitchiiah.” hem. ¹⁶“Diichiwúsua
 shíishtuu? It dáalaaxtuu? ¹⁷Bilaxpáakeem baam duushdák
 íshpuua ko kuss dáak kalakoon chúuss déeihmaachik.”
¹⁸⁻²⁰Heehtaa al ilíia íia koon iikuschíhchelak baa an
 daásawuuko al iikusché koók. Ammaa kxawíanniawioo an
 dasshihtúua dak bilitchilappíio dak bach kataalúua dak bale

aláxushkawiia shíishiaahe dak bale baa ataalé dak bale biísse dak baa al ilíiwisuaa dak hileén xaxúa daasawúuko duúok. Iwak bale batshúa kal ii dii baa ashíchiihmaache koóok. Heeht bik ala sheewée it baa dilushissáau dísche alíisshiwissuulak ii dii baa ashíchissaaohmaachik.” hek.

bíam an baa kalátche

²¹ Jesus ala koolé koon dáak daásbaannatchiihaak awaasúualahuum Tyre huua dak Sidon huua dak kuhtaa dáak koon dahkóolitiak. ²² Kuhtéen Canaanitebiam húula Jesus kuss basáak it hiisáa iláak bakáak hilíasheek. “Jesus David is ílanneesh díik. Bii daásdeeak bii kuxsawakúh. Baleiláaxxawiim balaakbía axúa awúualam baailísaak baatcháachik.” hem ²³ ilíissaataahilim Jesus akáxpawassdaaweesh kuss hilíashiiok. “Eek bía balee píisse huuák al ilíia hiisíialawak xawíik. Chiwaák déehkaah.” huum ²⁴ hilíasheek. “Israel bilaxpáake koóum kúmamaam iisaxpúatahchewishke xapíiiluash ko kala kootúum kuttách bii kuss húuhchek.” hem ²⁵ hinna bíash húula Jesus ishóocheen ishúushpattak hilíasheek. “Jesus bii íkaawakuh.” hem ²⁶ hilíasheek. “Baakáate is óossheeo ischawúuan kulusták isaashkakaásuua ko kuss shíitak baa ala kootássaak.” hem. ²⁷ “Eeh kooták Jesus. Hehtaa baaiihulishoopé koon is óossheeo annatchiiá ala xapé bishké koóuhtaa duushíiluk.” hem ²⁸ hilíasheek. “Bíakalishtaa baa dáhkalatche baatcháatdassheen díhkualaassaam ammaa dakáale kooták.” hem kala kookaásheen hinna bíash dáake aliatdeetéek.

Jesus bilaxpáake ahúm isaanneéo óochiahkaahik.

²⁹ Jesus dak akáxpawassdaaweesh dak kukaa daáush bilichkisée Galilee huua kuss chissáaulak binnáaskeetaa daáuk. Kalakoon deéla shichím héelahke díiak awáatuulak ³⁰ bilaxpáake ahkaáshdak duúla dííolak ak díílissee dak baa ishtáletee dak ak dúassee dak ak ilíissee dak baa anneéwishe aaluúla ishóocheetaa dúusaaum xaxúa óochiahchek. ³¹ Ak ilíissee iláak ak dúassee óochiahkaak ak díílissee díilak baa ishtáletee baa íkuulak bilaxpáakeesh íkaak chilásak Israel bilaxpáake is Akbaatatdíoo kuss chiwakáak dáashe dáasaasak baatcháattuuk.

Jesus bilaxpáakahkaashim iháam baa duushíhcheesh

³² Jesus akáxphawassdaaweesh iláak kuss hilíashheek. “Hileen bilaxpáake balaxawaáhak balásdeeakuuk. Baapé dáawiitaahilim bii áxpak hileelúum ammaa duusúua haawík. Kal alíishkaasuum baa duúshbahcheleettaa déewahchelak it ashé diíssuaa aaláa saaháak awaílichioh.” hem ³³ hileen akáxphawassdaaweesh bakálee díak hilíashiiok. “Hinna awé annetéelam shóohteen óossee bulutták hinna baa ahkaáshe baa duúshbahkaak úhpiiwuuk he?” huum. ³⁴ “Dís baaxawuá sáawi?” hem “Sáhpuaak buá iátkaate kúh sáawaachkaatak.” huuk. ³⁵ Kalakoon Jesus hileen bilaxpáakeesh awéen awáachihchem kootúum ³⁶ hinna baaxawuá sáhpuaash dak hinna búash dak dúttak aák chiwakáak kalakoon dúusheesheetaak akáxphawassdaaweesh kuúm chiikúss dúmmatuuk. ³⁷ Hileen bilaxpáake baa duusák iaxpásuulak akáxphawassdaaweesh óossee alaxpé bach aaliíolak baáisshe isáakaashe sáhpuum ílutchikiik. ³⁸ Ak baa duushéesh héele bacheé pilakisáa pilaké shoopák bía dak baakáate dak kúh chimmíssuuk. ³⁹ Hileen bilaxpáakeesh déhkaak kalakoon akáxphawassdaaweesh áxpak báasheesh dahpák kalakoon awám Magadan huuash alápasshiss dáak diíok.

Dáalammaahile ii baa xíassalahche kala chii balee íkaahkaah.

16 Pharisees dak Sadducees dak ham duúla Jesus hilíashiiak chilassihchiwíook. “Báakukkoko dáalammaahile ii baa xíassalahche díak balee íkaahkaah.” huum ² bakálee díak “Ahpaaat “Anmíliiwaxpee alápasshiko awáxe híssheetam chilaákshilak baapítchihmaachik.” daailuk. ³ Haak chilaákshít “Anmílasíia alápasshiko awáxe híssheetam kootáa awáxalaatchialak hinna baapé baápxawíihmaachik.” daailuk. Awáxe ii xíassaawisuum alákaak sáapbialak élahkuuhtaa ii baa xíasse Akbaatatdía húuhchem dáalaaxtataahiluuk. ⁴ “Hinna baapé bilaxpáake ak baa kxawíihileesh baa iháatdiak baa baaleete kuss chiwakáaush kootáa bale áalammaahile ii baa xíassaahche ihchi óoweehchewiok. Heehtaa baaleetihmaachik. Jonahsh ii baa xíassaawahcheesh kuttáchik.” haak kalakoon

íhchish déek. ⁵Bilichkiséesh áakkaass dáak kuhtee dííolak akáxphawassdaaweesh baaxawuá kalaaxták aalaáuleetak. ⁶Jesus koóm áxpeesh kuss hilíashéek. “Díhch íassiaalah. Pharisees dak Sadducees dak is iwaaxawuapúalioo ditchiláatuuk.” hem ⁷íín bat shéess iláak hilíashiiok. “Sáapahche iak baa sheé? Baaxawuá aawuúoleete ii íwahkosheewissaak.” huum ⁸hinna baa ii iláush éhkaak daatdák hilíashéek. “An baa dáhkalattuu shóo? Díis baaxawuúoleete sápii baalilísuu? ⁹It dáalaaxtuu? Baaxawuá chiaxxukáatam bacheé pilakisáa pilakák chiaxxúm ii baa duúshbahcheesh kan dahkalaaxtáau xuh sáapa? Baa duúshkoowiiom alaxpé baaísshe ílutchikdaak dáhkuluttuulak sáawi xuh ¹⁰deéla baaxawuá sáhpuam kúh bacheé pilakisáa pilaké shoopám ii baa duúshbahcheesh kan dahkalaaxtáau xuh sáapa? Baa duúshkoowiiom alaxpé baaísshe isáakaashe ílutchikdaak dáhkuluttuulak sáawi? ¹¹Shóotaatdak ii baaxawuá ko ii balíissee dáalaaxtuu? Pharisees dak Sadducees dak is iwaaxawuapúalioo ditchiláatuuk. Díhch íassiaalah.” ¹²Kalakoon hila iwaaxawuapúalioo ko ii ilíissaa Pharisees dak Sadducees ammaa baachimmíhkuua al iháattuu kala ko ii ilíim éhkuuk.

Jesus Akbaatatdía dáakbachee díik.

¹³Awaasúalahum Caesarea Philippi huuash koosaa daáulak Jesus koóm akáxphawassdaaweesh hinné báxxak hilíashéek. “Bilaxpáakdaakbacheesh sapéek hiliatuu?” hem ¹⁴hilíashiiok. “Hám “John Akbaawilihphíhchesh koók.” huuk. Hehtaa hawátuum “Elijahsh koók.” haak hám “Jeremiahsh koók.” haak Akbaatatdía akiláakuuash hawéese hám koók.” dii huuk.” huum ¹⁵kuss hilíashéek. “Kootdák diiluk dalásshootuu? Bii sapéek diliatuu?” hem ¹⁶Simon Petersh ilaáhak hilíashéek. “Akbaatatdía baa ii baa koochihtéesh dáakbachee díik. Akhuuwíash Awóonmakaash díik.” hem ¹⁷hilíashéek. “Jonahsh dáakbachee sheeh Simon an dalásitcheesh kal alóhchikaapik. Baa balee dachíweesh báakukkoon Biilápxe koóm ílaataahilia kon dii éhchehchek. Bilaxpáakdak kon dii chiweéssaak. ¹⁸Haak hinné dii baachiweéwiik. Bale dáashe “Peter” huua balákuk. Eeh. Dii balasáasak “Baáhpe” baak. Ii kootéesh hinna baáhpe koon

ak bii kalátcheesh iiwátxiwaawihmaachik. Heelak bale shée koóhtaa bas bilaxpáake iichúulehtaa axshéessaaihmaachik. ¹⁹Ak bii kalátcheesh ko dii hawasséewahchewihmaachim dii bacheeítchiihmaachik. Hinna awé áakeen bas bilaxpáake héeleen baa sáapdahtaa koótdahchewialaalak kootíhimaachim Akbaatatdía kon kulusshíssaaihmaachik. Haak baa sáapdahtaa koótdahchewialaassaalak kúh kootássaaihmaachik.” ²⁰Kalakoon Jesus akáxphawassdaaweesh kuss hilíasheek. ““Akhuuwíash Awóonmakaaush díik.” duuash diiluk kan bii sapéelak bii élahkuuk. Díxaxua ii dilíssaak ii díichiweessaataahilalah.” hek.

Jesus an baailíshewiash dak ala sheewíash dak al ii ilíash

²¹Kal íwahkootesh Jesus koóm akáxphawassdaaweesh áxp iichiwaák hileen baapiisahkússee baa ala kootbíash chiweeítcheek. Jerusalem kuss déelak baaisáate dak akchiwakíiwacheeitchikaashe dak baleilíiaakaxpissee ak éhchekaashe dak baatcheeshaássaak baa baatcháache ahchúuss déehcheohmaachik. Dappeéohmaachihtaa baáhko ii dáawíia kalakoon Akbaatatdía chiléhchelak kaka bilaxpáakiihmaache chiweék. ²²Heem Petersh koóm Jesus aaláak aák hawexaáhak alilásak kuss hilíasheek. “Eek baa balee dachíwee kootássaaihmaachik. Ii dilíssaah.” hek. ²³Jesus iikussáak Petersh kuss hilíasheek. “Chíisbishe akukkoón dahkúh. Bashóocheen dáakahkak bii baa hínnaassaawialaak. Akbaatatdía an baa dassihchéesh díalaassaak. Baaleettaa bilaxpáake an baa dassihtúuash ko díalaak.” hek. ²⁴⁻²⁶Kalakoon Jesus hileen akáxphawassdaaweesh kuss hilíasheek. “Bilaxpáakeem awé ammaa ala kooléesh ko bassáahchelak kalako ii an bilaxpáake ii baa koochihtéesh xapíialak shóohtaa ítchi? An bilaxpáake ii baa koochihtéesh kan déehchelak baam ii bakálee déehkaak kala chii kulutchiwíalal baaleetiihmaachik. Hinna awé áakeen an dii bilaxpáakuua ko aláchissak áakiluuxiipduulak kalako ii an dii bilaxpáakuua ii baa koochihtéesh xapíilalohmaachik. Heehtaa an dii bilaxpáakuua díhkulupiak bii bassáalahkuulak an dii bilaxpáakuua ii baa koochihtéesh alóolapak dáhkuleelohmaachik. Ak bii písshe dée átdewialak

ihchi háakahkaak baatách xaxúa dúusaak cheéshdaak is baawatbakálee chiiák baa chúuss déekaasak heelak kala hilaa bii píisshe húuihmaachik.

²⁷Ii íwahkoosheeweesh baapéem Iilápxe alasáashiiwaaxpeesh héeleen Bilaxpáakdaakbacheesh is bilaxpáakiexpawishe áxpak báakukkoko húuihmaachik. Koottannák bilaxpáake hawátattachiia ammaa an díak al ihchi an dúttuuash bakálee chilassihchíihmaachik. ²⁸Ala koottáhile ko dii baachiweéwiiluk. Hilaakée hám dii héeluuan ak iluuák daachéesh it dashíssuua Bilaxpáakdaakbacheesh báakukkoko huulák is bilaxpáake ala hawassíakuuwiash alákaalohmaachik.” hek Jesus.

Hawáttaa Jesus iisé ihkummíilak táachiatak.

17 Koottaléesh baapé ii sáhpua Jesus koóm Petersh dak ak bach akúpe James dak John dak awaxaawé báakum bassáan dáak iss híss aaléek. ²Isshé dílom al íkaataahiluuan Jesus iisé ihkummíilak áxxaashe ko kala kooták baaaxúassee chíiikaatak táachiiate ii sáasaheetak. ³Heelak al akúkaa húuleetaa al íkaataahiluuan Akbaatatdía akiláakuuom Moses huuash dak Elijah huuash dak koon iluuák kaák Jesus áxp iláattuuk. ⁴Petersh koóm Jesus kuss hilíasheelitdelek. “Jesus balee hileelé ítchikaashik. Daláskootdak aláatchiliche dáawiikaasheem díi dak Moses dak Elijahsh dak battaawalakaáhmiik.” haak ⁵it ilíia úhpaahiissaa al akúkaa húuleetaa ahpaxám táachiatak húula iaxuáhim héeleen bale áapchim kuss iláak hilíasheek. “Hinné bii balaaké koóm awáchisshik. Baa an día ii balasé ítchikaashik. Al ilíia xaxúa díikukkaalah.” ⁶Hileen Jesus akáxpawassdaawe iiláwiiom ak kooléesh iikukkák dúhpupeekaasak iisawuuá xapák kaáuk. ⁷Jesus húula dússhihtak “Chiláalah. Ammaa dachílaauleetak.” hek. ⁸Kalakoon aashúuo dúalom Jesus ittáchkaatak. ⁹Awaxaawéesh koon an bikéess duúom Jesus áxpeesh chiweetáahilak hilíasheek. “Ilak baa alákuuash ii dílíssaataahilaalah. Bilaxpáakdaakbacheesh shóon saák chilaák kaka bilaxpáakdak kala hilaa ii díichiwaalah.” hek. ¹⁰Hileen akáxpawassdaaweesh koóum báxxak hilíashiiok. “Sáapii baleilíiaakaxpissée ak éhchekaasheesh hilíasheelu? “Elijah koochíhk huulák kalakoon hilaa Akbaatatdía Akhuuwíash Awóonmakaauush balee héelass

húuhchewiak.” huum ¹¹ Jesus bakálee díak hilíashéek. “Kooták. Baa baalaáchim baaxpéesh an baalaátuua Koochíhk Elijah huuák baatách xaxuatáahilia ítcheehmaachik. ¹² Heem hinné dii baachiweéwiiluk. “Elijahsh kala húum hileen bilaxpáakuum alaaxták dúttak díakxawiikaassaak an díawioo díook. Bilaxpáakdaakbacheesh kúh dúttak koochéehmaachik.” helak ¹³ Hileen akáxphawassdaaweesh John Akbaawilihpíhchesh ko kuhchelak kala hilaa éhkuuk.

**baleiláaxxawiim hinna shikáakam axúa
awúualam Jesus isshíalaak déehcheesh**

¹⁴ Heelak bilaxpáakahkaasheesh kuss chissáaulak bacheém déela Jesus ishóoche hiiáhak ishúushpattak ¹⁵ hilíashéek. “Jesus balaakbacheé íkaakuuh. Axúa dúhpupeealahkuim kootát baa baatcháatdiak dahkúk. Bilée héelass xapák daachéeta binmuúss xapík. ¹⁶ Awóola akdiíaxphawassdaawe aawaám óochiahchewioohtaa aliilúuleetak.” hek. ¹⁷ Jesus bilaxpáake kuss hilíashéek. “Tak baa dáhkallattuleetawík dii bilaxpáaksaapuulak. Dii awáxp áawahkuua ii baa koochihtássaaihmaachik. An dii kootúua ii baláxawiikaashik. Eek shikáake bíss aaluúaalah.” hek. ¹⁸ Jesus hinna baleiláaxxawiish aliláshdak hinna shikáakeesh axúa awúualeesh iikusshilák kookaásheen hinna shikáakeesh óochiahchem alátdeetak. ¹⁹ Kan baa chilasshíbaatdak Jesus akáxphawassdaaweesh duúla díak aák íluttachiiak báxxak hilíashiiok. “Sáapii baleiláaxxawiia basshíalewiawuum biiluk ammuúleeta?” huum ²⁰ bakálee díak hilíashéek. “Akbaatatdía an dáhkallattúua chia iakáatak. An baa dáhkallatcheesh puuxkahaahkakáatdahtaa eek awaxaawé ii iháaxiilaawialuulak kootíihmaachik. “Axxaáh.” duulak koótitchikaatiihmaachik. Baa an díaluua baa baalúuleettaahiliihmaachik.” ²¹ Baleiláaxxawiia ham isshíalaak déehchewioo an baalúukaasheesh hinné ko kooták. Dáhchiwakaak bilishíissaannuulak kan baa kuttáchkaatum kal ii iikusshiláhkuaa koók. Ihée annúuleetak.” hek.

Jesus an dappeewíooosh kala chii al ii ilíash

²² Baapím Galilee koon iiwátxaaum Jesus akáxphawassdaaweesh chiwaák “Bilaxpáakdaakbacheesh

kala saskáat bacheéom dúttak bilaxpáakbatshuoom kukúulak²³ dappeéohmaachik. Heehtaa baapé ii dáawíia kalakoon chilaák kaka bilaxpáakiihmaachik.” hem íwahkoosheelak akáxphawassdaaweesh daáxawaau ii pusták kaáuk.

alachiwakáauashbaakkussahke kuss an baakakíiwishdioo

²⁴Capernaum huua dííolak bálee ii baakakíiwishdioo akkulutché duúla Petersh díiak. “Ak dii baáliliia alachiwakáauashbaakkussahke kuss baakakíiwishdiai?” huum.²⁵ “Kooták díaik.” haak kalakoon awaasúuash biléennak Jesus it chiweéssaa iiléen Petersh baa báxxak “Simon dalásshoota? Sapéen baakakíiwishdiailu? Bacheeítchikaashe dáake baakakíiwishdiahche xuh bilaxpáake hawéese ko baakakíiwishdiahche?” hem ²⁶hilíasheek. “Hawéeseesh ko baakakíiwishdiahcheik.” hem hilíasheek. “Kooták dáake kuk baakakíiwishdiassaaohmaachik. ²⁷Heehtaa daaskawíiwahchessaawook. Heem dáak binnáaske hiiák buá dáasshiawassaawishdak dúttak úuwuua íkaah. Bálaauuwatam awúualiihmaachik. Dúttak aaláak biilápte ammaa íiwishdiawaawiiilush daache kuúh.” hem koochéek.

**Akbaatatdía is bilaxpáakeesh héeleen
Akcheéshdeesh baa baatcháache koók.**

18 Koottalée Jesus akáxphawassdaawe duúla díiak hilíashiiok. “Akbaatatdía is bilaxpáake kala héele baatcháache sapée?” huum ²kalakoon baakáatam iláak óla hileen áxpeesh héeleen dúusaak ³hilíasheek. “Ala koottáhile dii baachiweéwiiluk. Dalátaawuush dáhkulussaak baakáate ala kootúuash ko kala koótdaassuulak kootáa Akbaatatdía hawátuum hawassíiakuuash dii héeleelassaak baa an dákbioo an dilúttuuleetiihmaachik. ⁴Sapéelahtaa Akbaatatdía is bilaxpáake hamnák cheéshdaak hinna baakáate ala kooté kooták Akbaatatdía is bilaxpáakeesh kala héele baatcháache kúh koóihmaachik. ⁵Bilaxpáaksapeelahtaa baakáateem balásheesh ii sapíhchelak bii bíss kootúulak ko kala kooták.”

ii baa kxawíihilihche

⁶Dii sapéelahtaa hileen ak bii kalátchekaatcheesh hawáteem bilaxpáakhaakkaashkaatdahtaa baa

kxawíhinnahchelak biiisáakaasheem dáape kuss daxták bilisé an dáawuua dii koon binmúuass shítuulak koon dii chipdák ko heetashtéihmaachik. ⁷Hinna awé áake bilaxpáake baa kxawíhiliiluk. Al ímmiluuleetak. Heehtaa ak baa kxawíhilihcheesh tak baa baatcheeshdáfawioowík. ⁸Haak dísche xuh díche ii baa kxawíliialalak dappáxak hawáxiiah. Dísche chúttachkaata xuh dii dúassaalak Baaiwaakoochihtéesh bilía daláalak an dii bilaxpáake ii baa koochihtalák ko heetashtáak dísche dak díche dak dúupte dii alíatdeettaa Bilée Isée ii chíaleettaahileesh dii héelass shítuulak kuk kxawiikaaséihmaachik. ⁹Haak díshite ii baa kxawíliialalak dúxtak duskúak hawáxiiah. Díshite chúttachkaattaa Baaiwaakoochihtéesh bilía daláalak an dii bilaxpáake ii baa koochihtalák ko heetashtáak baaleettaa díshite dúupte alíatdeettaa Bilée Isée dii héelass shítuulak kuk kxawiikaaséihmaachik.

iisaxpúatahchewishkam xapiíash

¹⁰Hinné dii baachiweéwiiluk. Hileen ak bii kalátchekaatcheesh ii diiwiátassalah. Hinné dii baachiweéwiiluk. Is bilaxpáakiaxpawisuum Baaiwaakoochihtéesh koon Biilápxe bakúteeliikaailuk. ¹¹Bilaxpáakdaakbacheesh bilaxpáakuum xapáaush ko iléewiak ii húuk. ¹²Akúuxchilicheem is úuxe pilakisáahtaa hawátkaatem xapíilak hileen hawéeseesh shiché koon íhchish dáak hawátam xapiíash chichíinneehmaachik he? ¹³Hinné koottáahilik. Hinna hawátkaateesh óhchikaapdak ittée ii baaihkammáachiihmaachik. Hileen hawéeseesh kuk iháass déessuum baaihkammáachkuuash doosaléehmaachik. ¹⁴Heem báakukkoko Biilápxe hileen ak bii kalátchekaatcheesh hawátkaatdaht xapiíwiassaak.

akchiwakíilakupam baa kxawíhileesh

¹⁵Akchiwakíilakupeesh hawátem dii díakxawíialak aák hawéaxáahak ammaa al iháatche chiweéftchiiakuuh. Dii iikukkulák ítchik. Iísiko an bat dakúpuuash it ala kooté kootíihmaachik. ¹⁶Baaleettaa it dii iikukkússaalak dakúpe hawáta xuh dúupeem aaláak áxpak kaka chiweéftchiiakuuh. Kalakoon dii dak dakúpe ak dii iikukkússeesh bat

dáannaaulak hileen hawátuum aalaléesh dii iikukkúulak ko ii baa ala kooté éhcheohmaachik. ¹⁷Heelak dakúpeesh it iikukkuwíassaalak dáak aláxp dáhchiwakaau chiwaáh. It kootáa baa iikukkuwíassaalak kootdák bálee ii baakakíiwishdiao akkulutchéesh dak ak baa kalátcheleete dak an díalaailuash ko kala kootáalah. ¹⁸Ala koottáahile dii baachiweéwiiluk. Hinna awé áakeen bas bilaxpáake héeleen baa sáapdahtaa koótdahchewialuulak kootíihmaachim Akbaatatdía kulusshiíssaaihmaachik. Haak baa sáapdahtaa koótdahchewialaassuulak kúh kootássaaihmaachik. ¹⁹⁻²⁰Kala chii sheewáawiik. Díilapuu xuh dii hammersáaulak bat daliíak baláshe dalásaasak bíss dáhchiwakaaulak kan dii bii héeleeluuk. Heem díilapuulak bach aláxpak baa sáapeem ii dáhchiwakaaulak báakukkoole Biilápxe díalakuohmaachik.” hek Jesus.

baa ishkawáashim áxpe baa kalaaxtakuuwíasseesh

²¹Peter huua koóm Jesus hiiák kuss hilíásheek. “Jesus bakúpe an bii díaxxawíia ii bahkalaaxtawákbi? Sáhpualaht kal ítchi?” hem ²²bakálee díak hilíásheek. “Sáhpuakaate kuk baaleetak. Akahchiia an dii díaxxawíia sáhpuaa pilaké sáhpuakaashdahtaa it kalaaxtakuuh. ²³Hinna íwahkooteesh kalako ii Akbaatatdía an baa hawasséesh hinna baleiichiweé ii baa xíassaawahchewiik. Bacheeítchikaashdak ishkawáashe xaxúa ammaa díahcheesh baa chichíkaak is bálee ala hawassíio shóotdak áxpak aatátaatchewiak. ²⁴Heelak hinna bacheeítchikaasheesh ishkawáashe hawátdak kuss bálaa duschíhtalahkoosh ahó ii baawan chimmaachíssaalak ehkaáhik. Heelak hinna baa ishkawáasheesh aaluúla is bacheeítche ishóoche aaliíok. ²⁵Hinna baa ishkawáasheesh bálaa ahkaáshim an dútcheesh íiwishdiawialak baaleetiihmaachim hinna bacheeítcheesh hinna ishkawáasheesh dak uá dak dáake dak baa aáu xaxúa iiwaaíaschilihkaak bálee ko kulutchiwíak. ²⁶Hinna baa ishkawáasheesh is bacheeítche ishóocheen ishúushpattaawaatak bakíik. “Bii aloolélak baatách xaxúa dii íiwishdiawaawihmaachik.” helak ²⁷íkaak daasxawaáhak daásdeekuuk bálaa an dútcheesh kalaaxtakuuák baa íiwishdiahchessaak déehchek. ²⁸Hinna baa ishkawáasheesh

asaalák déela áxp baa hilé hawátdak chiikúss bálee ii díahcheesh tátche híik. Heelak hinna baa ishkawáasheesh hinna bachéesh kukaaaaxpák déeshishkeetiak “Bas bálee an dii ii díawahcheesh hilaaktáhile kan bii íiwishdiah.” helak ²⁹kúh ishóocheen ishúushpattak bakfík. “Bii alooléelak íiwishdiawaawihmaachik.” helelak ³⁰iikukkakuússaa áxp baa hiléesh anmaalaxtúuashe ishkawuússeechem koolé aa is baa íiwishdeete xaxúa íiwishdiahmaachik. ³¹Hilfateesh baa ishkawáasuaa hawéeseesh íkaak daasúua xawáauk. Heelak deéla is bacheeíttuuash díiak baatách xaxúa chiwaáulak ³²hinna bacheeítcheesh ishkawáasheesh iláak kuss hilfasheek. “Dii batshúak dii baatahták. Bii dáawakiim dii balásdeeak bálaa an dilútche haámmaawalakuk. ³³Bik dii biikukkawalákuhilak sáapii dik aláxpe díikukkalakussaa?” haak ³⁴hinna bacheeítcheesh daaskawáak hinna ishkawáasheesh dúttak daxchíhkaak díakxawiihche aa bálaa an dútcheesh xaxúa íiwishdialak hiliachik. ³⁵Heem dakúpuua an dii díakxawii dáhkalaaxtalaktaahilissuulak báakukkoole Biilápxe bakálee díiluh dii íwahkoocheehmaachik.” hek Jesus.

Jesus an bach áxpasaassuaa ii baa baáliliash

19 Jesus bilaxpáake baa baachimmíhche iháalak Galilee koon iikusták awám Judea huuash ko kuss dáak áashe Jordan áakkaako híim ²bilaxpáakahkaashim píisse daáum ak anneéwishe óochiahkaahik. ³Pharisees kootéesh ham duúla Jesus díiak chilassihchiwiák hilfashiik. “Bachéem uá is biipbaátdeettaa áxpasaawialak kooták he?” huum ⁴bakálee díak hilfasheek. “Daámmuuleetax sáapa? Baapbaawassáako baatách xaxúa ak día bilaxpáakdiawasse bacheém dak bíam dak koók. ⁵Haak Akbaatatdía hilfasheek. “Kalako ii bacheém aksée íhchish dáak bíam áxpalak kal axúoo hawátiohmaachik. ⁶Heem kal iilápkaashissaa kala hawátkaatiohmaachik. Hinna íwahkoooteesh kalako ii Akbaatatdía ammaa bach aahíash bilaxpáakeem hileen ak bach áxpeesh dúuppeelehchessaaihmaachik.” hem ⁷kalakoon kuss hilfashiik. “Kootdák sáapii Moses bale baa íkuchkim díak hilfashee? “Bachéem baa baalaácheem áakeen baalaátak “Kan dii awáxpasaak.” haak dáashe kussiák úash kuuák kan

déehchelak kan bach áxpasaahchek.” huum ⁸kuss hilíasheek. “Dalásannialialaakaasak baa an dii baa chiweelichíssuum kalako ii Moses hinna bale baa íkuchkeesh díalakuuk. Heehtaa baapbaawassáako Akbaatatdía an baa íkuchke ak bach áxpeesh bach áxpuua aa ii baa koochihtalák hiliachik. ⁹Hinné dii baachiweéwiiluk. Bacheém uá baawalookdák kootáa áxpasaalak bíá ihéem ko áxpalak kan bach kataalúua díak.” hem ¹⁰Akáxphawassdaaweesh hilíashiiok. “Eek baa sheelé kootáhinnak kootdák bacheé uáwishissuulak ko heetashtéehmaachik.” huum ¹¹kuss hilíasheek. “Heehtaa bacheé ham uáleetchewioo aliilúuleetiimaachik. Kúh hám Akbaatatdía kuxsakuúm uáleettuuk. ¹²Bacheéom uáwishbiassuush is biipúua sáawaachik. Hám bíshko kukaa kala kootúuk. Haak hám áashke dústuum kúh ko ii kootúuk. Haak hawátuum kuk Akbaatatdía kuttách baa hilakuuwíoom kúh kalako ii kootúuk. Uáleetchewioolak kootdák kootúulak koók.

Jesus koóm baakáatkaatum chiwakáakuush

¹³Baapím bilaxpáakuum baakáatkaatum aaluúla Jesus aaliíak dússhihchihkaak chiwakáakuuhchewiook. Heelom akáxphawassdaaweesh ak óosh alilásak híhchessaawiook. ¹⁴Jesus kuss hilíasheek. “Hileen baakáateesh bíss húhchessaawiassaalah. Ishóochiss dashpíssaalah. Bilaxpáake hileen baakáateesh ala kootúua koótdaak ak cheéshdaak Akbaatatdía ko bíak huulak bilaxpáakuum ala hawasséesh kala ko héeleeluuk.” ¹⁵Heelak kalakoon hileen baakáateesh dússhihtak baa attaakuuák chiwakáakuuak koowíiak déek.

Baaiiwaakoochitéesh baa dahíssee kuss déewioo baalúukaashik.

¹⁶Iisákshim húula Jesus hiiák hinné báxxak “Jesus bii baálilaawakuh. Sáapitcheem díawaalak kal ii Akbaatatdía an bii bilaxpáake ii baa koochihták bakúihmaachik he?” hek. ¹⁷Jesus hinna iisáaksheesh kuss hilíasheék. “Baa ítche sáapii ko ii bii dáawaxxu? Hinné chilassihchikaáshih. Baa ítche hawátkaatak Akbaatatdía kuttáchkaatak. An dii bilaxpáake ii baa koochihtalák diliatdak baleilípilakeesh dilússhishissaa ko aláachinnak kala koók.” ¹⁸Hinna iisáaksheesh kon shiiák

“Shóoke” hem kuss hilíásheék. “Bilitchilappeéssaah. Bach kataalúua díassaah. Baa ataalíssaah. Bale bíisshe ii baa baaík sheéssaah. ¹⁹Dáksee chikittaakuúh. Haak an díhch aláchissheesh an díhchi dalásdeesh kúh aláxpíilaasshiia kootáakuuh.” hem ²⁰kuss hilíásheek. “Hileen xaxúa kan biikukkák díawaawaalichik. Ihée sáapdiawaak he?” hem ²¹kuss hilíásheek. “Díhch annawitáahinnaawialaak an dii bilaxpáake ii baa koochihtéesh deelák diliatdak dáak baa déé xaxúa iiwaaíaschilak bálee dilútcheesh baa baatcheeshkáate dúmmatdak kalako ii Awám Iiwaakoochihtéesh koon ammaa dáhkulutche ahúihmaachik. Kalakoon bii píisshe húuh.” hek. ²²Heem hinna iisáaksheesh dahíssaakaashim iikukkulák daasé xawíikaasak déek baa eé baatcháachkaasheesh xapíiawiassaam. ²³Jesus koóm akpíisshelaweesh kuss hilíásheek. “Ala koottáhile dii baachiweéwiiluk. Hileen ak dahíssaakaashe Akbaatatdía an bacheeítchikaashe díwioolak kuk baalúuihmaachik.” ²⁴Hinné kala chii sheewáawiik. “Ii baa xíasse baalúulaxissheem biichkawatshúa ala hupkáateesh chúuss déewialak ko baaluussáak bachéem dahíssaalak Akbaatatdía ihchi hawassíiahchewioolak kuk baalúukaasssheihmaachik.” hem ²⁵Jesus ammaa ala shéesh akáxpawassdaaweesh kalátchewialom baaleetak chiláshkaasuaa ii báxxak hilíashiiok. “Kooták ak ínneetiihmaachik.” ²⁶Heelak Jesus íkaahak hilíásheek. “Bilaxpáakeem ílaataahilia ihch iléewialak alíinneettaahilak hawéese kuk iléewialak alíinneettaahilik. Heehaa Akbaatatdía ak baa ilée koók. Heem Akbaatatdía baa sáapeem díawialak kootíihmaachik.” hek. ²⁷Peter koóm kuss hilíásheek. “Biiluk baatách xaxúa bulusáak dii píisshe baáuk buh. Kooták biiluk Akbaatatdía sáapdiawilikkuuk he? Sáapbuluttuuk he?” ²⁸Heelak Jesus bakálaa díak hilíásheek. “Ala koottáhile dii baachiweéwiiluk. Hinna awé shóon Akbaatatdía hilaakkáatchelak Bilaxpáakdaakbacheesh kala chii báakukkoko huuwíalal bilaxpáakkootaa chikittaakuuák is bacheeítchikaassheohmaachik. Heelak díiluh akbiipíisshelaweesh bii aláxpak bacheeítchikaashdaak ashanmaléaxxiia xapíluupuum Israel kooléesh díiluan baa dáhchilasshihtalakdohmaachik. ²⁹Bilaxpáakeem ashalakooléesh akúpeesh akséesh úash dáakeesh is awéesh

xaxúá dúusaak íhchish déesh bii baa biipám ko ii koochéelak bakálee ammaa kuhchiséesh al áxpíhche ahkaásssheihmaachik. Kúh an bilaxpáake ii baa koochihtíhimaachik. ³⁰Hinna awé Akbaatatdía kaka hilaakkáatcheihmaachik. Heeht hilaakée hinna awé áake ahúm baatách bassáaush kuk iiháakiohmaachik. Haak hilaakée ahúm iiháakkaashkaatuua kuk bassáaohmaahik.” hek.

alatshíia koon ak baa hiléesh

20 Akbaatatdía is bilaxpáake an daásdeekuuihmaacheesh Jesus koóm hinna baleiichiweé ii baa xíassaahkaak hilíasheek. “Bacheelák is datshíiwishdak chilaákkussaakaattaa ishkaawáashchiinneek. ²Hileen ishkaawáasheesh ólapak an baa hilúua is baa íwisuua baaphawáte ko ii íwishdiawiak. Kalakoon is datshíia kuss déehchek. ³Hinna alatshíia ak éesh it kuá híissaa ashhéelass déelelak bacheé iihámmisuulak an baa hilúuleetdak kuk koon iluuák kaáulak ⁴kuss hilíasheek. “Dii báawashbiiluk bas datshíia koon. Heelak an dii íwishdiawuua ítchiwaawihmaachik.” helak ⁵áxpak daáuk. Kala chii kuá híia íkuxxaache dak áhpaasee dak ashhéelass dáak bacheéolak kúh báashik. ⁶Axxaashe it iiwaxpissáa kala chii ashhéelass dáak bacheéolak ak báasuuleetdak koolúulak kuss hilíasheek. “Sáapii hinna baapshíakaashe baannúuleettaa hileén it díluualakaau?” helak. ⁷“Ak balee báashdeetam ko ii kooták.” huulak “Kooták díluh dii báawashbialuuk. Bas datshíia koon baa hinmakáalah.” helak kootúuk. ⁸Axxaashe íwaxpim hinna alatshíia ak éesh ishkaawáashbacheeítche hiiák hilíasheek. “Ak baa hilé dílaak kal íwishdiah. Háakkaa báawasheesh koochiik íwishdiak ak baa hinmasséesh háakkaa íwishdiah.” helak ⁹ak háakkaa báasuush íwishdiolak baaphawáte an baa hilúua íwishe ko kuluttúuk. ¹⁰Ak baa hinmasséesh duúolak “An balee íwishdiao hammiséehmaachik.” hiliatdolak kúh baaphawáte an baa hilúua íwishe ko kuluttúulak ¹¹alatshíia ak éesh kuss baa daaskawáak ii ilíikaasuulak ¹²hileen bachéesh hilíasheek. “Chilaákkussaakaattaa balee dáawasak baapé ala tawéekaashe koon baa díawuuhilak hileen hawátuum háakkaa dáawashim baleanniile hawátkaat baa hilúuash an bálaawahkuluttuush

kúh ko kala koótdaak.” huum ¹³hawátam kuss hilíashheek. “Baaphawáte baa iháatdiawaaleetak. Baaphawáte an baa hilúua íiwisheesh ko ii dii íiwishdiawaawiweesh élahchek buh. ¹⁴An dii íiwishdiawee kulutták dáalah.” hek. “Díixaxua an dii íiwishdiawuua bach kala koótdaawalakuuk. ¹⁵Bas bálee an batcheewiáwee díawaak baakáhkuwihmaachik. Ta xuh bik an baa beétawachisshissee disítchilaassuu?” hek alatshíia ak éesh.” ¹⁶Kalakoon Jesus hilíashheek. “Heem baapiiháakdak hinna awé áake ak ii háakkaashkaateesh kuk bassáohmaachik. Haak ak basséesh kuk ii háakiohmaachik.””

Jesus an dappeewíooosh kal ii dáahmiiaa al ii ilíash

¹⁷Aaleéla Jesus isshíss dáalaaliik awaasúalaho Jerusalem kuss déewiam bacheé iiaxpíluupeesh aák ittáchiiak kuss hilíashheek. ¹⁸“Díikukkaalah. Awaasúalaho Jerusalem kuss baáulak kalakoon Bilaxpáakdaakbacheesh dúttak aaláak akchiwakíiwacheeitchikaashe dak baleilíiaakaxpisse ak éhchekaasheesh kukúulak sheekaalúum koochéehmaachik. ¹⁹Heelak aaláak Jews kootássee kukúulak ilikákkaahilak bii datchúsak kalakoon baawatbakálee kusséehmaachik. Heehtaa baáhko ii dáawiaa annúusaau koon chiléhchem kaka bilaxpáakiihmaachik.

bíam koóm dáakbachee Jesus kuss baa kaalakúuash

²⁰Kalakoon Zebedee dáakbachee isahkúua dáakeesh áxpak déela Jesus hiiák ishóocheen ishúushpattak kuss baa kaalakuúk. ²¹Jesus koóm kuss hilíashheek. “Sáapdiawaawalakbiilu?” hem hinna bíash hilíashheek. “Koottannák kan dii bacheeitchikaashdak hileen balaaké chikittaawakák hawáteem dilapáko awáachihkaak hawáte kúh diláhchisko koon awáachihkaawakuh.” hem ²²ak bach akúpeesh kuss hilíashheek. “Sáapdakaaluulak dáalaaxtuuk. Kala shíassaa baatám iiwilishbiiwiáweesh diiluh iiwilishdiíok he? Kala shíassaa baa ala chúuss baaléewiaweesh díiluh chúuss daléewialuulak kooták he?” hem hilíashhiok. “Eeh ko koótdaawiawuuk.” huum ²³bakálaa díak hilíashheek. “Kootkaáshik. Baapéem díiluh ammaa chúuss baaléewiawee chúuss daléelohmaachik. Heehtaa balapáko dak baláhchisko dak ammaa kooléhchewiash an bii baaláhkaleetak. Íischiisaa

Biiláxpe Akbaatatdía koóm hileen ak koon awáachiilush daacheesh kal ákkuuwiiakuuk.” ²⁴Hileen Jesus áxpe iipilakéesh James dak John dak ammaa kaalúuash iikukkák baa hilíkalatchessaalom ²⁵Jesus bacheé iixpfluupeesh bach aahiiák hilíashheek. “Hinné kal élahkuuk. Jews kootássee bacheeítchikaasaahuuash is bilaxpáakuua xalússhikkaak hawassíiak ihchi báaxxiiook. Haak hileen bacheeítcheesh bilaxpáake baa an díahchewioosh ko áachiahak díahkuuk. ²⁶Diiluk hilíatdaassuulak koók. Baaleettaa dii héeluan hawáteem baatcháatdewialak koochihkáa cheeshdaak dii baa ishkawáashdak koók. ²⁷Haak dii héeluan hawáteem baatcháatdaak bassáalewialaalak kootdák baa ishkawáashe ala kootúua koótdelak kala koók. ²⁸Bilaxpáakdaakbacheesh bilaxpáake ihchi kuxshíhchewiak ko ii húussaak. Baaleettaa ak bilikkuxshílewiak ii húuk. An bilaxpáakeesh káak bilaxpáake ahóom iléewiak ko ii húuk.” hek Jesus.

Jesus bacheé ishtáleete iilápuum al óochiahcheesh

²⁹Awaasúalahum Jericho huuash dakkaták daáulak bilaxpáakahkaashdak kúh písshe daáuk. ³⁰Heelom bacheé ishtáleete iilápuum alíiannee dúusahpeen awáatak kalakoon Jesus bakúttaa déem ehkaáhuulak áapchalakukussahkuua aaliíak hilíashiiok. “Jesus David is ílannee balee baatcheeshík. Balee íkaawilikkuuh.” ³¹Hileen bilaxpáakahkaasheesh alilásak ilíihchessaawialom kala kannaa iláau hiisaakaassaáhak ákahchiia hilíashiiok. “Jesus David is ílaannee balee daásdeeawilikkuuh.” huuk. ³²Heem Jesus hinna déesh alaxxítak iláak “Duuáalah. Bii sáapdialahchewialuu?” hem ³³kuss hilíashiiok. “Jesus kaka balee baa íkaahkaawilikkuuh.” huum ³⁴Jesus hileen bachéesh daasxawaáhak daásdeeakuua ii ishtúua dússhilhchilak kala kookaásheen baa íkuulak kalakoon Jesus písshe daáuk.

Jesus Jerusalem kuss dáak daxxoochím baaihkammáatuuk.

21 Hinna bilaxpáakahkaasheesh hinna dáalaaliio aa awaasúalaho Jerusalem kala koosáhtuulak awaxaawím Buluhpashipítkaate (Olives) huuash héelahkeen ashalakuluúm Bethphage huuash kan dííolak kalakoon Jesus akáxpawassdaaweesh dúupdak báasak ²kuss hilíashheek.

“Ashalakuluúm dishóocheeluuash kuss dáak daaxxaloóhtuulak kootáa báhkahpisaam koon daxtúum áxpak chiaxaapím alákaalohmaachik. Iáxche dússhipak ihchikusshitáalak dakaaaák bíss aaluúaalah. ³Bilaxpáakeem dii baa báxxuulak “Ak eetáahile kon áakinnewiak balee aaléehchek.” haalah. Heelak kookaásheen dii oohkaáhiohmaachik.” haak kalakoon iisalakusáa déehchek. ⁴⁻⁷Hileen akáxpawassdaaweesh deéla Jesus baa díahcheesh díook. Deéla báhkahpiséesh dak chiaxaapéesh dak aaluúla iíttaashteeo áakaako áchippéek Jesus áakinnek. Jesus íwahkoocheesh Jews is bacheeítchikaasuaa kóosh ii xíassaahchek. Ii kootéesh kushko Akbaatatdía akiláakuuash Jerusalem kuhtaa bilaxpáakeesh kuhkaak hilíashéek.

“Eek Zion dáakbia kuss hilíashíiaalah.

“Dís bacheeítchikaasheesh cheéshdaak báhkahpisaam chiaxaapím áakinnaak díss húuk.” haalah.”

⁸Bilaxpáakee iiahaásuum iíttaashteeo áakaako dústak an déewia ishóocheetaa alíianne koon ilúxta dúusaaum hawéese kúh deéla baláape páshkak aaluúla alíianne koon dúusaaush ala chikittúua ko ii kootúuk. ⁹Bilaxpáake ahó ii baa shichiishím hám ishóocheen dáak hawá píshe daáum iixaxúa hiisáa iláak aásshichiisak sapíihkaak hilíashíiaattuuk.

“Haa?alée haa?alée haa?alée haa?alée David ichíssaannee hinné koóm dáashe báaxxiiaalah. Akbaatatdía balee héelass húuhkaak baa áatchilahchek. Haa?alée haa?alée haa?alée haa?alée Akbaatatdía baa íischiisaaleeteesh dáashe báaxxiiaoh.” huuk.

¹⁰Heelak Jesus Jerusalem kuss dáak daxxootdák bilaxpáake ak kooléesh ihkalaaxtáahak “Hinna baa kooté ala hutaaché shóotdaht bíilun bulutchíwohmaachik.” hiliatak hilíashíiok. “Sapée? hinna bacheé.” huuk. ¹¹Heem hileen bilaxpáakahkaasheesh hilíashíiok. “Hinné Jesus koók. Akbaatatdía akiláakuuash koóm Galilee koon Nazareth huua kukaa húuk.”

**alachiwakáauashbaakkussahkeesh Jesus
kuss dáak baa isshíalaaheesh**

¹²Ko baapé Jesus deéla alachiwakáauashbaakkussaahkeesh kuhtée híilem koon baa fáschilak baa iiwaaíaschilak áaahkuum

daaskawáak isshíalaahak akbálaaiiwakalalutcheesh is baaiihulishoopúua chipassaáhak haak baaiíphachkuum chíakaateesh ak iiwaaíaschileesh al awáatúua dashkaáhik.

¹³Kalakoon kuss hilíasheek. “Baawaalaáchim Baaxpéesh an baalaátuuash ala shíiosh koók. “Baasúua ala chiwakáau ashík.” huuk. Heehtaa diiluk dáhkulussaak akbaaataalé dáasuulahkaalakaauk.” ¹⁴Heelak bilaxpáake ak ishtáleete dak ak dúassee dak duúla alachiwakáauashbaakkussahkeesh kuhtée koon Jesus díiom anneéo óochiahchek.

¹⁵Akchiwakíiwacheeitchikaasheesh dak baleilíiaakaxpissee ak éhchekaasheesh hileen baa baatcháatum Jesus díash íkuuk. Deéla alachiwakáauashbaakkussahkeesh kuhtée koon hileen baakáate Jesus dáashe dáasaasak “Hinné David is ílannee koóm dáashe balasáasak baawihkammáatuuk.” huum hileen bachéesh iikukkák baa hilíkalatchessuuk. ¹⁶Jesus hinné báxxuuk. “Eek baakáateesh baa shíío díikukku?” “Eeh.” hek Jesus.

“Baawaalaáchim Baaxpéesh dáamnuuleetax sáapa?
Hilíasheek buh.

“Baachilaxché dak baakáate dak koóulahtaa dáashe
dáasaashiohmaachik.””

¹⁷Kalakoon Bethany kuss chissáak ko óotchia koon xapík.

Jesus balapáalim dásshusheesh

¹⁸Chilaákkussee Jesus chilaák Jerusalem kuss chishíilak héelapko alíishik. ¹⁹Jesus an dée koon buluhpía áapbishim íkaak déela híik. Heehtaa buluhpáleetak baláape kuttách hámmishik. Heem hinna buluhpía kuss iláak dásshusak “Kal iilúuuppee buluhpé apáannaaleetdihmaachik.” helak kalakoon al akúkaa húuleettaa hinna baléesh al íkuuan uutáak chóosak daachík. ²⁰Akáxphawassdaaweesh iikukkák íkuulak chilásak hilíashiiok. “Shóotdaak ii eek baléesh kookaásheen chóosak shée?” huuk. ²¹Heelak Jesus hilíasheek. “Ala koottáhile dii baachiweéwiiluk. Akbaatatdía dáhkalattuulak dalásduupassuulak hinna awaxaawé kuss diláak “Díhchi báaxxiak dáak eek biliséé díhch awúuass shíchih.” duulak koótitchikaatiihmaachik. ²²Shóon Akbaatatdía kuss dáhchiwakaak baam dakáaluulak baa dáhkalatchekaasuulak hinna baa dakáaluua Akbaatatdía díalakuihmaachik.”

sapéen an baatcháache Jesus ii díahchelak

²³ Jesus alachiwakáauashbaakkussahkeesh kuhtée hiiák baa baachimmíhchelak akchiwakíiwacheeitchikaasheesh dak baaisáate dak diíáhak kuss hilíashiiok. “Hileen baa díalee díilaa díalaa xuh sapéen an baaxpée ii dii díahche?” huum ²⁴ bakálaa díak hilíasheek. “Biichihkáa baa hawátkaateem bíh dii baawáxxuulak bakálaa díaluulak hilaa sapéen bii hilíachehchelak bíh dii baachiweéwiiluk. ²⁵ John an baa bilihpíhcheesh Akbaatatdía kon díahche? Ta xuh bilaxpáake kon díahkuu?” hem íin bach kusséesh bach aashtátak áaahkuuan hilíashiiak “Sáakbaawiawuu? “Akbaatatdía kon John an baa hiléesh díahchek.” buulak hilíasheehmaachik. “Kootdák sáapii John an dii chiwaáush dáhkalatchessuu?” ²⁶ “Heeht “Bilaxpáake John baa an día kon díahkuu.” buulak John Akbaatatdía akiláakuua ko hawéesh hileen bilaxpáakahkaasheesh kalátchekaasuum baa iháateem díoom baliatak baachiláauk.” huuk. ²⁷ Heem háaksee hilíashiiok. “Bakálee díawaawiawuum ammuúletak. Sapéen díahchelak balee alaaxták.” huum. “Kootdák sapéen baa an díawee bii díahchelak bíh dii baachiweéssuuk.”

bachéesh dak dáakbachee iilápuuash dak

²⁸ Hinné dasshihtaataáalah. Bacheelák dáakiisaakshe dúupkaashdak kalakoon déela hinna dáakeesh hawátam kuss ilaak hilíasheek. “Balaakáa hinna baapé dáak daxpitchéeishtásshe al apáanmuuash koon baa hilikáweh.” helak. ²⁹ “Baaleetak.” haak daachían daáskulussaak déek. ³⁰ Hinna bachéesh dáake hawáteesh déela hiiák kúh kuss sheék. “Eeh. Kooták.” haáhihtaa déessaataahilik. ³¹⁻³² Hileen ak bach akúpeesh shóokee kon iilápxe ammaa sheé día?” hek Jesus. “Basséesh koók.” huum hileen bilaxpáakeesh kalakoon hilíasheek. “Ala koottáhile dii baachiweéwiiluk. John húula baa ala kootúum dii chiwaáum bálee ii baakakíiwishdiao akkulutchéesh dak bíoom akihchiwaalúttuuash dak hinna John kaláttuum iiluk Akbaatatdía is bilaxpáake héeleenmioo koochihkáa díiolak díiluh dalaáulak dii háakiohmaachik. Diiluk íwahkooteesh kal alákaaitchiluuhtaa it kootáa díhkulusshiissaak baa dáhkalatchessaataahiluuk.

alatshíash dak ak hawasséehcheesh dak

³³“Hinné kala chii baleiichiweém ii baa xíassaahchek. Bacheelák is awé koon daxpitcheeishtásshe ko awuússiak alahawassíkuulak chínnaak koon baa íasseehchewiak áaxxee binnaxchilák koon baáchuuwilaxxee díahchewiak. Deéla bilaxpáakuulak is datshíash hawasséehkaak ik déela iiaxúa hawass déek. ³⁴Deéla daxpitcheeishtásshe kal óosak ala kuluttúua it hiissáa ishkawáashim déehkaak hinna baaapáaliiosh an baaláhke kulutcháhechek. ³⁵Hileen is awé ak hawasséesh hileen ishkawáasheesh hawátdak dappeetáahilak hawátdak dappiák hawátdak biiá ii xíhchichihkaak dappiók. ³⁶Heelak kala chii ishkawáashe iihammisáaulak kuss déehchelelak hileén iischiisáa hawátuum ala kootúuash kúh kootúuk. ³⁷Aaleéla hinna bachéesh dáakbachee kúh kan déehchem “Balaakbacheé kuk chikittaawakúoh.” hek. ³⁸Heelak hileen is datshíia ak hawasséesh hinna dáakeesh húum íkaak bat shéess iláak hilíashiiok. “Hinné dáakbachee koóm hinna awé ak eé koóihmaachim baappiíolak ammaa baaláhke xaxúa kan bílun beéwohmaachik.” haak ³⁹kalakoon hinna dáakeesh kukaaaaxpák dúttak alatshíash koon awéelass shítak dappiíahuuk.” ⁴⁰Kalakoon Jesus hilíasheek. “Shóon hinna alatshíash ak éesh huulák hileen ak hawasséesh shóocheeihm diliatuu?” hem ⁴¹ak iikukkóosh hilíashiiok. “Hileen ak baa kxawíihileesh dappeéhkaak baa ihéem ko hawasséehchem ala kuluttúua al íkuxxee hiilák ammaa apáale an baaláhke kukúohmaachik.” huuk. ⁴²Kalakoon Jesus hilíasheek. “Baawaalaáchim Baaxpéesh awuuá an daámmuuash dáhkalaaxtuu?

“Ak awaasúlioom baáhpam ii díawiassuuash Akbaatatdía kuk kootáa hinna baáhpe ii baa hilikaáashim ak baa báakuss dúuxaasheesh koók.

Hinné Akbaatatdía kon díash baa baatcháache baa iíschisaaleetam awákuuk.” huuk.

⁴³Ii díiluss íwahkoosheewee hinné dii baachiweewiáwuuk. “Akbaatatdía an dii baa áatchiluuash kulutták bilaxpáakuum kuk Akbaatatdía chikittaakuuák ak baa hilakúuash ko kuúihmaachik. ⁴⁴Bilaxpáakeem ko baáhpeesh áakass ámnitdak axúa hawass ilússhishshihhimaachik.

Haak ko baáhpeesh bilaxpáakeem áakass xapdák daxsháxshishiihmaachik.”

⁴⁵ Akchiwakíiwacheeitchikaasheesh dak Pharisees kooté dak hileen baleiichiwaáum iikukkák ala kootúua ko ii iichiweém éhkaak ⁴⁶ dúttak daxchiwíoohtaa hileen bilaxpáake al ahóosh “Jesus Akbaatatdía akiláakuuash ko hawák.” hiliatum chiláauk.

Jesus balewacháxpuum ii baa xíassaahcheesh

22 ¹⁻² Jesus koóm kala chii Akbaatatdía an baa hawassée ii baa xíassaahkaak hilíasheek. “Hawáttaa bacheeítchikaashdak koolák dáakbachee uáwishbialak baa baa duushítcheehchewiak. ³ Deéla kan baa ákkuuwim hinna bacheeítchikaasheesh ishkawáashe déehkaak ammaa kusséesh kala húuhchehchelem duúwiassuuk. ⁴ Kala chii ishkawáashe iháaum déehkaak kuss hilíasheek. “Ammah bahkusséesh hinné chiwáalah. “Kal óosshee kala koowík. Apúuwatbisuum dak bishéechiinnaakuum ilápkaassuuash dak kan dappiiák óosshee kal ákkuuwiiom kan dii awóoluuk.”” helem ⁵ hileen ammaa kusséesh ak dasshihtaátdeetak ii íkuxxache ammaa hilúuash ko ískussuuk is datsáau dak is anmaaiiwaaiáschiluuu dak. ⁶ Ammaa kussée ihée hinna bacheeítcheesh ishkawáasheesh ham dúttak ilikkákkaahilak dappiiók. ⁷ Hinna bacheeítcheesh kan daaskawáak is akíssatdeesh déehchelak deéla ak bilitchilappéesh haawéetaahilak awaasúalaho ala koolúuash aláxiiak baa haawéetaahilihchelak kootúuk. ⁸ Hinna bacheeítcheesh ishkawáashe kuss iláak “Kal óosshee koowák kan baa awóoluuh ammaa bahkusséesh anníhiissuuk. ⁹ Dáalah. Ashhéelass dáak bilaxpáakalalakuua kussáak aaluúalah.” helak ¹⁰ hileen ishkawáasheesh deéla kootúuk. Bilaxpáakshooteht kussúulak haw íttak hawá kxawáauk. Heem hinna ashéesh isáakaashihtaa ishkawuuá flutchikiik.” ¹¹ Hinna bacheeítcheesh húula ak baa duushéesh chichíkaawiak ala koolúua biléennelak baa héeleen bacheelák baaaxúassee iháataatdak íkaak ¹² hinna bachéesh hiiák “Ala hiláa an díhkulutche annawéessaak kootáa shóohtaa bínnalik bah.” helak bachéesh ammaa sheéleetak. ¹³ Heem hinna bacheeítchikaasheesh ishkawáashe chiwaák “Hinna bacheé dúttak hawass daxtúua ii shéehilak awéelass shítak

awateé déehkaalah. Heelak ala chihpashé koon awéelass shítuulak íiwuua baatcháattaak ii íichilapaxiohmaachik.”” hek Jesus. ¹⁴Kalakoon Jesus hilíasheek. “Akbaatatdía bilaxpáake ahúm kussáahaa hileen ak húua kooshtakáatak.” hek.

Bálee al ii baakakíiwishdiao baa ala kootá?

¹⁵Pharisees kootéesh bat díiak Jesus al ilíia baa iháatchehchewiak ko ii aliitchíiluuk. ¹⁶Heem is dáalaatuush ham áappaa Herod is dáalaacheesh kúh hám déehkaak hilíasheehkuuk. “Jesus dii bilaxpáaktaahilim éwahkaak baa ala koottáhileesh Akbaatatdía al ilíia kuhtáakaattaa balee baánnilaalakum kúh éwahkuuk. Dii áaxxee bilaxpáake ala kootúua ii díhchi baailíshelaassaa kootáa baa baánnilaak dáakahkuik. ¹⁷Heem balee baánnilaawilikkuuh. Kootdák dik dalásshoota?” haak ““Romans is bacheeítchiwaakkussahkuuash Jews biiluk bálee kuss ii balee ihchi baakakíiwishdiahcheesh annawík.” diliachi? Kootáa baa kalátchessaak Jew kootássaak.” huuk. ¹⁸Hileen bacheésh batshúak Jesus kúawialom ehkaáhak kuss hilíasheek. “Disákkupeeisauk. Sáapii bii ala chúass aalalíwialuu? ¹⁹Bálee ii baakakíiwishdialuua bálaauuwateem bii íkaahkaalah.” hem hawátam aaluúla Jesus íkaahkuuk. ²⁰Heem hilíasheek. “Hinné sapée axuawaalaáchi? Sapée dáashi?” hem. ²¹“Caesarsh koók.” huum “Kootdák Caesarsh baa an baaláhke kukák Akbaatatdía kúh baa an baaláhke kukáalah.” hek. ²²Hileen bilaxpáakeesh iikukkák chilásak kalakoon daáuk.

Bilaxpáake súut píishchiisaa Akbaatatdía kaka chiléhchei?

²³Saducees kootéesh “Bilaxpáake súut píishchiisaa Akbaatatdía kaka chiléhchessuum kan baa hámneetuuk.” hiliatuuk. Ko baapé hám dúula Jesus díiak chilasshihchiwíak baa báxxak ²⁴hilíashiiok. “Jesus hinné balee chiweeítchiiawilikkuuh. Moses hilíasheek. “Bachéem uáwishim dáakuuleettaa sheelák akúpe hawáteem úakkuleelak dáakuuwishdak akúpam shéesh hileen baakáateesh ko iiwishíakuuk.” ²⁵Balee héeleen bacheé ak bach akúpe iisáhpoolak héele baa isée uáwisak kalakoon dáakuuleettaa shéem akúpe hawátam úakkuleek

huuk. ²⁶Heelelak ala kooté akúpeesh ii piishiléesh dak ii dáawiiash dak hileén ihkukoóliia ak bach akúpe iisáhpuoosh háaksee iixaxuatáahile hinna bíash hawátattachiia áxpuum dáakuuleettaa xaxúia súuk huuk. ²⁷Háaksee hinna bíash kúh shéek huuk. ²⁸Kalakoon hileen Sadducees Jesus baa báxxak “Kootdák ak shée kaka bilaxpáakuulak shóokee ko áxpak he? hinna bíash. Chichéhkaah ak bach akúpe iisáhpuakaasuum hinna bíash hawátattachiia áxpúuash.” ²⁹Kalakoon Jesus bakálee díak hilíashheek. “Eek baa sheelúua iháatduuk. Ii kootéesh Baawaalaáchim Baaxpéesh awuuá an baalaácheesh annámnaalaaxtuuk. Haak kúh Akbaatatdía an baatcháachkaashe dáalaaxtuuk. ³⁰Koottannák bilaxpáake ak shéesh kaka chilúulak bilaxpáakiaxpawishe ko kala kootíohmaachik. Baaiiwaakoochihtéesh kuhtée ak bach áxpaleetiihmaachik. ³¹Haak bilaxpáake kaka chilúu xuh shóotdak dii baachiweéitchiwaawalakbiiluk. Baawaalaáchim Baaxpéesh awúuan Akbaatatdía an dii chiwéesh it dáamnuuleetax sáapa? Hilíashheek. ³²“Abraham is Akbaatatdía dak Isaac is Akbaatatdía dak Jacob is Akbaatatdía dak it bíik.” Ak bilaxpáake kuttách ko is Akbaatatdíoom éwahkuuk. Heem bilaxpáake súuhtaa iixaxúia an bilaxpáakuua ii baa koochihtúum is Akbaatatdíoo it koók.” Hek Jesus. ³³Heelak bilaxpáakahkaasheesh hinna Jesus ilíash iikukkúulak ammaa baachimmíhche chilásuuk.

baleilíipilake kala héele baa iíschiiisaaleeteesh

³⁴Jesus hileen Sadducees kootéesh dúukaakawim baa aashtátak aliilúuleetam kalakoon Pharisees kooté iikukkák bach iiwátxaak deéla Jesus dííok. ³⁵Héeleen hawátam baleilíiaakaxpisse ak éhchekaasheesh Jesus chilasshihchiwíak baa báxxak. ³⁶“Jesus balee baánnilaawilikkuuh. Akbaatatdía ammaa íkuchkuum díawilikkuuash kala héele baa iíschiiisaaleete shóokee koó?” hem ³⁷bakálee díak hilíashheek.

“Dís Akbaatatdía kusseé daláse dak an dii
bilaxpáakeesh dak al ii baa dáasshihcheesh
dak xaxúia ii aláchissihilak kala koók.”

³⁸Iwak bassáakaashe koók. Kala héele baatcháachkaasheesh koók. ³⁹Piissihilée kúh kala kooták.

“An díhch aláchissheesh aláxpíilaasshiia kúh kootáakuuh.”

⁴⁰Kala héele baatcháache hileen dúupta koóum baleilíiaakaxpissee dak Akbaatatdía akiláakuua al iláaush dak an baalaátuuash an duúo koók.”

**Akhuuwíash Awóonmakaash David
ichíssaaanee ko hamnák**

⁴¹Hileen Pharisees kootéesh it iiwátxaaahkuum Jesus koóm baa báxxuk. ⁴²HilíashEEK. ““Akhuuwíash Awóonmakaash sapée is ílannee ko kukaa húuihmaachik.” diliatuu?” hem hilíashiiok. “Bacheeítchikaashe David is ílannee ko hawák.” huum ⁴³⁻⁴⁵kuss hilíashEEK. “Kooták. Heehtaa ichíssaaanee ko hawáhtaa duuash kuttách kootássaak. Kúh Akhuuwíash Axxiilaaché koók. Ii éwahkuuash David iiaxúa Baleiláaxbaaxpee ii iláak éek dáasaasak “Baxxiilaaché” heik. Baapím hilíashEEK. “Akbaatatdía koóm Baxxiilaachéesh kuss hilíashEEK.

“Húuh. Al ámmaache balapáko dii awáatbahchewiawaak.

Dís koochíia xaxúa dítbuaa biaxséen bulusáawalakdak koon ihch aliilúuleetak kaáohmaachik.””

⁴⁶Heelak Jesus kuss ammaa shíioleetak kalakoon ko baapé koon akússeesh bilaxpáake alaxaxák kan baa báxxuwiassuuk.

Díhch íassiaalah. Aaláa dii iháass aaliíoh.

23 Jesus hileen bilaxpáakahkaasheesh dak akáxpawasdaaweesh dak kuss iláak hilíashEEK. ²“Baleilíiaakaxpissee ak éhchekaashe dak Pharisees kooté dak baleilíiaakaxpissee awuuá an baalaátuuash ak chiweéilush daache íluttatuuk. ³Heem baa an dii chiwaáu baa an dii díahkuua xaxúa díalah. Heehtaa diiluk ammaa an díoosh koochéessalah. Ammaa ii dii baálilaauiiluk koochéessuuk. ⁴Bilaxpáake bale baa íkuchkuum baalúukaasuum ahníoosh ko díahkaak iiluk baa ialichkáttaht díassaak kuxshiwíassuuk.

⁵Hileen baleilíiaakaxpissee ak éhchekaashe dak Pharisees kooté dak baa sáapannioo al íkaalituua ko ii díook. Akbaatatdía al ilíia baalaátak ísshikaatdiak axxfío kussíiak áaluua iláhchisko kúh kooták iíttaashteeo assahké koon annappíia kúh háhchakaassuuash ii ihch iiláxiik ak baaxpaalítdelelok. ⁶Bilaxpaakkuluuáhi xuh

baa baa duushítcheehkuu
xuh alachiwakáauasheet
biléluut balealawáache
ii chikittúuash koon
awáachihkuulak hiliachiiluk.

7Haak anmaaíaschiluaa
koon bilaxpáake dáasaasak
“Rabbi shóotaachi?” huut
kan baa isítchiio koók.

8Heehtaa diiluk díixaxua bat
dakúpuum ak dii baálilaa
dak dís bacheeítchikaasuaa
dak hawátkaatak. Heem dii
héeluaa hawáteem “Rabbi”

haak ii dii dáasaashbiolak díahchessaalah. 9Hinna awé
áake sapélahtaa dáasaasak “Baksée” hessaalah. Dáksaau
Akbaatatdía kuttáchim Baaiiwaakoochihtéesh koolák.

10Akbaatatdía koóm Akhuuwíash Alóonnakaaush dís
bacheeítchikaasuaa kóosh dii héelass húuhchek. Kuttáchkaat
kala ko písshe dáalah. Heem dii héeluaa hawáteem
“bas bacheeítchikaasuaa” haak ii dii dáasaashbiolak
koochéhchessaalah. 11Dii héeleen ak baatcháatdewiash
koochiik baa ishkawáashdelak koók. 12Bilaxpáakeem ak
baatcháatdaak ii báakaatdewialak chiwakálaa Akbaatatdía
háakahkaak ammaa hámneettaahile aahíiimaachik.
Heelak ak cheeshdeesh kuk Akbaatatdía báaxxiak
chikittaakuukaáshiihmaachik.”

Matthew 23:5

Disákkupeeo tak baa baatcheeshdíalaaliiluwík.

13Tak baa baatcheeshdíalaaliiluwík baleilíiaakaxpissee
ak éhchekaasheesh dak Pharisees dak. Ammaa al
iháatdialuuash díiluh dishóocheeluuk. Disákkupeeo
ii Akbaatatdía an baa hawasséesh biláa dáhchissuuk.
Díinnaxuoo díiluh bínnaanmialaassaak kootáa ak
biléenmiash ishóochiss dáashpak an biléenneetduuk.
14Tak baa baatcheeshdíalaaliiluwík baleilíiaakaxpissee
ak éhchekaasheesh dak Pharisees dak. Disákkupeeo
ii akbíasshe kuss dii batshúak kúalaak ko ii baa aú
dilútchiiluk. Haak kalakoon dáhchiwakaaut díhch iiláxiilaak

shíakaashdaaletdelelaak bilaxpáake dii ikaáhuut ko ii kooádaailuk. Baapém baa bakálee an díhch iáxxolahkuua baatcháachkaashe akúkussahkee dalílohmaachik.

¹⁵Tak baa baatcheeshdíalaaliiluwík baleilíiaakaxpissée ak éhchekaasheesh dak Pharisees dak. Disákkupeeo ii awé áake kootáataahilia daláak bilaxpáakhawatkaatdaht Jews an baa kaláttuua kootúulak diliatuuk. Báheelia an dáhkuxshe kalako ii Bilée Isée ko kuss déelahkuum dáalaaxtuuk. Díiluh ko kuss daléelohmaachik.

¹⁶Tak baa baatcheeshdíalaaliiluwík díshuuleete ko kala kooták kootáa baa baa alóowiialaaleetdelelaak hilíashheeluuk. “Bilaxpáakeem baa ihch ímmitiiaak alachiwakáauashbaakkussahkeesh ii díalak al ilíiash baa hámneetak. Heehta bilaxpáakeem ihchi baa ímmitiiaak úuwatshiilim alachiwakáauashbaakkussahke ishkwáúualeesh ii díalak kuk kal ihch alíinneetam al ilíiash díaihmaachik.”

¹⁷Díshuuleetak kootáa baa élahkuuleetak. Hileén shóokee ko “Baatchaatéek.” diliatuu? Hinna úuwatshiile koó xuh hinna alachiwakáauashbaakkussahkeesh eek úuwatshiile ii baaxpéesh koó? ¹⁸Heem diiluk hilíashheeluuk. “Bilaxpáakeem baaiihulishoopbaaxpáam Akbaatatdía ammaakuuá an dúusaaush ii ihchi baa ímmiteelak al ilíiash baa hámneetak. Heehta bilaxpáakeem hinna baaiihulishoopbaaxpéesh áakeen ammaakuuwíooosh ii ihchi baa ímmiteelak ii ihchi daxchím ihch alíinneetam al ilíiash díaihmaachik.” ¹⁹Dii baa baaláaxuuk. Bilaxpáakeen díshuuleetak. Hileén shóokee ko “Baatchaatéek.” diliatuu? Hinna Akbaatatdía ammaakuúosh kuttátdak koó xuh hinna baaiihulishoopbaaxpáam dúusaaush ii baaxpéesh koó? ²⁰Heem bilaxpáakeem hinna baaiihulishoopbaaxpéesh ihchi baa ímmitiialak kukkan kooták baatách xaxúa áakeeleesh áappaa ii díaihmaachik. ²¹Haak kúh bilaxpáakeem ihchi baa ímmitiialak alachiwakáauashbaakkussahkeesh ii díalak Akbaatatdía ala kooléesh koóm kúh áappaa ii díaihmaachik. ²²Heem bilaxpáakeem baa ihch ímmitiialak Baaiiwaakoochihtéesh ii díalak al awáachim is awé kooléesh dak ak áakeen awáacheesh áappaa ii díaihmaachik.

²³Tak baa baatcheeshdíalaaliiluwík baleilíiaakaxpissée ak éhchekaasheesh dak Pharisees dak. Ammaa al

iháatdialuuash dishóocheeluuk. Disákkupeeok. Ii kootéesh dís datshíia hám Akbaatatdía dákuuhtaa baa dalásdeessaak baa dáhkalaaxtalakussaak baa bach kuxxáalahchessaak Akbaatatdía aláchisshissuuk. Hinna ammaa an díaluua ítchik. Heehtaa baa baatchaataáu Akbaatatdía balee díahcheesh dáhkalaaxtassaaliilush daachik. ²⁴Díshtuuleete ko kan dii kala kootúuk. Ii sheewée baa biipaátdeeteht ko ii díhchi baashihchílaak ammaa ala koottáhile díalaaliilush daache kuk díalaassuuk. Kúhmaam bilaxpáakeem bilisshiiwíoolak bilé awuuá baáhpuatkaatbishdak bitáaxiik hila bilisshiiák kalakoon kootáa baalúulaxisshe kuk appéelush ko kan dii kala kootúuk.

²⁵Tak baa baatcheeshdíalaaliiluwík baleilíiaakaxpissee ak éhchekaasheesh dak Pharisees dak. Disákkupeeok. Dís baatiwilisshíio dak deéwiaksaau dak áakaako alísshiiwitchiluhtaa awuuá it shishíak dalásawuuko ala kooté ko kootúum baa deétalachisshikaashe dak dalátaammaatchaache dak ii baa déesh dii ílutchikuuk. ²⁶Pharisee kooté sheeh dístaleetak. Koochihkáa baaté awuúko alíshimnak hila áakaako kúh hoowéetihmaachik.

²⁷Tak baa baatcheeshdíalaaliiluwík baleilíiaakaxpissee ak éhchekaasheesh dak Pharisees dak. Disákkupeeo ii anmaalúusaau awéelako chíatkaattaak al awákuua íttaachiiluhtaa ishkawuúko bilisshée hulé ílutchike ii kootáa baa púalitdaalinneiluash ko kan dii kala kootúum ko ii dii baa ashítuuk. ²⁸Heem bilaxpáake an dii íkuua dii bilaxpáaktaahilaacheetahtaa ala koottáhile disákkupeek dii batshúak kootáa baa kxawíia ko disítchiluuk.”

²⁹“Tak baa baatcheeshdíalaaliiluwík baleilíiaakaxpissee ak éhchekaasheesh dak Pharisees dak. Disákkupeeo ii eek Akbaatatdía ak iláakuuash dak baa tátchikaatak ak baa annawéesh dak annúusaau ii xíassee díalaalakak dáhkulushpiak kalakoon ³⁰hilíasheeluuk. “Bas baaxaalíoo bassée ak hileeléesh an bilaxpáakuuash biiluk balee kootássaam baaleetdak koottaléesh Akbaatatdía akiláakuuash an dappíosh balee koonnák biiluk átbeessaawohmaachik.”

³¹Hileen “bassée ak hileeléesh” duuash Akbaatatdía akiláakuuash ak dappéesh ichíssaannaau díiluk. Heem hinna baa sheelúua kal ii díhch áakass dilústuuk.

³²Dís baaxaalíoo kan dii kala kootúum ammaa díoosh diháannohmaachim éwahchek. ³³Baaaxuawishé ko kan dii kala kootúuk. Bilée Isée héelass daléelihmaacheesh shóotdaak an diikuschilachiinmialaalitdeleloo? ³⁴Heem Akbaatatdía akiláakuuash dak bacheéom ak baa éhcheesh dak baleilíiaakaxpissee ak éhchekaashe dak díiluss déewahchewiawaak. Heelak hám baawatbakálee kussáalaak dáappiik hám kúh annáhchiwakaauashe koon dáatchusak awaasúualakuluua shíishiaahe koon alóolapak baatcheeshdaalohmaachik. ³⁵Kalako ii hileen bilaxpáakuum baa kxawíliioolettaa dappiíosh eek Abel huuash kalakoon aa Barachiah huua dáakbachee Zechariah huum iiháake alachiwakáauashbaakkussahkeesh koon baaiihulishoopbaaxpéesh píisheen dáappiíosh díiluss chisaáohmaachim tak baa baatcheeshdíalaaliiluwík. ³⁶Ala koottáahile dii baachiweéwiiluk. Hinna baapé bilaxpáakuum batshúoosh kon dappiíolak ko kala kootám kuhchisaáohmaachim tak baa baatcheeshdífailuwík.

Jesus Jerusalem bilaxpáake al íchishikaashe

³⁷Jerusalem Jerusalem bilaxpáake sheen kuk kala sáapii Akbaatatdía akiláakuuash díiluss déehkuum biiá ii xíhchihtahkaak dáappiio? Akahchiia dii bach aawaák baashchíilisdakaake dáakuua iaxpúua biaxséeliik íasseeiluash ko koótbaawiawaahataa bii koochélahchewialaassaailuk. ³⁸Heetaa hinné éhkaalah. Akbaatatdía alachiwakáauashbaakkussahkeesh íhchish déem aasúua ishkawúuoleetaahak kaáuk. ³⁹Deéla hinné dii baachiweéwiiluk. Bíss hilíasheelaawialuuk. “Akbaatatdía balee héelass húuhkaak baa áatchilahchek. Akhuuwíash Awóonmakaaush hinné koók.” daak íwahkoosheeluulak kalakoon hilaa kala chii bii alákaalohmaachik.

Jesus alachiwakáauashbaakkussahkeesh an baa haammía ii iichiwéesh

24 Jesus alachiwakáauashbaakkussahkeesh kuhtée koon asaanmiak díilak déelem kalakoon akáxpawassdaaweesh duúla díiak hinna alachiwakáauashbaakkussahkeesh dak áaxxee

awaasúuahaache dak kuss óowiiak íkaahkuuk. ²Heehtaa Jesus kuss hilíasheek. “Kooták. Hileen xaxúa alákaak dakaáu ala koottáahile dii baachiweéwiiluk. Baapéem hileen baáhpe an bach áatcheesh hawátkaatdahtaa ala koolé koon daátdeetiihmaachik. Xaxúa éetsaak baachíihmaachik.”

**An baa chúuss déekaashe dak an
díakxawiiawioo dak kootíohmaachik.**

³Deéla Jesus awaxaawím Buluhpashipítkaate (Olives) huush héelahkeen awáatdak akáxpawassdaaweesh íluttach duúla díak baa báxxak hilíashiiok. “Hileen baa ala kootbía shóohtannak kootbíalak balee chiwaawilikkuúh. Baapiiháake dak an dáhchisshiiwialee dak kan baa koosáhtalak ii baa xíassee sáapuuk he?” huush ⁴bakálee díak hilíasheek. “Díhch íassiialah. Aaláa bilaxpáakeem baa iháateem dii chiwaáulak dáhkalatchelolak ii dii kúao. ⁵Bilaxpáake ahóom ak bii dítlelelaak dii díak hilíasheehmaachik. “Akhuuwíash Alóonnakaaush bíik.” haak bilaxpáake ahóom iháass aaleéohmaachik. ⁶Haak kúh bat bachíookoolak kootáa “Bat bachíawiook.” huulak díikukkuulak díhkalaaxtassalah. Hileén kuk kala shóotdahtaa kootíohmaachik. Heeht baapiiháake it hiisséek. ⁷Bilaxpáakshiishiaahe bach iitchúulaak hinne awé áakeen bacheeíttaheesh kúh bat bachíahmaachik. Shóohcheleht baatát baalúuak awé xatáak bilaxpáake ahkaásheem ammaa duusúuleetak alíisuaa ii sáahiohmaachik. ⁸Koottannák bilaxpáake an bale baailísheesh bíam éenneelak an baailíshewasseesh ko kala kootíihmaachik. Heehtaa shóon hileén kootúulak an bahchisshíash áhtakaatam kal élahchelohmaachik. ⁹Heelak dii dúttak dii daxták kalakoon dii díakxawiiiaahkuua aa dii dappeéohmaachik. Baa biipé bíim bilaxpáakkootaa xaxúa ii dii dúupiaohmaachik. ¹⁰Haak ak bii píisshe déesh ahóom an baa kaláttuaa dúusaak bach iiwaafaschiluukoolak bat shéess batshúookoolak kootáa bat dúupiakaashiohmaachik. ¹¹Kalakoon bilaxpáake ahóom Akbaatatdía akiláakuulitdelelaak duúak bilaxpáake ahkaásheem iháass aaleéohmaachik. ¹²Heem hileen bilaxpáake baa kxawíialioosh kannaa baatcháatdak bale baa íchissheesh ítta haámnaaihmaachik. ¹³Heehtaa

dalásatchutdaak dakaáú aa uhpataáhile aalaliíolak kuk Akbaatatdía dii kulustalákuohmaachik. ¹⁴ Akbaatatdía an baa hawassée is baaaliichiweeítcheesh ala koottáahileesh awé kootáa kuluchíshiaa dáak bilaxpáakshiishiaahe iikukkúulak hilaa kan baapiiháake kan daliílohmaachik.” hek Jesus.

baa ashíchem kxawíim baa iíschisaaleettaahileesh

¹⁵(Hilaakée hileen ak dáawe hinné éhchekaasuulak ítchiihmaachik.) “Akbaatatdía akiláakuum Daniel huuash hinné ii ilíim “ak baa kxawíikaassheesh ak baa ashítcheesh bilaxpáakeem íkuulak kaláak kuhchisshíssaaohmaacheesh.” alákaalohmaachik. Hinna baam xawíash alachiwakáauashbaakkussahkeesh ishkawúuan chiikúss Ashishkawuúm Baaxpéesh ishkawúuan iluuák daachíihmaachik. ¹⁶ Heelak Judea ak koon bilaxpáakeesh shichanmishé kuss kalúulak koók. ¹⁷ Ko baapé huulák dáasuaa áakeen dáalitdak dáasuaa biléelak baa deé kulutchiwíassaah. Kootáa dáah. ¹⁸ Haak alatshíia dii koonák dáasuaa kuss chissáak díttashteeaaakaako kulutchiwíassaah. Díhkammissaak kaláah. ¹⁹ Ko baapéesh bíá ak éeliseesh dak dáakuua it ak áatchihkuuash dak tak baa baatcheeshdíailuwík. ²⁰ Baa bípbisak baapéem dakálaaliilush daatdak báalee koó xuh baapchikittúum ko baapé koó xuh koon kootássaalak Akbaatatdía ii kuss chiwakíikaasaalah. ²¹ Ko baapéesh bilaxpáake an baa chúuss daáú baa iíschisaaleettaahiliihmaachik. Baa uhpawassáako kalakoon aa hilaakée kusseé kal iilúupe bilaxpáake hinna awé áakeeluaa an baa chúuss daáú hilátdeetiuhmaachik. ²² Heem hileen baapúum xawíikaashbioosh Akbaatatdía kuluttátak kooshtéihmaachik. Ii koochéé bilaxpáakuum ala chilakappéesh it hawá héeleeliohmaachim koochéessaalak ak ínneettaahiliihmaachik. ²³ Koottannák bilaxpáaksapeelahtaa dii chiwaák “Ikaalah. Eek Akhuuwíash Awóonmakaash hinnéek.” he xuh “Ikaalah. Ii ílakaak.” helak kalátchessaalah. ²⁴ Bacheé shíishiaahe shóoleeht iikusták ak baa iléesh ak koóleetdeleohmaachik. Hawá “Akhuuwíash Alóonnakaash bíík.” huu xuh “Akbaatatdía akiláakuua bíík.” haak ii baa xíassee dak áalammaahile ahníak baa kummíliohmaachik. Akbaatatdía bilaxpáakuum ala chilakappéesh ham koóuhtaa

kúak chilassihchiwiák iháass aaléewiaohmaachik.
²⁵Kalaaxtássaalah. Kal íschiisaa baatách xaxúa dii
 baachiwaáuk. ²⁶Dííluss hilíashiiak. “Bilaxpáakdaakbacheesh
 báakukkoko huuáhim ii ílak awám anneettáhileesh koolák.”
 huulak kuss déessaalah. Haak hilíashiiak “Ílak ishkawúuan
 iaxuák.” huulak kalátchessaalah. ²⁷Iwak ii sheewée anmílasiia
 koon kalíhchiit ala sáashiia anmíliiwaxpe kuhtée ak koolé
 koóuhtaa íkaailuk. Bilaxpáakdaakbacheesh shóon báakukkoko
 kala chii huulák íwak kuk kala koottáhilihmaachik.
²⁸Hileen xaxúa kootúulak an bahchissíiash al áhtakaate
 kal élahchelohmaachik. Haak kúh hilíatak. Bilissheet
 koon baachít iaxxiipié ala koolúua diíahiilush ko kala
 kootíhmaachik.”

Bilaxpáakdaakbacheesh kala chii ala huuwía

²⁹“Aaleéla koottannák baa baalúukaashbiash koowaáhnak
 kala kookaásheen áxxaashe chihpashíihmaatak bilítaachiia
 kúh kala sáashiissaihmaachik. Ihké kúh awáxe koon
 xapáhiohmaachik. Báakukko baa ala kooléesh ala xatáu
 iháatíohmaachik. ³⁰Heelolak koottannák bilaxpáakkootaa
 awé áake ak kooléesh iixaxúa Bilaxpáakdaakbacheesh
 awáxe koon kal íkaaohmaachik. Ahpaaxbaatcháache áakeen
 huulák an baaxpée dak ala sáashiiwaaxpeesh dak kan
 íkaak bacheeítchikaashim éhkaak ko ii íiwaak ii iisássee
 ammaa ala kootbía alaaxtíohmaachik. ³¹Heelak iikóoshe
 alásaasaleetbaak ko ii bas bilaxpáakiaxpawisheesh báasak
 déehkaak awé áake kootáataahilia ala chilakappéesh xaxúa
 bach aahíhchewihmaachik.”

Jesus balapáale áape ii baa xíassaahchek.

³²Kalakoon Jesus hilíasheek. “Balapáale al apáaluua ii baa
 xíassaahchek. Baláape kal asáak apáaluut bíawakshe kan
 bítaahiluum elahkaáhiiluk. ³³Kúh hileen baa ala kootbíash
 kootúulak an boowiáwee kala hiitáhile élahchelohmaachik.
³⁴Hinné dii baachiweéwiiluk. Ala koottáhile koók. Jews
 bilaxpáake ham it sheessáu hileen baa ala kootbíash ii
 biichiwéesh xaxúa kootíohmaachik. ³⁵Hinna awáxe dak hinna
 awé dak kuk ii baa koochihtássaaohmaachik. Heehtaa an
 balíia koottáhilak ii baa koochihtúum ala kulusshíleetak.”

Bilaxpáakdaakbacheesh ala chishshíwía alaaxtúuk.

36 “Ko baapé dak baleanníle dak ala kootbía ak éhcheleetak. Bilaxpáakiaxpawishe dak Akbaatatdía dáakbacheesh koóuhtaa alaaxtúuk. Biilápxe ak éhche kuttáchik. 37 Bilaxpáakdaakbacheesh baapéem báakukko koon chishshíwía dáalaaxtuuk. Noah huuash an bilaxpáake koottalée ala kootúuash kala chii ko kootíhmaachik. 38 Baapanmasshipúum it bilíhuusseesh koottaléesh baa duusák baa issheeák bach áxpaa huaa aa Noahsh báashee isáakaashim díash dahpím 39 heelom bilíhuuak bilaxpáake xaxúa baa daáskootassaalom bilalaalaáuk. Bilaxpáakdaakbacheesh chishshílak kúh kala koottáhilihmaachik. 40 Koottannák bacheé iilápkaasuam alatshíia koon baa hilúulak hawáteem kulutták hawáte kuk íhchish déeihmaachik. 41 Ko baapé bía iilápkaasuam baaxawuá sapíiolak hawáteem kulutták hawáte kuk íhchish déeihmaachik. 42 Heem baa íassiiak díhch áakhiiialah. Dáxxiilaatuua ala chishshíwía dáalaaxtuuk. 43 Hinné éhkaalah. Ootchia héelapeen akbaataaléem awaasúum biléelak baa ataannák hinna ak eé baaleetdak ala huuwía éhchelak aasúua koon daaták baa íassiiak baa ataalíhchessaaihmaachik. 44 Heem díiluh díhch áakdiiak baa óolak káalah. “Bilaxpáakdaakbacheesh kala húussaak.” diliatdolak koon dii áakasheehmaachik.” hek Jesus.

**baa ishkawáasuum bilaxpáaktaahileesh
dak isakkupéesh dak**

45-47 Jesus hilíasheek. “Baa ishkawáasheem ii biichiweéwiik. Is bacheeítche alíhkasshe hawasséehcheesh baaptatchée baa an díaish daache xaxúa díak baa ishkawáashe hawéeseesh an baa hilúua íassiak baa duushíhkaak íkaakuulak hiliachik. Ala koottáhile dii baachiweéwiiluk. Is bacheeítche hawass déelahtaa hinne baa ishkawáasheesh baa táttak baa éhchelak ammaa díahkuua kuhtáakaattaa díak ítchiiak kootáa annawéeik. Hinna baa ishkawáasheesh baa íkaalaatdeetak baa ihkúanneetdak ko ii an daásitcheesh óhchikaapiihmaachik shóon is bacheeítcheesh chishíilak. Haak kootáa ammaa éesh xaxuatáhile hinna ishkawáasheesh kukák hawasséehcheihmaachik. 48 Baaleettaa hinna ishkawáashbacheeítcheesh koóm batshúalal baa dasshihták “Bas bacheeítche shía kuússaaihmaachik.” hiliatdak 49 kalakoon hileen ishkawáasheesh hawéese diták baatcheeshkaássaak kootáa ak baa ishshité ko áxpak baa duusák baa ishshíik. 50 Heelak is bacheeítche ala kuuwía baapé dak baleanníile dak alaaxtám baakoon baa daásduupassaalelak kalakoon alaaxtíia áakasheehmaachik. 51 Kalakoon hinna baa ishkawáashbacheeítcheesh dashpák datchúshkaashihkaak ishshíalal ak baa isakkupéekaashe kuss déehchelak héeleen áxpak koon iiwuuu baatcháattaak daaskawíia ii íio bat chilaxchíaxaahiohmaachik.

bíakalishtakaate iipilakúuash

25 Kalakoon Jesus baleiichiweé iháam chiwáak Akbaatatdía koottannák an baa hawasséewiash ii xíassaahchewiak. “Ootchiam anmacháxpawioo koóm bíakalishtakaate iipilakúulak is biláakisshiihbisuuu kulaák akuáwishbiash ólak ammaa díahkuua díawiook. 2 Hileen bíakalishtakaateesh iichiaxxúulak baa dassihchitáhiluulak iichiaxxúulak kootáassuuk. 3 Hileen bíakalishtakaateesh ak baa dassihchíleeteesh is biláakisheesh biláakisshitalee al akúkee kulaáleettaa daáuk. 4 Heettaa hileen ak baa dassihchitáhileesh kuk biláakisshitalee ísshiliak aalaáuk. 5 Ak uáwishbiash hússee kala shíalal hileen

bíakalishtakaateesh iháwaahak kaáuk. ⁶Ootchia kala kuá híim sapéelak hiisáa iláak. “Ak uáwishbiash kala húuk. Kan daáwaalah.” huulak ⁷hileen bíakalishtakaateesh iluualáwak is biláakissuua ákkuuwiiolak ⁸hileen hawátuum biláakisshitalee al akúkaaleeteesh áxpuaa kuss hilíashiiok. “Bas biláakisshitalaau kala haammíak daáu hám bilikkuuáalah.” huum ⁹“Baaleetak.” huuk hileen ak baa dassihchitáahiluush koóulak “Biláakisshitalee bihch íkuxxaatbaak aawuúom dii awáxpak ii díawuulak aaláa bíiluh kan balee baa hilahpíih. Dáak hám íaschilaalah.” huulak kootúuk. ¹⁰Hinna daáush kalakoon akuáwishbiash kala húuk. Heem hileen ak baa ákkuuweesh alápasshiss dáak dífiwak kalakoon áxpak dáak an baa baa duushítcheehchewioosh biléluulak píishko bilía chissák chichúttuuk. ¹¹Hinna hilíateesh hileen ak baa íaschinneesh bilía díiak hilíashiiok. “Bíiluh balee biléelihkaawilikkuuh.” huulak ¹²ishkawúuan ak koolé bakálee díak hilíashiek. “Ala koottáahile hinné koók. Dii sapéelak dii baalaaxták dii bii baaláhkassuuk.” hek.” haak ¹³kalakoon Jesus ak iikukkóosh kuss hilíashiek. “Díhch íassiiak díhch áakdiiaalah. Shía xuh sasdák ko baapé dak baleanniíle dak Bilaxpáakdaakbacheesh ala huuwía dáalaaxtatahílik.” hek.

baa ishkawáashe iiláwiiosh

¹⁴Kalakoon Jesus baleichiweém iháam chiweék. “Kúmmaam bacheelák awatéess déewialak ko kala kootíihmaachik. Koochihk ishkawáasheesh iláak ammaa éesh xaxúa dúmmatak hawasséehchek. ¹⁵Heelak ammaa áakaawatua ko kukúk. Hileen bachéesh hawátdak is bálee hámmishtaahinnak kukák iháalak kuk an bálaakuko doosaléelak deéla ii háakkaashe an bálaakuko kooshtakáatak kalakoon hawass déewiash déek. ¹⁶Heelak hinna hawátam bálee hámmishtaahilim kukúuash ii díaitcheelak kak áxpíhchek. ¹⁷Heelak iháam an bálaakuuosh doosaléesh kúh ii díaitcheelak kak áxpíhchek. ¹⁸Deéla hinné kala héele kooshtakáatkuuash ko bálee aaléela awé chikaák awuússiiak íaxua díak. ¹⁹Hinna ak hawass déesh daachían kuulák ishkawáashe an bálaakuuash chichíkaawiak. ²⁰Hinna baa ishkawáasheesh bálee hámmishtaahilim kuúosh hinna bálee ala kak áxpíhcheesh ooák íkaahkaak

hilíásheek. “Ikaah. Dís bálee bii hawasséelahcheesh áatche ii áxpiwahkaawalakuk.” hem ²¹kalakoon is bacheeítche hilíásheek. “Itchikaashdaak. Dii bacheé baatcháachik. Ammaa baaláhkukoosh ahússaahaa hawassáalaaitchilaam ammaa hawassáalee áxpiwahchewiik. Balasúua ítchim huuák bii áxpalahkak bii áxpak baaláhkammaachih.” hek. ²²Hinna baa ishkwáasheesh bálee doosaléelichim kúuash kúh huuák hilíásheek. “Ikaah. Dís bálee bii hawasséelahcheesh áatche ii áxpiwahkaawalakuk.” hem ²³kalakoon is bacheeítche hilíásheek. “Itchikaashdaak. Dii bacheé baatcháachik. Ammaa baaláhkukoosh ahússaahaa hawassáalaaitchilaam ammaa hawassáalee áxpiwahchewiik. Balasúua ítchim huuák bii áxpalahkak bii áxpak baaláhkammaachih.” hek. ²⁴Deéla hinna baa ishkwáasheesh bálee kooshtakáateesh kuúosh kúh huuák hilíásheek. “Dii éwahchem dii baatahtám kootáa baa dáhchilaschileetak baa ihée an bálaaliak ammaa aalakkatúuash baa dáhkulushpiak dilúttak an baaliiláhkasseet baaláhkaleeik. ²⁵Hinna íwahkooteesh dís bálee xapíiwaawiawee ko baachilíim aawaaléela aawaaxuák. Heem hinnéek dís bálee.” hem ²⁶kuss hilíásheek. ““Bii élahchem bii baatahtám kootáa baa bahchilaschíleetak baa ihée an bálaaliak ammaa aalakkatúuash baa bahkulushpiák bulutták an baawiiláhkasseet baaláhkaweeik.” deesh díishihtisaak dii baa ishkwáashxawiik. ²⁷Baaletdak bas bálee bálaashe ishkwuússaalaalak ihch áxpihcheihmaachik. Heelak bakkulák bas bálee hammiséehmaachik.” haak ²⁸“Iak bálee kulutták bashkwáashe bálee ala kak áxpihche héele ahóosh kuuáalah. ²⁹Bilaxpáakeem ammaa kuúosh ii díaitcheelak áatche áxpihkaakuuohmaachik. Heehtaa ammaa kuúosh ii díaitcheessaalak baa eé shóohkakaatdahtaa kulutchíohmaachik. ³⁰Eek bashkwáashim íishihteesh dúttak awéelass shítak ala chihpashé kuss issháluulak íichilapaxak íiwe baatcháatcheihmaachik.” hek bacheeítcheesh.”

**iisaxpúatahchewishke dak iisaxpúatahcheihchiwishe
dak an dúuppeelehcheesh**

³¹Jesus kúh hilíásheek. “Bilaxpáakdaakbacheesh koóm chissáak báakukkoko huulák bilaxpáakiaxpawishe xaxúa áxpak duúolak alasáashiiwaaxpeesh áaxxeetaalak

kalakoon bacheeítchalawaatuua koon awáatak baa hawassíiak kan bacheeítchikaashiihmaachik. ³²Awé áake bilaxpáaktatchia iiwátxaaulak Bilaxpáakdaakbacheesh ishóoche dífolak dúuppee déehcheihmaatdak kúmmaam akúuxchiliche iisaxpúatahchewishkalaake dak iisaxpúatahcheihhiiwishdaake dak dashpák déehcheiluash ko kala kootíhmaachik. ³³Heelak ak baa tátche ilapáko iluúhkaak ak daasanníalia iláhchisko iluúhcheihmaachik. ³⁴⁻³⁶Heelak bacheeítchikaasheesh ilapáko ak kooléesh kuss hilíasheehmaachik. “Balíishim bii eelákuuk. Bíiwakachim bii bilishshílahkuuk. Bii sapéelaht dáalaaxtahtaa bii dáhkussuuk. Baawaxúassee xeexawúum hawátuum íttuum dilúttak ko ii bii díalahkuuk. Basanneéwishim bii dáhchichalakaawiilakuuk. Bii daxtúum bii alákaalaluuk.” haak kalakoon hilíasheehmaachik. “Biilápxe dii baa áatchilahkuuk. Duúak bii áxpaaahkaalah. Biilápxe is awé kal an dii ala koolúua koóihmaachik. Baa uhpawassáako kukaa ákkuuwiiilakuuk.” heihmaachik. ³⁷Hileen ak baa tátcheesh koóum hilíasheehmaachik. “Baxxiilaatúua shóolichiileesh koon dalíishdak dii awákaak dii eewakúu? Haak díiwakatdak kúh dii bilishshíwahkuu? ³⁸Haak shóolichiileesh koon dii sapéelaht balee alaaxtáhtaa dii balásdeeawakak baalaxúassee xeexamnák hawátuum íttuum bulutták ii dii díawahkuu? ³⁹Haak shóolichiileesh koon dii anneéwishi? Ta xuh dii daxtúulak dii awákaawalakuu?” heohmachim ⁴⁰hinna bacheeítchikaasheesh hilíasheehmaachik. “Baa ala koottáahile ko dii baachiweéwiiluk. Hileen bakúpe ii háakkaashkaatuuahtaa dalásdeeolak bii dalásdeesh ko kala kootúuk.” hek. ⁴¹⁻⁴³Kalakoon hinna bacheeítchikaasheesh iláhchisko ak kooléesh kuss hilíasheehmaachik. “Balíishim bii eelákussuuk. Bíiwakachim bii bilishshílahchessuuk. Bii sapéelaht dáalaaxtam bii ashé biléennahkaawiilakussuuk. Baawaxúassee xeexawúum ítche ko ii bii díalahchessuuk. Bii anneéwisak bii daxtúum kúh bii dáhchichalakaawiilakussuuk.” haak “Akukkóon áaahkaalah. Biláam ii baa koochihtéesh Chíisbishe dak baleiláaxxawiia dak díakuuash héelass dáalah. Kan díilaa díhch íáxxolahkuum kan dii ala koolúua koóihmaachik.” heihmaachik. ⁴⁴Kalakoon hileen iláhchisko ak kooléesh hilíasheehmaachik. “Baxxiilaatúua

shóolichiileesh koon dalíisak díiwakatak dii sapélaht balee alaaxták baalaxúassee xeexawák dii anneéwisak dii daxtúulak dii bahkuxshíssuu?” heohmaachim ⁴⁵hilíasheehmaachik.

“Baa ala koottáahile dii baachiweéwiiluk. Hileen ii háakkaashkaatuuahataa dalásdeedalakussuulak bii dalásdeessuuk.” hek bacheeítchikaasheesh.” hek Jesus.

⁴⁶Kalakoon Jesus hilíasheek. “Heelak Bilée Isée ak héelass déesh ihch iáxxohkuum kal ii baa koochihtíihmaachik. Haak ak baa tátcheesh kuk Baaiiwaakoochihtéesh kuss dáak an bilaxpáakuua ii baa koochihtíihmaachik.”

Baa kulushpíak Jesus dappeewíook.

26 Heelak Jesus baa baachimmíhche kal iháannak akáxphawassdaaweesh kuss hilíasheek.

²“Baapanmaaáatchelee (Passover) baáhko duupéelak kala koóm élahkuuk. Heem Bilaxpáakdaakbacheesh kan dútchihkaak baawatbakálee kusséewioolak hiliatuuk.”

³Kalakoon akchiwakíiwacheeitchikaashe dak baaisáate dak koóum akchiwakíiwaakkussahkeesh Caiaphas huua aasúua koon bat díiak ⁴baa kulushpíak Jesus an daxchíhkaak an dappeéhchewioosh ii baa íkuchkuuk. ⁵“Hileen baa saxpilúuash bilaxpáake iiwátxaauk. Hilaakée Jesus bulutchiwiáwalolak bilaxpáake daaskawáak baa bach ílapeekaassheoh. Kuk koon díawaassaawook.” huuk.

Bethany koon Jesus aashúua áakeen iiwaapáachisuaa páaxxuash

⁶Ashalakuluuá Bethany koon Simon ak Anneewishéesh huua aasúua Jesus kuss húum koolák. (Hinna Simon ífsko baapúaoochiasseesh kooták.) ⁷Heem baaiihulishoopéesh koon baa duúshdom kalakoon bíakalishtam biléelak baatám óoshitchikaatam awúuan iiwaapáachisuaa íiwishahkaashim kulaák óola Jesus hiiák isshéeleen áapchiaxxuk. ⁸Hinna hilíacheesh akáxphawassdaaweesh íkaak baa hilíkalatchessaak hilíashiiok. “Bale alataawaachíssaak baa hawáxxiialak ko kala kooták. ⁹Baaletdak eek iiwaapáachisuaa íiwisahkaashim iiwaaíaschiluulak bálee dúttak baa baatcheeshkáate ko kuúolak ko ittéeihmaachihilak.” huuk. ¹⁰⁻¹¹Jesus an

dasshihtúuash éhkaak kuss hilíásheek. “Baa baatcheeshkáate kuk hámmishdaachiihmaachik. Heehtaa bik dii bii héeleeluaa shíassaataahiliihmaachik. Hinna bíakalishteesh ditcheeshéessaalah. Dússhichissalah. Baa ítchikaashim díawakkaatchek. ¹²Hinna bíakalishte iwaapáachisuum bii áapchiaxxoosh ii koochéé chikittaakuuák shóon baashdák bii dúusaaulak kusséesh ko ii baxúa ákkuuwiiawakuk.

¹³Ala koottáahile dii baachiweéwiiluk. Baleiichiweéítcheesh awé shóonnahtaa ii iichiwaáulak hinna bíakalishteesh hinna ammaa díawakoosh kúh chichéhcheohmaachik.” hek.

Judas baa kulushpiák Jesus iháass keewiák.

¹⁴Hinna íwahkoteesh bacheé iiaxpíluupeesh hawátam Judas Iscariot huua déela akchiwakíiwacheeitchikaasheesh hiiák ¹⁵baa báxxuk. “Dii bahkuxsák Jesus díluss battúulak sáam bii íwishdialuuk he?” hek. Heem bálaauwawatchia chimmák dáahmiiiaa pilakám kuúok. ¹⁶Kalakoon Judas Jesus íassiiak shóotaak íluss keelák hiliachik.

Jesus ammaa duushé ii háakeesh duushík.

¹⁷Hileen Baapbaaxawuapáachuaa (Days of Unleavened Bread) baapbassáakaashe akáxpawassdaaweesh duúla Jesus díak ii áxp iláak hilíashiiok. “Shóohteen Baapanmaaáatchelee (Passover) baa buusák baawihkammáatbiawuuash balee baa ákkuuweelahchewialaa?” huum ¹⁸bakálee díak hilíásheek. “Ashhélass dáak dáaxxootuulak bacheém koolíhmaachik. Kuss hilíashiiialah. “Ak balee baachimmíhche dii díss balee hilíasheehchek. “Kala saskáat dii awíhchish beéwohmaachim dáasuaa koon akbiiáxpawassdaaweesh Baapanmaaáatchelee (Passover) huum awáxpak baawihkammáatbiawaak.”” hek Jesus. ¹⁹Hileen akáxpawassdaaweesh Jesus ammaa an díahche díak bale ammaa duushé dak kan baatách ákkuuwiiok. ²⁰Ko áhpaasee Jesus bacheé iiaxpíluupeesh áxpak baaiihulishoopéesh koon pátchilaa xapák baa duusúuk. ²¹Hinna baa duusúuash héelapko Jesus hilíásheek. “Ala koottáahile dii baachiweéwiiluk. Dii héeluan hawátam bii iháass kéehmaachik.” ²²Kalakoon daáxawiihkaak hawátattachii chikittaák kuss hilíashiiok. “Bííssaaihmaachik. Ta xuh bíi? Jesus.” haak baa ala koótalaaxtak itchissáak

kaáum ²³hilíásheek. “Hinna baatóhkape awuuá isché ak bii áxpak datchíisshe ak bii iháass keewíá koók. ²⁴Bilaxpáakdaakbacheesh baa chúuss déekaashiihmaache al ii baalaátuuash kuhtaa kootíihmaachik. Heehtaa eek bacheém ak iháass keewíash tak baa baatcheeshdíaiwík. Baaleetdak bishíssaalak ko heetashtéihmaachik.” ²⁵Judas ak ii baa íaschinmiash koólem hilíásheek. “Bííssaawiss Rabbi.” hem Jesus koóm “Díílaa sheeláak.” hek.

**Jesus baaxawuá dak baáchuuwilaxxee
dak an dúmmacheesh**

²⁶Hinna baa duusúuash héelapko Jesus koóm baaxawuám dúttak aák chiwakáak koowíiak dúusheetak akáxpawassdaaweesh dúmmatak kalakoon kuss hilíásheek. “Hinné dúttak duusáalah. Hinné baxúá koók.” hek. ²⁷Haak Jesus baatiiwilishíiosh dúttak aák chiwakáak koowíiak hileen áxpeesh kuuák hilíásheek. “Dííxaxua hawá ishííáalah. ²⁸Hinné awuuá páaxxalakuuash Akbaatatdíá íisko ammaa íkuchkitcheesh annaachíssache bas íle ii baa xíassaawahcheesh koók. Kúh bas íle ala xéwahkaawakoosh ko ii bilaxpáake ahóom baa ala kxawíannioosh kalaaxtakúúohmaachik. ²⁹Baa dii baachiweéwiiluk. Hinna baáchuuwilaxxee kal ishbiíssee aa baapéem Biilápxe an bacheeítchikaasheesh kuhtée bíólak koottannák dii awáxpak hilaa ishbiíwihmaachik.” hek Jesus. ³⁰Hileen hilíateesh iichiwakáauwuum baláxak koowíiak asaálak awaxaawím Buluhpashipítkaate (Olives) huuash kuss daáuk.

Peter hinna óotchia bii dáalaaxtataahinnelihmaachik.

³¹Jesus kuss hilíásheek. “Hinna óotchia dííxaxua bii alíhchish dakáalohmaachik. Baawaalaáchim Baaxpéesh awúuan baalaátak hilíashiiok.

“Akúuxchilicheesh baappeéwihmaachim
iisaxpúatahchewishkeesh dappachía
kaláaohmaachik.”

³²Shóon baasák kaka baachilelák dii iisalakusáau awám Galilee huuash kuss baaléwihmaachik. Koon bii dííaaláh.” hek Jesus. ³³Petersh iliiwaaisaáhiik hilíásheek. “Eek iixaxúá dii íhchish kalúulahtaa bik koótbaassaawihmaachik.” hem ³⁴kuss hilíásheek. “Ala koottáahile dii baachiweéwiik. Hinna óotchia

baashchíilisdakaakbule it dichíssaa dáahmíiaataahilia bii dáalaaxtataahinnelihmaachik.” hem ³⁵hilíasheek. “Dii awáxpak baáshbihmaatdahtaa dii awíhchish baakaláaleetiilhaachik.” hem akáxphawassdaaweesh hawéeseesh kúh íwahkooshiok.

Alatshíim Gethsemane huuash koon Jesus ala chiwakíash

³⁶ Jesus koóm akáxphawassdaaweesh áxpak alatshíim Gethsemane huuash kuss daáuk. Kalakoon kuss hilíasheek. “Hileén awáatak bii oolaáhaaláh. Akxawaáhak bahchiwakaáhmiik.” haak ³⁷kalakoon Zebedeesh dáakbachee dúupte dak Petersh dak áxpak déesh héelapko Jesus daáxawíia aalasshipák páxpikaashik. ³⁸ Kalakoon kuss hilíasheek. “Bale daáxawíia aalasshipím bii íaxuak baa íischiisaaleetak. Hileén bii óolak baa íassíiaaláh.” ³⁹ Jesus heemmissáa dáak kalakoon iisawúualaak chiwakáak hilíasheek. “Axéekaata baa bashóocheeleesh hinna baatiiwilishshíiom awúuan baam ishíalák ishbiilák ko kala kooták. Bii ímmilihkaawakuh. Heehtaa dalásalakoooteesh ko bassáak. Bik baaleetak.” ⁴⁰ Kalakoon Jesus akáxphawassdaawe iiláwiiosh kuss chishíilem iháwak kaáuk. Heem xachíiak Petersh kuss hilíasheek. “Baleannílawatkaateehtaa bii aláxpak baa íassaalaawialuulak annúuleeta? ⁴¹ Baa íassíiak chiwakáalah. Koótduulak ii díhchi daásbaahaamnaak baa al iháatdialaassaaloh. Baa ala koótdialaawialuughtaa daachéeta annuuleetéek. ⁴² Jesus kala chii déela chiwakáak hilíasheek. “Axéekaata dalásalakoooteesh ko bassáak. Bik baaleetak. Heem hinna baa bashóocheeleesh iháaxiilaawialaassaalak chúuss baaléewiik.” ⁴³ Jesus chissáak húulem áxpeesh iháwaahak kaáum ishtáwíshbiaichkaatchelohtaa aliilúuleetak. ⁴⁴ Heem déela kala chii chiwakáak kal ii dáahmíiak ammaa ala shéesh kala chii ko sheék. ⁴⁵ Kalakoon áxpeesh kuss chissáak kuss hilíasheek. “Diháwak díhchissak dakáau? Eek íkaalah. Bilaxpáakdaakbacheesh bilaxpáakbatshuoom kuss iwaafaschileesh kal an dútchiwíoo kal íkuxxee kala híik. ⁴⁶ Chiláalah. Kan beéwook. Ak bii iwaafaschileesh kala húuk.” hek.

Jesus dúttak daxtúuk.

⁴⁷ Jesus it iláalatchilem héelapko hileen bacheé iiaxpíluupeesh hawátam Judas huuash koóm

bilaxpáakahkaashim bilissheechúttache dak balapalúppee dak kulaák áxpak duúok. Akchiwakíiwacheeitchikaasheesh dak baaisáate dak kon baa íkuchkak déehkuuk. ⁴⁸Hinna ak iháass keewíash íischiisaa áxpeesh kuss hilíasheek. “Eek bachéesh kal ii élahkuua baaláak awóhchikaapak iisalaxéen biispahtéwiik. Heelak dúttaalah.” hek. ⁴⁹Heem hinna Judas óolaachissaa déela Jesus hiiák kuss hilíasheek. “Shóotaachi? Rabbi.” haak iispáhchak ⁵⁰hilíasheek. “Biilápaachee bii shóotdaawialaalak díah.” Kalakoon Judas áxpeesh koóum Jesus kuss basáak dúttak daxtúuk. ⁵¹Kookaásheen Jesus áxpe hawátam is bilissheechúttache dústak binnasshiák akchiwakíiwaakkussahkeesh ishkawáashe ahpachúa pashkúak dúaleehchek. ⁵²Heem Jesus kuss hiliashiiáhik. “Dís bilissheechúttache kuhchisiíáh. Ak bilissheechúttache ii daasshéewishdak ii dappeéohmaachik. ⁵³Biilápxe balasáashdak bilaxpáakiaxpawishe hámmishtaahileem húuhcheihmaachim bihch íkaakuuwahchelak kootáawakuihmaacheesh dáalaaxta? ⁵⁴Heehtaa íwahkootbaalak Baawaalaáchim Baaxpéesh awúuan an baalaátuuash kootássaaihmaachik. Heehtaa an baalaátuuash ko kootíohmaachik. ⁵⁵Kalakoon hileen Jesus ak iitchúuleesh kuss hilíasheek. “Kúmmaam bii ak baa is biláalahpatdak baa kxawíikaashbaawiawaalak bilissheechúttache dak balapalúppee dak dáhkulaak bii dáhkunnaa dalúuok. Baaptatchée alachiwakáauashbaakkussahkeesh kuhtée koon ámmaatak baa baánmaliihtaa bii dilútchissaak bii dáaxchissuuk boh. ⁵⁶Hinna ammaa ala kootéesh kalako ii kushko Akbaatatdía akiláakuuash koóum an baalaácheesh kuhtaa kootíohmaachik.” helelak kalakoon akáxpawassdaaweesh iixaxúa éetshii kaláak íhchish daáuk.

Jesus anmaailáaush ishóocheess aalaáuk.

⁵⁷Hileen Jesus ak iichúuleesh kalakoon akchiwakíiwaakkussahkeesh Caiaphas huuash kuss aalaáuk. Baleilíiaakaxpissee ak éhchekaasheesh dak baaisáate dak koon bat díak óoluuk. ⁵⁸Héelapko Petersh kuk bitéetiik Jesus píisshe dáak Caiaphas aasúua awéelakoliche hiiák hileen akíssatdeom baa íassiiosh áxp awáatak sáapbialak hiliachik. ⁵⁹⁻⁶⁰Hileen akchiwakíiwacheeitchikaasheesh dak

anmaailáau Sanhedrin huuash ak achéesh dak iixaxúa baa kulushpiák Jesus dappeéhchewiohtaa an baa aaliíoleetak. Heehtaa bilaxpáake ahúm duúla Jesus baa baaleetshííohtaa it baa ólapuuleetak. Háaksee bacheé iilápuum Sanhedrin kooté ishóoche díak ⁶¹hilíashiiok. “Hinna bacheeichkáate hilíasheelem biikukkúuk. “Alachiwakáauashbaakkussahkeesh baa haámmaak baáhko dáawiilak kan bahchínnewiawaalak kootíihmaachik.” hek.” huuk. ⁶²Kala koon akchiwakíiwaakussahkeesh Caiaphas iluuák Jesus kuss hilíasheek. “Hileen bacheé baa dii aaliíó bakálee díalaawialaa xuh shóota?” hek. ⁶³Heehtaa Jesus ilíleetak daachík. Heem akchiwakíiwaakussahkeesh Caiaphas kuss hilíasheek. “Hinné baa dii baawáxxo Akbaatatdía al iikukkóon balee chiweéitchiih. Akhuuwíash Awóonmakaauush díi? Akbaatatdía dáakbachee kúh díi?” hem ⁶⁴hilíasheek. “Díilaa sheeláak. Hinné díixaxua dii baachiweéwiiluk. Bilaxpáakdaakbacheesh Baawaatcháachkaasheesh ilapáko koon awáatdak kala shíassaa báakukkoko ahpaaxbaatcháache áakeen huulák alákaalohmaachik.” hem ⁶⁵kala kookaásheen hinna akchiwakíiwaakussahkeesh Caiaphas daasáakee ii íittaashtee áapannee kuhtíak hiisáa awáss dúuxeetak hilíasheek. “Díikukkuuk. Hinna bacheeichkáate koóm baa baaxpaakaáshim sheék. Bíiluk kal ihée ammaa sheewúuleetak íwahkoosheelak. Díixaxua al ilíia kan díikukkuuk. ⁶⁶Dalásshootuu?” hem ak kooléesh hilíashiiok. “Kal ii dapeéilush daachik.” ⁶⁷Kalakoon Jesus iisé hám aásshuokoolak hám ischutdaxxaák ditúukoolak hám istúua xáapihkaak iistáhileen ditúukoolak ⁶⁸kuss hilíashiiok. “Akbaatatdía akiláakuua diilák Akhuuwíash Awóonmakaauush diilák sapéen dii dítdák balee chiwaáh.” huuk.

Petersh baailísshe ii Jesus alaaxtaátdelek.

⁶⁹Petersh koóm Caiaphas aasúua awéelakoliche it koon awáatak daátdem baa ishkawáashbiakalishtam húula hiiák kuss hilíasheek. “Jesus Galilee ak kukaa húuash áxpeesh dii hawák.” hem ⁷⁰baa chiweewaxúam hileen ak kooléesh al iikukkúuan “Sáapii dílílak baalaaxták. Sáapdahchelak baalaaxták.” hek. ⁷¹Kalakoon Petersh iluuák binnaxchiwilíia kuss déelelak baa ishkawáashbiakalishte iháam Petersh

íkaak hileen bilaxpáake ak kooléesh kuss hilíashheek. “Jesus Nazareth ak kukaa húuash hinna bacheé áxpe koók.” hek. ⁷²Petersh kala chii chiweewaxúak hilíashheek. “Eek bacheeichkáate sapéelak baalaaxtatáahilik.” ⁷³Daachían hileen ak kooléesh duúla Petersh díak kúh hawáashiiok. “Akáxphawassdaawe ko dii hawák kootáa an dilíia dak al iláau dak bach kala kootúum ii baa xíassaak.” ⁷⁴“Eek bacheeichkáate sapéelak baalaaxtatáahilik. Ala koottáahile ko sheewáassalak Akbaatatdía kon bii iáxxohcheih.” helem Petersh kootáa baashchíilisdakaakbulam dichím iikukkúk. ⁷⁵Kalakoon Jesus ammaa ala shéesh Petersh chichéhkaak asaalák akukkóon dáak íuwe ii ihchi shéehilik “Baashchíilisdakaakbule it dichíssaa dáahmíiaataahilia bii dáalaaxtataahinnelihmaachik.” heesh.

Jesus dúttak Pilate ishóocheess aalaáuk.

27 Ko chilaákkussee akchiwakíiwacheeitchikaashe dak baaisáate dak iixaxúa bat díak ii iláak Jesus dappeéhchewoom ²kalakoon Jesus áale daxták aaleéla akbaaxalússhihchem Pilate huuash ishóoche aaliíok.

Judas ala shéesh

³Kala “Jesus dappeewíook.” huulak Judas iiléen ii baa íaschileesh kala hilaa éhchekoolak ihkulupía ii hileen bálaaum kuúosh aachissáak déela akchiwakíiwacheeitchikaasheesh dak baaisáate dak hiiák ⁴“Bacheém baa ala kxawíilialeettaa dappeewíoom baa biipé bíik.” helem kuss hilíashiiok. “Biiluk an balee baaláhkaleetak. Díilaa díhchi dílaak.” ⁵Judas hileen báleesh xaxúa dúttak alachiwakáauashbaakkussahkeesh hiisáakaassaa ishkawúuass shítak déela ihch áapchilaxtak ii ihchi dappeék. ⁶Heelak akchiwakíiwacheeitchikaasheesh koóum hinna bálee chilakappák hilíashiiok. “Hinna bálee kuk bacheém iiwaaíaschilim kan dappeewíoom bahkulutták alachiwakáauashe is bálaau héelassaawuulak baa ala kootássaaihmaachik.” huuk. ⁷Kalakoon bat díak ii iláak hinna báleesh baaté ak díash is awé kuss íaschilak ak iháako húua anmilissheelúusaau díakuuok. ⁸Heem it hinna baapéehtaa hinna anmilissheelúusaau dáasaasuut “Awám

Iileesh” huuk. ⁹Iwak ammaa ala kootéesh ko ii kushko Akbaatatdía akiláakuum Jeremiah huuash ammaa ala shéesh kuhtaakáattaa kooták. Hilíatchesheek

“Israel bilaxpáakeesh koóum hinna bacheéesh fiwische bálaauuwatchia dáahmiiiaa pilakáhkuuk.

¹⁰ Kalakoon hinna báleesh baaté ak díash is awé ii íaschiluuk. Akbaatatdía kon bii díahchek.” hek.

Pilate Jesus baa báxxuk.

¹¹ Héelapko Jesus koóm bacheéitche Pilate ishóocheen iluuák kalakoon Pilate baa báxxuk. “Jews is bacheéitchikaasuaa díi?” hem bakálee díak “Díilaa sheeláak.” hek. ¹² Hileen akchiwakíiwacheeitchikaashe dak baaisáate dak kuk Jesus baa aaliílolak ilíissaa bakánniassaak. ¹³ Pilate ko ii baa báxxak “Hileén an dii baa aaliío ahkaássuaa díikukkussaa?” hek. ¹⁴ Heehtaa Jesus it ilíissaataahileesh ko ii Pilate chiláshkaashik.

Jesus kuss baa iláak dappeéhchewiok.

¹⁵ (Hinna baasaxphilúuash héelapko hinna bacheéitche anmaalaxtúuashe ak ishkawúualeesh hawáteet déehcheik. Heem hileen bilaxpáakahkaasheesh kon sapée iikuschiwchewioot díakuuik. ¹⁶ Hinna íwahkootéesh íkuxxaa bacheém Barabbas huum ak baa kxawíiam asiíteesh anmaalaxtúuashe ishkawúualak.) ¹⁷⁻¹⁸ Pilate bilaxpáakkootaa Jesus isítchiiom hileen akchiwakíiwacheeitchikaasheesh kuk ii íahaahak dúupioosh kalako ii ishóoche aaliíom éhchek. Heem bilaxpáakahkaashim bach koowáteeolak Pilate hilíasheek. “Shóokee ko iikuschiwchewii? Barabbas koó xuh hinna Jesus huum “Akhuuwíash Awóonmakaash” duuash koó?” hek. ¹⁹ Heem hileen bilaxpáakeesh shóochewioolak Pilate awáatak óolim kalakoon uá koóm baa báasak kuss bale ilíia aaléehkaak “Eek bacheé baaláhkalessaah. Baa kxawíialeetak. Chilaáksheesh ii baawaashíalim ii bii ítchissaak.” ²⁰ Héelapko hileen akchiwakíiwacheeitchikaashe dak baaisáate dak koóum bilaxpáake héeleetiak itbuúko kalapiiák “Barabbas” ko dáasaasak Jesus kuk dappeéhchewiok. ²¹ Pilate hileen bilaxpáakeesh kaka báxxak “Hileen bacheé shóokee ko iikuschiwchewii?” hem hileen

bilaxpáakeesh “Barabbas” ko dáasaasuuk. ²²Pilate chiwáxxak “Kootdák hinna Jesus “Akhuuwíash Awóonmakaash” duuash kuk bii shóocheelahchewialuu?” hem iixaxúa hilíashiok. “Baawatbakáleem kussíiak ii dappiiáalah.” huuk. ²³Heelak Pilate hileen bilaxpáakeesh baa hilíkalatchessaa chiwáxxak “Tak dilúukaasuuwík. Baa iháatdialeetak.” helem kannaa áptuua akúkussahke aaliíak “Baawatbakáleem kusséehkaawáh.” haaattak kannaa alásaleettuuk. ²⁴Pilate hileen bilaxpáakeesh daáskulusshiiwia alíinneetam kan baa bach ílapeom kalakoon hileen bilaxpáakeesh al íkuuan bilé dúttak isché ísshiwak kuss hilíasheek. “Hinna bacheé dáappiolak bii baa aalaliíwialuulak annúuleetak. Dii baaláhkuuk. Díilaa díalah.” hem ²⁵iixaxúa hilíashiok. “Sheelák balee baaláhkak biiluk balaakúuash acháappaa.” huuk. ²⁶Pilate kalakoon Barabbas déhchehkaak Jesus kuk datchúsuaa ii shéehilihkaak kalakoon baawatbakáleem kusséehchewiak.

Akíssatdee Jesus ilikákkaahiluuk.

²⁷Pilate is akíssatdeesh koóum Jesus dúttak aaleéla ashisáakaashim Praetorium huuash ishkawúuan akíssatdeesheesh aawiléelak kalakoon akíssatdee ak koolé xaxúa bach aaliíom duúla áaxxeetiiak ²⁸Jesus baaaxuássee kulutták bale isaashím hísshikaatam dúttak ko iláshpeetiiak ²⁹baa apáalattache dúuhmiilak chichiáxiiak aashúua ássassak balám ilapáko kuleéhkaak kalakoon ishóocheen ishúushpattak bacheeítchikaashihchelitdelelok. Haak ilikákkaahilak hilíashiok. “Jews is bacheeítchikaasuaa an dii bilaxpáake shíaih.” haak ³⁰Jesus aásshuokoolak balám kuléesh dúttak ii aashúuan ditúukoolak ³¹ilikákkaahiluash koowíiak íttaashtee iláshpeetiiosh kulutták baaaxuássee kukák ii díahkaak baawatbakálee ala kusséewioosh kussaaliché aalaáuk.

Jesus baawatbakálaam kuss dakkaasúuk.

³²Ashhéele koon iikusták déelom bacheém Simon huuash awaasúualahum Cyrene huuash ko kukaa húum dííolak hileen akíssatdee dutchitaahiláak baawatbakáleesh ko chífhkuuk. ³³Hinna daáush deéla Golgotha huua dífok. (Golgotha huua “Bilissheeaashúum ala Koolé” ko kuhkuuk.)

³⁴ Jesus baáchuuwilaxxee dak iiwaalíoom ii baa kalaaxtíom dak ishíakaashim íshíiak isshíihchewíoom chilasshihták isshíissaak. ³⁵ Hileen akíssatdeesh Jesus baawatbakálaam kuss dakkaasák baaaxuássee ii bach áxpilak ihkummátuuk. Kalako ii kushko Akbaatatdía akiláakuuash ammaa ala shéesh kuhtaa kooták. Hilíatchesheek. “Baawaxuássee kuk ii bach áxpilak ihkummátuuk.” ³⁶ Hileen akíssatdeesh koon awáatak baa íassiiak kaáuk. ³⁷ Jesus an baa aalííosh baalaátak isshéelanmishe aakaachiisáa koon dakkaasúuk.

“JEWS IS BACHEEÍTCHIKAASUUA

JESUS HUUA HINNÉ KOÓK.” huuk.

³⁸ Akbaaataalé iilápuum Jesus áttattaa kúh baawatbakálee kussiíom hawáte ilapáko koolák hawáte iláhchisko kúh koolák. ³⁹ Jesus ak bakúttaa dée ham kuss ilíihaataattaak aashúua dúuwaxxee xachíiak ilikákkaahilak ⁴⁰ hilíashiiok.

“Alachiwakáauashbaakkussahkeesh baa haámmaak baáhko dáawíia kaka bahchínnewihmaachik.” daak. Heelak Akbaatatdía dáakbachee diilák baawatbakálee koon díikuxpih.” huuk. ⁴¹ Akchiwakíiwacheeitchikaashe dak baleilíiaakaxpísee ak éhchekaashe dak baaisáate kúh daxxíixiahak ⁴² hilíashíiaattuuk. “Kootáa bilaxpáake kuk kulustakuuák hilaakée iiaxúash ihchi kulustakuuwíalem alíinneetak. Israel bilaxpáake is bacheeítkhikaasua koolák kooták baawatbakálee koon iikuxpilák kala hila bahkalátchewohmaachik. ⁴³ Hinna bacheeichkáate hilíashheek. Akbaatatdía an baa bíá koók. Haak “Akbaatatdía dáakbachee bíik.” heesh koottáhinnak íchisshilak kuxsakuúihmaachik.” haak ii ilikkákkaahiluuk. ⁴⁴ Hileen akbaaataalúum baawatbakálee kussiíom Jesus bakúteeleesh kúh ilíihaataattaak daxxíixiahuuk.

Jesus al ilíahé haawé

⁴⁵ Kuá kuhtaaliché kalakoon awé kootáa chihpashé aa baleanníile dáawíia kuhtaaliché koon koowík. ⁴⁶ Kuhtaaliché koon Jesus híisáa iláak. “Eli Eli lema sabachthani” hek. Hinna bale ilíia. “Akbaatatdíakaataa sáapii bíss alákaassaataahili?” huua ko kuhkuuk. ⁴⁷ Bilaxpáake ak koosáhtaa kooléesh baa dáasaashim iikukkák hilíashiiok. “Elijahsh ko dáasaasak bakíik bah.” huuk. ⁴⁸ Heelak

hawátam kookaásheen xalússak déela baa daxsachím dúttak baáchuuwilaxxee ishíam ii shishússaak balám uhpé kussíak Jesus íia ápasshik. ⁴⁹Kalakoon ak kooléesh hawéese hilíashiiok. “Xachiissaáhaalah. Elijahsh huuák kuluschí xuh shóotdak awákaawook.” huuk. ⁵⁰An bilaxpáakeesh iláaxe Akbaatatdía kukák kalakoon Jesus hiisáa ilísaak kalakoon ilíahe haawaáhik. ⁵¹Hinna kootéesh kala kookaásheen awaasúalahoon alachiwakáauashbaakkussahkeesh ishkawúuan bikkaasapíia satták isáakaashim íkootuuash báakukkoko ilúxeeche aa awáko hiiák dúuppeelek. Haak

awé xachíia baatcháatak. Haak biiisáakaashihtaa kuátaa ilúsatuuk. ⁵²Kootáa anmaalúusaauh íssuaa ilúsheetaahim bilisshee ahúm an bilaxpáakuuash koottaléesh ak baaxpáak ak ítchikaateesh kaka chilaák bilaxpáakak ⁵³annúusaau koon iikustúuk. Jesus kala chilelák hileen bilaxpáakeesh koóum deéla awaasúalahmaaxpee Jerusalem kuss dáak daxxootúum ak íkee ahúk.

⁵⁴Hinna akíssatdeewacheeitcheesh dak is dáalaache dak Jesus íssiak koolúuash awé xachíikoolak baa baatcháache ahúm íkuulak dúhpupeekaasuaa ii hilíashiiok. “Koolíash hinna bacheé Akbaatatdía dáakbachee koók.” huuk. ⁵⁵Heelak bía iahúum Galilee kukaa Jesus áxpak duúak kuxsák íkaakuuiluash akshiahtéelittaa koolíak baa íkuuk. ⁵⁶James dak Joses isahkúua Mary huaa dak Zebedeesh dáakbachee isahkúua dak Mary Magdalene huaa dak hileen bíash kúh héeleeluuk.

Jesus dúusaash

⁵⁷Jesus shée shíassaa kalakoon bacheé dahíssaam dáashe Joseph huum ashalakuluuá Arimathea huaa kukaa húuash Jesus akilíikalatcheesh ko hawéesh ⁵⁸deéla Pilate hiiák Jesus axúa kaalím kuúhchek. ⁵⁹Heem Joseph Jesus axúa kulutták aaléela bikkaasapíchiikaatam hoowikáatam ápaaliak ítchikaasshek. ⁶⁰Iíschisaa baáhpe datchípak hupíak anmaalúusaau hilaakkáatam ihchi díahkaakuuash Jesus axúa aaléela aawiléelak asaalák baáhpisaakaashim páttatchiahkaak hinna anmiléeluaa íssachiiak déek. ⁶¹Hinna íwahkooteesh Mary Magdalene dak Marysh hawáteesh dak iilápta annúusaau koosáhtaattaa awáatak íssiak kaáuk.

Jesus annúusaash koon akíssatdeesh baa ísseehkuuk.

⁶²Baapchikittúuash it hiissáa ko baapé Jews kooté baa ákkuuweiluash koók Jesus an dúusaau. Baáhkiiluupe kalakoon akchiwakíwacheeitchikaashe dak Pharisees kooté dak deéla Pilate díak áxp baa iláak ⁶³hilíashiiok. “Hinna ak bilikkúua bíissim it bilaxpáakam hilíasheek. “Baashdák baáhko dáawilak kaka baachiléwihmaachik.” heesh bahchichéwahkuuk. ⁶⁴Heem Jesus annúusaau kuhtée baáhko dáawiia kusseé ísseehkaah. Aaláa akáxphawassdaaweesh

duúak axúa ataalák dúttak aaláak “Kala shéesh kaka bilaxpáakak.” heoh. Heelak kuk baatchaatáak Jesus an biísshe “Akhuuwíash Alóonnakaaush bíik.” heesh doosaléek. ⁶⁵Pilate kuss hilíasheek. “Dís akíssatdeewishim ko aaláak baa íasseekaashihkaalah.” ⁶⁶Heem hileen akchiwakíiwacheeitchikaasheesh dak Pharisees kootéesh dak deéla Ischawúuan Dakkaasúua annúusaaush biisáakaashim koolíiosh ii baa xíassaam koon dúusaak bitáaxiioolak ii éhchewiok. Haak akíssatdeesh baa íasseehkuuk.

Ischawúuan Dakkaasúua kaka bilaxpáakak.

28 Baapchikittúuash baáhkiiluupe baapbaaliinneeté áxxaashe it asiissáa Mary Magdalene dak Mary hawáteesh dak koóum Jesus axúa an dúusaaush chichíkaawiak daáuk. ²Heelom bilaxpáakiaxpawishim báakukkoko awáss húum ko ii awé xachíim baatcháachim kalakoon déela Jesus annúusaaush kuss dáak baáhpam anmiléeluuá íssachiiosh páttatchiahkaak bitáaxiiak áakeen awáachik. ³Táachiiatak kúmmaam kalíhchiiak ko kala kootéetak baaaxúassee chíatak. ⁴Heelak akíssatdeom ak baa íasseesh koóum dúhpupéoo ii tannaakaák sheeliták aweílitaahuuk. ⁵Hinna bilaxpáakiaxpawisheesh hileen bíash kuss iláak “Ammáa dachílaauleetak. Jesus baawatbakálaam kuss dakkaasúuash ko dáhchichalakaa daluúom éwahchek. ⁶Hileelássaak.” hek. ““Baashdák baachilaák kaka bii bilaxpáakiihmaachik.” heesh kala kooták. Duúak an dúusaau íkaalah. ⁷Dáak díiwaachissaakaasak akáxpawassdaaweesh chiwáalah. “Jesus shéesh kala chilaák kaka bilaxpáakam kan díisalakussaau awám Galilee huuash kuss dáalawim koon alákaalohmaachik.” haalah. Ammaa dii baachiwaáush xaxúa kalaaxtássaalah.” hek. ⁸Hileen bíash daásittak hinna baa kootéesh chiláshkaasuuhataa dúhpupéook kookaásheen iikussáak iawaachíssaak deéla hileen akáxpawassdaaweesh chiweewíalom ⁹hinna daáush héelapko Ischawúuan Dakkaasúua koon iluuák daatdák “Shóotaachi?” hem kuss basáak ishóoche díiak ishúushpattak iché kukaaaaxpák kuss chiwakáauk. ¹⁰Kalakoon kuss hilíasheek. “Ammáa dachílaauleetak. Dáak bakúpeesh chiwaák Galilee kuss déehkaalah. Koon baáwihmaachik.”

Akíssatdee baa ala kootéesh chiwaáuk.

¹¹Hileen bíash koóum Jesus akpíisshelaweesh ala koolúua kuss déelom héelapko hileen akíssatdeesh ham Jesus annúusaau íassiiosh Jerusalem kúh kuss dáak akchiwakíiwacheeitchikaasheesh díak hileen baa kootéesh chiwaáuk. ¹²Heelak hileen akchiwakíiwacheeitchikaasheesh dak baaisáateesh dak bat díak baa kulushpíak kalakoon bálee hámmishtaahilim akíssatdeesh kuuák ¹³chiweetaahiláak hilíashiik. “Hilíashiiak aláxalaa déehkaalah. “Ootchia bihámmakaawom Jesus akáxphawassdaaweesh duúla axúa ataannák aalaáuk.” haak ¹⁴hileen baa kootéesh Pilate iikukkulák baa bahkulushpíawalakak dii bahkuluschíwiiluk.” huuk. ¹⁵Hileen akíssatdeesh báleesh dúttak ammaa sheéhkuuash shíiok. Heem íwahkoteesh hinna baapé koóhtaa Jews kooté. “Jesus akáxphawassdaaweesh axúa ataannák aalaáuk.” huuash it kaláttaak kúh it ii iichiweéiluk.

**Al akúkaa húuleettaa Jesus koóm
akáxphawassdaaweesh héeleen iluuáhak daachík.**

¹⁶Hileen akáxphawassdaawe iiaxpáwateesh Galilee kuss déehchem koon awaxaawím íischiisaa dáasaasak “Koon dii bífwiiluk.” hek Jesus. ¹⁷Deéla hinna awaxaawéesh dííolak Jesus íkaak kuss chiwakáauhtaa hám daásduupuuk. ¹⁸Jesus húula hiiák chiwaák “Biilápxe ala kooléesh dak hinna awé áakeen dak ammaa ala kooléesh baatách xaxúa bii bacheeítchihkaak bii hawasséehchek. ¹⁹Heem éetshii dáak hinna awé áake bilaxpáakkootaa chiwaák “Jesus ko píisse dáalah.” haak ak bii kalátche bilihphíhkaak Akbaatatdía dáashe dáasaasak “Baksáau dak Dáakbachee dak Baleiláaxbaaxpee dak” haak ko ii díaalalah. ²⁰Ammaa dii díawahcheesh xaxúa kúh díahkaalah. Hinné kalaaxtássaataahilaalah. Dii awíhchish baaléessaa dii bakúteen baluuá aa baapiháake híihmaachik. Ahóoh.”